

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ODA MÜZİĞİ GİTAR TOPLULUKLARINA YÖNELİK TÜRK MÜZİĞİ İÇERİKLİ
UYGULAMALAR: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

DOKTORA TEZİ

Enes Bahadır AYYILDIZ

Malatya-2024

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ODA MÜZİĞİ GİTAR TOPLULUKLARINA YÖNELİK TÜRK MÜZİĞİ İÇERİKLİ
UYGULAMALAR: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

DOKTORA TEZİ

Enes Bahadır AYYILDIZ

Danışman: Prof. Dr. Onur ZAHAL

Malatya-2024

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	İNÜ-KYS-FRM-142
		Yayın Tarihi	19.08.2019
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	1 / 1

**İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**

ODA MÜZİĞİ GİTAR TOPLULUKLARINA YÖNELİK TÜRK MÜZİĞİ İÇERİKLİ
UYGULAMALAR: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Onur ZAHAL

HAZIRLAYAN
Enes Bahadır AYYILDIZ

Jürimiz tarafından 23/05/2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği** ile başarılı bulunarak Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı **Doktora** Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

İmza

1. Prof. Dr. Onur ZAHAL	
2. Doç. Dr. Engin GÜRPINAR	
3. Dr. Öğr. Üyesi Metin KIRBAÇ	
4. Prof. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ	
5. Prof. Dr. Sadık YÖNDEM	

O N A Y

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../20... tarih ve 20..../..... sayılı Kararıyla da uygun görülmüştür.

Doç. Dr. Eyüp İZCİ

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Onur ZAHAL'ın danışmanlığında doktora tezi olarak hazırladığım **Oda Müziği Gitar Topluluklarına Yönelik Türk Müziği İçerikli Uygulamalar: Bir Eylem Araştırması** başlıklı bu araştırmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşmeksizin tarafımdan yazıldığını ve faydalandığım kaynakların metin içinde ve kaynakçada usule uygun biçimde gösterdiğimi belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Enes Bahadır AYYILDIZ

ÖN SÖZ

Doktora süreci boyunca görüş ve rehberliğiyle her aşamada yanımda olan değerli danışmanım Prof. Dr. Onur ZAHAL’a

Tez sürecinin her aşamasında desteklerini esirgemeyen Tık Üyeleri; Doç. Dr. Engin GÜRPINAR ve Dr. Öğretim Üyesi Metin KIRBAÇ hocalarıma,

Uzaktan katılarak görüşleriyle çalışmama katkıda bulunan Tez Savunma Jüri Üyeleri; Prof. Dr. Sadık YÖNDEM ve Prof. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ hocalarıma,

Uzman görüşleriyle araştırmama değerli katkılarını sunan; Doç. Dr. Ersin TURHAL, Doç. Dr. Ozan EROY, Doç. Dr. İsmail SÖZEN ve Doç. Dr. Tuba YOKUŞ hocalarıma,

Tez yazımı sürecinde görüşleriyle araştırmama katkıda bulunan değerli arkadaşım Gamze KAPLAN’a,

Küçük yaşlarda Malatya Musiki Derneğinde gitara başladığımda, bana gitarı sevdiren, hayatımın her anında rehber olan, yaptığım her çalışmada emeği ve katkısı olan, bana bir “müzik ahlakı” edindiren ve tüm müzikal yolculuğumun mimarı olan değerli hocam Savaş Burak ÖZKAN’a,

Son olarak; beni her daim destekleyen kıymetli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

ODA MÜZİĞİ GİTAR TOPLULUKLARINA YÖNELİK TÜRK MÜZİĞİ İÇERİKLİ UYGULAMALAR: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

AYYILDIZ, Enes Bahadır
Doktora, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Onur ZAHAL
Mart-2024, XI+156 sayfa

Bu araştırma, müzik eğitimi ana bilim dallarında yer alan oda müziği derslerinde, gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim etkinlikleri ve eğitsel materyaller oluşturma; planlama-uygulama ve dersin Türk müziği içerikli işlenmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın problem durumunu desteklemek ve genişletmek için ihtiyaç belirleme kapsamında üniversitelerde oda müziği gitar derslerini yürüten on dokuz öğretim elemanı ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırma, araştırmacının uygulayıcı olarak yer aldığı uygulamalı bir eylem araştırması olarak tasarlanmış ve yürütülmüştür. Eylem planları hüseyini, kürdi ve hicaz makam dizileri esas alınarak oluşturulmuştur. Uygulamanın öğretim süreci, makam dizisi çalışmaları ve araştırmacının uzman görüşleri olarak düzenlediği türkülerden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, İnönü Üniversitesinde ana çalgısı gitar olan on bir öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında, gözlem, araştırmacı notları, görüşme, video kayıtları ve öğrenci ürünleri gibi teknikler kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde betimsel ve içerik analizinden yararlanılmıştır.

Gitar eğitimcilerinin görüşleri değerlendirildiğinde; Türk müziği içerikli düzenlemelerin sayıca azlığı ve düzeye uygun yeterli sayıda eğitsel kaynak bulunamadığından dolayı oda müziği gitar derslerinde istenen oranda Türk müziği içerikli çalışmalara yer verilemediği görülmüştür. Eylem sürecinde araştırmacı notları, gözlem formu, öğrenci ve uzman görüşleriyle elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin genel anlamda Türk müziği içerikli çalışmalara istekli oldukları ve özellikle Türk müziğine özgü ritmik öğelerle yapılan çalışmaların performansa ve motivasyona olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Türk müziği makam dizilerinin teoride ve gitar üzerinde tanınmasının ve uygulanmasının faydalı olduğu, farklı gitar teknikleriyle ele alınan düzenlemelerin birlikte çalma etkinliklerinde teknik gelişimi desteklediği ve

pekiştirdiği görölmüştür. Ayrıca, bu çalışma için yapılan düzenlemelerin oda müziği gitar repertuvarına katkı sağladığı ve öğretim uygulamalarına kaynak oluşturduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Oda müziği, Oda müziği gitar, Türk müziği, Gitar toplulukları, Eylem araştırması

ABSTRACT

TURKISH MUSIC CONTENT PRACTICE FOR CHAMBER MUSIC GUITAR ENSEMBLES: AN ACTION RESEARCH

AYYILDIZ, Enes Bahadır
PhD, Inonu University, Institute of Educational Sciences
Department of Music Education

Advisor: Prof. Dr. Onur ZAHAL
March-2024, XI+156 page

This research aims to create, plan and implement teaching activities and educational materials with Turkish music content for guitar ensembles in chamber music courses in department of music education, and to teach this course with Turkish music content. Nineteen instructors that teach chamber music guitar classes at universities were interviewed in order to support and extend the research's problem statement. These interviews were conducted as part of the need assessment process. The research was designed and conducted as an applied action research in which the researcher took part as a practitioner. Action plans were created based on hüseyini, kürdi and hicaz maqam scales. The teaching process of the application consists of maqam scale studies and Turkish folk songs arranged by the researcher by taking expert opinions. The study group of the research consists of eleven students at Inonu University whose individual music instrument is guitar. Techniques such as observation, researcher notes, interviews, video recordings and student products were used to collect data. Descriptive and content analysis were used to analyze qualitative data.

As a result of the opinions of the guitar educators, it was seen that the chamber music guitar lessons could not include Turkish music works at the desired rate due to the low number of arrangements with Turkish music content and the lack of sufficient number of educational resources suitable for the grade level. When the findings obtained from the researcher's notes, observation form, student and expert opinions during the action process were evaluated, it was concluded that the students were willing to work with Turkish music in general, and especially the studies with rhythmic elements specific to Turkish music contributed positively to performance and motivation. It was seen that the recognition and application of Turkish music maqam scales in theory and on the guitar was beneficial, and the arrangements handled with different guitar techniques supported

and reinforced technical development in playing together. In addition, it can be said that the arrangements made for this study contribute to the chamber music guitar repertoire and constitute a source for teaching practices.

Keywords: Chamber music, Chamber music guitar, Turkish music, Guitar ensembles, Action research

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	i
ÖN SÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sayıltıları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Tanımlar	5

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler	6
2.1.1. Ülkemizde Klasik Gitarın Gelişimi	6
2.1.2. Oda Müziği	8
2.1.3. Oda Müziği ve Gitar	11
2.1.4. Ülkemizde Yapılan Oda Müziği Gitar Çalışmaları	19
2.1.5. Geleneksel Türk Müziği	32
2.2. İlgili Araştırmalar	34

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	43
3.1.1. Eylem Araştırması Süreci	46
3.1.2. Eylem Planları.....	49

3.1.3. İçerik ve Öğretim Sürecinin Tasarlanması	52
3.2. Çalışma Grubu.....	57
3.3. Araştırmacının Rolü	58
3.4. Verilerin Toplanması.....	59
3.4.1. Gözlem.....	60
3.4.2. Görüşme.....	60
3.4.3. Araştırmacı Notları	62
3.5. Verilerin Analizi	63
3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenilirliği.....	64
3.6.1. İnandırıcılık.....	65
3.6.2. Aktarılabilirlik	67
3.6.3. Tutarlılık	68
3.6.4. Doğrulanabilirlik.....	68

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Gitar Eğitimcilerinin Görüşleriyle Elde Edilen Bulgular	70
4.1.1. Oda Müziği Toplulukları	71
4.1.2. Repertuvarın belirlenmesi.....	72
4.1.4. Türk müziğine az yer verilmesi	73
4.1.5. Türk müziği içerikli uygulamalara yönelik öneriler	76
4.2. Birinci eylem planı ve uygulama sürecine ilişkin bulgular	77
4.2.1 I. Eylem Planı Genel Değerlendirme	79
4.3. İkinci Eylem Planı ve Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular	80
4.3.1. II. Eylem Planı Genel Değerlendirme.....	82
4.4. Üçüncü Eylem Planı ve Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular	83
4.5. Öğrenci Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular.....	85
4.5.1. Türk Halk Müziği Nazariyatı.....	86
4.5.2. Motivasyon	87
4.5.3. Teknik ve Müzikal Gelişim	88
4.5.4. Mesleki Yaşantıya Katkı.....	89

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma	91
5.2. Sonuç	95
5.2. Öneriler	96
KAYNAKÇA	98
EKLER	110
Ek- 1: Etik Kurul Belgesi	111
Ek – 2: Araştırma İzin Belgesi	112
Ek-3: Katılımcı Bilgilendirme Formu	114
Ek-4: İhtiyaç Belirleme Görüşme Formu	116
Ek- 5: Öğrenci Görüşme Formu	120
Ek-6: Uzman Değerlendirme Görüşme Formu	122
Ek-7: Birlikte Çalma Performansı Gözlem Formu	124
Ek-8: Kürdi Makamı Dizisi, Ezgi ve Düzenleme Notaları	126
Ek-9:Hicaz Makamı Dizisi, Ezgi ve Düzenleme Notaları	136
Ek-10: Hüseyini Makam Dizisi ve Öğrenci Ürünleri	144

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Yayınlanmış Gitarlı Oda Müziği Albümleri.....	20
Tablo 2. İki Gitar için Eserler	22
Tablo 3. Üç Gitar için Eserler	24
Tablo 4. Dört Gitar için Eserler	24
Tablo 5. Yayınlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları	26
Tablo 6. Birinci Eylem Plan Süreci	51
Tablo 7. İkinci Eylem Plan Süreci	52
Tablo 8. Üçüncü Eylem Plan Süreci	52
Tablo 9. Makam Dizilerine Göre Öğrenme Çıktıları.....	55
Tablo 10. Öğretim Planı.....	56
Tablo 11. Çalışma Grubu.....	58
Tablo 12. Görüşmeye Katılan Eğitimcilerin Çalıştıkları Üniversiteler	61
Tablo 13. Geçerlilik ve güvenilirlik veya güven duyulabilirlik ölçütleri	65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kürdi Makam Dizisi	33
Şekil 2. Hicaz Makam Dizisi	34
Şekil 3. Hüseyini Makam Dizisi	34
Şekil 4. Araştırma Şeması.....	45
Şekil 5. Eylem Araştırma Süreci.....	46
Şekil 6. Eylem Araştırma Sürecinde Basamaklar	47
Şekil 7. Birinci Eylem Planı	50
Şekil 8. İkinci Eylem Planı	50
Şekil 9. Üçüncü Eylem Planı	51
Şekil 10. Makam Şeması	53
Şekil 11. Seçilen Türküler ve Makamları	54
Şekil 12. Eylem Araştırmasında Veri Toplama Teknikleri	59
Şekil 13. Eğitimci görüşleri tema ve alt tema şeması	70
Şekil 14. Mağusa Limanı Düzenlemesinin Son Bölümde Yer Alan Üçlü Aralıklar	78
Şekil 15. Eklemedir Koca Konak Düzenlemesi Tremolo Kısım	79
Şekil 16. Fincanı Taştan Oyarlar Düzenlemesi Doğaçlama Kısım	81
Şekil 17. Ada Sahillerinde Bekliyorum Düzenlemesi Giriş Kısım	82
Şekil 18. 1. 5/8 ‘lik aksak ritimde üç gitar; Drama Köprüsü Düzenlemesi	84
Şekil 19. 4/4’lük ağır tempoda yazılan Bahçalarda Mor Meni Türkü Düzenlemesi	84
Şekil 20. Öğrenci görüşleri tema ve alt tema şeması	86

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Ülkemizde çok sesli müziğin gelişmesi, cumhuriyet dönemi müzik politikaları ile güçlenmiş ve akabinde klasik gitar, müzik çevrelerinde ilgi toplamış önce İstanbul daha sonra Anadolu'da beğenilerek tanınmaya başlamıştır. Kolay taşınabilir ve ulaşılabilir olması, etkili bir eşlik ve solo çalgı olması, popüler müzik kültüründe sıklıkla yer alması gibi sebepler, müzik ve müzik eğitimi alanlarında etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamış, ülkemizdeki müzik kültürü ve eğitiminin önemli bir parçası haline gelmiştir. Klasik gitar, amatör ve profesyonel müzisyenlerin ilgisini çekerek zamanla geniş bir popülerlik kazanmıştır.

Başlangıçta usta çırak ilişkisiyle yaygınlaşmaya başlayan gitar, mesleki müzik eğitimi kurumlarına 1970'li yıllarda girmeye başlamıştır. İlk olarak müzik eğitimi ana bilim dallarında okul çalgıları dersi kapsamında yükseköğretim kurumlarında kendine yer bulmuştur. İlerleyen zamanlarda okul çalgısı kapsamı dışında, konservatuvarlarda ve müzik eğitimi ana bilim dallarında ana çalgı olarak yer almıştır. Gitarın formal eğitim içerisinde yer almasıyla birlikte gitar eğitimi üzerine çalışmalar artmaya başlamıştır. Günümüzde gitar ve gitar eğitimine yönelik birçok akademik çalışma yayınlanmakta ve bu çalışmaların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Günümüzde müzik eğitimi ana bilim dallarında lisans düzeyinde gitarın yer aldığı üç ders bulunmaktadır. Bunlar; bireysel çalgı dersi, gitar ve eşikleme dersi ve orkestra/oda müziği dersi olarak ayrılmaktadır. Bireysel çalgı dersi; gitarın solo bir çalgı olarak teknik, eser, müzikalite gibi unsurların kazanımına, gitar ve eşikleme dersi; müzik eğitiminde gitarın eşlik çalgısı olarak kullanımına yöneliktir. Orkestra/oda müziği dersi ise ana çalgısı gitar olan öğrencilerin düo, trio, kuartet gibi oda müziği topluluklarıyla veya gitarın da yer aldığı farklı çalgılarla oluşturulan topluluklarla gerçekleştirilen birlikte çalışma kazanımına yönelik çalışmalardır.

Gitarın yer aldığı üç ders içeriklerine göre yapılan araştırmalar incelendiğinde; eşlik çalgısı olarak müzik eğitiminde kullanımı, önemi ve etkililiği; solo olarak çalgı dersleri için teknik, müzikalite, eser çözümlemeleri, metot gibi içeriklere yönelik çalışmalar alan yazında gitar araştırmalarının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Örneğin; Özçakır (1990), Akbulut (2001), Kaptan (2001), Parıldar (2006), Yungul (2008), Yılmaz (2010), Ayyıldız (2019), gibi araştırmacılar genel olarak gitarın eşlik çalgısı olarak müzik eğitimde kullanımı ve etkililiğine yönelik araştırmalar yapmıştır. Öte yandan solo çalgı olarak yapılan araştırmaların sayısı ise çoğunluğu kapsamaktadır.

Ülkemizde gitar üzerine yapılan çalışmalar batı müziği kaynaklı materyaller ve öğretim yöntemlerine üzerineyken günümüzde Türk müziği içerikli çalışmalar bu alandaki gelişmelere paralel şekilde giderek çoğalmıştır. Güzel (1994), Yöndem (1998), Yalçın (2004), Daşer (2007), Coğulu (2010), Özdek (2013), Atay (2015), Tabak (2016), Kuyumcu (2017), Doğru (2022), gibi araştırmacılar gitar ve Türk müziği içerikli araştırmalar yapmıştır. Bu araştırmalar; gitar eğitiminde ulusal müziğimize ait unsurların nasıl kullanılabileceği, makam dizileriyle yapılan gitar öğretiminin performans üzerindeki etkisi, özellikle türkü kaynaklı düzenleme çalışmalarında armonik yaklaşımlar ve repertuvar katkısı gibi konu alanlarına yöneliktir. Araştırmalar çoğunlukla gitarın solo çalgı olarak yer aldığı çalışmalardır. Orkestra/oda müziğine yönelik çalışmalar ise genel klasik gitar araştırmaları konularına oranla oldukça düşük bir orana sahiptir. Orhan ve Tunca (2014), Türkiye’de oda müziği konusuna ilişkin yapılmış tez ve sanatta yeterlik çalışmalarını incelemiş, elde ettikleri 59 tezi belirledikleri konu alanlarına göre üç ana başlık ve bir yan başlık altında sınıflandırmıştır. Bu çalışmada gitarın yer aldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Gitar ve oda müziğine yönelik yapılan ulusal alan yazın taramasında Rende’nin (2022), klasik gitarın güzel sanatlar liseleri çalgı toplulukları dersinde geleneksel çalgılar ile birlikte kullanılması üzerine çalışması ve Çiftçioğlu’nun (2021), gitar eğitiminde birlikte çalma müfredatına katkı amaçlı yeni düzenleme önerileri başlıklı araştırmalarına ulaşılmıştır. Bu araştırmalar dışında Yalçın (2004), halk müziğine dayalı gitar öğretimi metodu çalışması solo gitar perspektifinde yapılmış olsa da son bölümde iki gitar için: “Çökertme” , “Ekin Ektim Çöllere” , “Güzelliğin On Para Etmez” , “Silifkenin Yoğurdu” , “Kara Toprak” , “Salında Gel” , “Seher Yıldızı” , “Kul Olayım Kalem Tutan Ellere” ve “Şeker Oğlan” gibi dokuz adet halk müziği düzenlemelerine yer vermiştir.

Müzik eğitimi anabilim dallarında üçüncü sınıftan itibaren dört yarıyıl süreyle orkestra/oda müziği dersleri yer almaktadır. Eğitimciler bu dersi orkestra çalışmaları dışında çeşitli çalgılarla oluşturulan oda müziği gruplarıyla; iki gitar, üç gitar, dört gitar ya da flüt-gitar, keman-gitar gibi duo, trio, kuartet gibi topluluklarla gerçekleştirmektedir. Gitar topluluklarıyla yapılan derslerin, repertuvar zenginliğinden kaynaklı batı müziği ağırlıklı olarak sürdürüldüğü söylenebilir. Türk müziği içerikli çalışmalar, zaman içerisinde yapılsa da Türk müziği eserlerinin iki, üç ya da dört gitar için düzenlemeleri kısıtlı sayıdadır. Yeprem (2008), “Türk Gitar Müziği Çalışmaları” başlıklı araştırmasında Türk gitarist ve gitar eğitimcileri tarafından yapılan oda müziği düzenlemelerini tabloştırmıştır. Toplam sayının seksen sekiz olduğu düzenlemelerde sadece Türk müziği düzenlemeleri değil öznel bir şekilde yazılan batı müziği içerikli düzenlemeler de yer almaktadır. Buradan hareketle oda müziği gitar dersleri için özellikle Türk müziği içerikli repertuvarın kısıtlı sayıda olduğu söylenebilir.

Yüksek Öğretim Kurumu (2018), müzik öğretmenliği lisans programında orkestra/oda müziği ders içeriğini; Türk ve dünya müziklerinden alınan örnek eserleri, ses özelliklerine ve düzeylerine uygun olarak çalma; eserlerin zor bölümlerini birlikte çalışarak, eserleri daha iyi seslendirme ve kendini geliştirmek. Türk Müziği, popüler müzik ve evrensel müzik türlerinde orkestra dağarı oluşturma ve oluşturulan bu dağarı çalma; müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratma gücünü geliştirmek. Türk Müziği ve Klasik Müzik arasındaki fark ve benzerlikleri anlama; Türk müziğinin dünya müziği içerisindeki yeri olarak belirtmiştir.

Orkestra/oda müziği lisans program içeriğinde vurgulanan *Türk ve dünya müziklerinden örnekler seslendirme* başlığının oda müziği gitar derslerine yansımada Türk müziği içerikli repertuvarın yeterli sayıda olmamasından dolayı eğitimcilerin ders içeriğinde daha zengin materyale sahip olan dünya ve batı müziği çalışmalarına yönelerek gerçekleştirdikleri söylenebilir. Programda, doğrudan gitar topluluklarına yönelik bir öğretim programı ve içeriği sunulmamıştır. Bu araştırmanın problem durumunu kısıtlı sayıda çalışma ve repertuvarın yer aldığı oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli eğitsel materyal oluşturma ve öğretim sürecine yansımaları oluşturmaktadır. Alan yazınla açıklanan araştırmanın problem durumunu desteklemek ve genişletmek için ihtiyaç belirleme kapsamında üniversitelerde oda müziği gitar derslerini yürüten on dokuz öğretim elemanı ile görüşmeler yapılmış, elde edilen veriler bulgular bölümünde sunulmuştur.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırma müzik eğitimi ana bilim dallarındaki oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim etkinlikleri ve eğitsel materyaller oluşturma, planlama-uygulama ve dersin Türk müziği içerikli işlenmesini amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda oda müziği gitar derslerini yürüten akademisyenlerin Türk müziği içerikli eğitsel materyallere ve repertuvara ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Türk müziği içerikli oda müziği gitar dersi öğretim etkinlikleri nasıl tasarlanır ve uygulanır?
3. Oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli uygulamaların öğrenme-öğretme sürecine yansması nasıldır?
4. Oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim uygulamalarının öğrencilerin birlikte çalma performans gelişimine katkısı nasıldır?
5. Oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim uygulamalarının öğrencilerin ders motivasyonuna etkisi nasıldır?
6. Çalışma grubunun oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim uygulamalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Gitar ve Türk müziği araştırmalarının gitarın solo çalgı olarak kullanımı kapsamında kalması, öğrenci ve eğitimcilerin birlikte çalma etkinliklerine yönelik düzeye uygun eser bulma ve buna bağlı olarak repertuvar sorununu da beraberinde getirmektedir. Müzik eğitimi anabilim dallarında bu dersin tek yönlü (batı müziği içerikli) yer alması dersin öğrenme çıktısı ve içeriğiyle örtüşmemektedir. Bu araştırma ulusal müziğimize ait unsurların orkestra/oda müziği gitar derslerinde kullanımı ve uygulamasına dikkat çekmektedir.

Bu çalışmanın;

- Orkestra/oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli uygulamalar sunması,

- Orkestra/Oda müziği gitar dersine yönelik Türk müziği içerikli repertuvar katkısında bulunacak olması,
- Öğrencilerin birlikte çalma etkinliklerinde makamsal yapıları daha iyi tanınması ve ulusal müziğimizle derslerin işlenebilecek olması,
- Alan yazında kısıtlı sayıda olan çalışmalara ışık tutacak olması bakımından önem taşıyacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada;

- Gitar eğitimcilerinin oda müziği gitar çalışmalarıyla ilgili görüşlerinin var olan durumu yansıttığı,
- Çalışma grubu öğrencilerinin uygulama sırasında ve sonrasında yapılan görüşme formlarını içtenlikle yanıtladığı varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda 2022-2023 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde öğrenim gören 1. 2. 3. ve 4. sınıf gitar öğrencileri (N=11) ile sınırlıdır.
- Araştırmada tasarlanan ve uygulanan öğretim programı bir dönem ve 12 hafta ile sınırlıdır.
- 12 eşit bölmeli tampere sisteme uyarlanmış belirlenen makam dizileriyle sınırlıdır.
- Araştırma için yapılan Türk Halk Müziği düzenlemeleriyle sınırlıdır.
- Araştırmada uygulama sonunda konser verilmesi planlanmış ancak bölgede yaşanan deprem dolayısıyla gerçekleştirilememiştir.
- Üçüncü eylem planında yer alan çalışmalar, bölgede yaşanan depremden dolayı yüz yüze eğitime ara verilmesinden kaynaklı uzaktan eğitim yoluyla gerçekleşmiştir.

1.6. Tanımlar

Oda Müziği: “Az sayıda çalgı sanatçısından oluşan topluluklar için bestelenmiş ya da onlar tarafından seslendirilen müzik çeşidine “*oda müziği*” denir” (Say, 2001).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

Bu bölümde araştırmanın kuramsal temellerini oluşturan: “Ülkemizde Klasik Gitarın Gelişimi”, “Oda Müziği”, “Oda Müziği ve Gitar”, “Ülkemizde yapılan Oda Müziği Gitar Çalışmaları” , “Geleneksel Türk Müziği” başlıklarına yönelik alan yazın taramasıyla elde edilen bilgiler sunulmuştur.

2.1.1. Ülkemizde Klasik Gitarın Gelişimi

Gitarın ülkemizdeki gelişim sürecine ilişkin ilk bulgular cumhuriyetin ilan edilmesi ile başlamıştır. Başlangıçta hakkında çok az bilgiye sahip olunan bu çalgıda, döneminde kendi imkanları ile gitar çalan gitaristlerin çabaları ve ulaştıkları bilgileri usta çırak ilişkisi ile ilettikleri öğrencileri sayesinde tanınmaya başlamıştır.

Cumhuriyet’in ilk dönemlerinde az bilinen gitar, başlangıçta sadece eğlence müziğinde kullanılmış, az sayıda da olsa konser vermeye gelen yabancı gitaristler, radyo yayınları ve çeşitli vesilelerle yurtdışına gidip gelen müziğe yatkın kişilerin getirdiği plak ve notalar gitarın tanınırlığının artmasına neden olmuştur (Elmas, 2003). Klasik gitarın gelişimindeki en önemli unsur ise bu dönemde yaşayan gitaristlerin yetiştirdiği öğrencilerdir. Ülkemizde cumhuriyetin ilk yıllarında bilinen ilk gitar öğretmeni olan gitarist; Andrea Paleologos (1911-1997), kuşak kuşak yetiştirdiği öğrencilerle gitarın yaygınlaşmasına önemli katkılarda bulunmuştur. Andrea Paleologos'un yetiştirdiği ilk kuşakta; Ziya Aydın (1905-1982), Can Aybars (1917-1999) ve Mazhar Reşit Ertüzün (1917-2010) gibi gitaristler öne çıkan isimler olmuştur (Elmas, 1986; Kanneci, 2001). Bu dört öncü gitarist, cumhuriyet öncesi dönemde, düzenledikleri konserler, yazdıkları eserler ve yetiştirdikleri öğrenciler aracılığıyla, ilk nesil klasik gitaristler ve eğitimciler olarak belirli bir birikimin oluşmasında önemli rol oynamışlardır (Uluocak, 2015). Örneğin; Ziya Aydın, Türkiye’nin ilk gitar orkestrasının ve Ankara’daki “Gitar

Sevenler Derneği'nin kuruculuğunu yaparak bu orkestra ve dernek faaliyetleri ile birçok konserler vermiş, ilk Türkçe gitar metodunu yazmıştır. Aydın, yürüttüğü sistemli çalışmalarla, klasik gitarın yaygınlaşmasında önemli bir rol üstlenmiştir (Yöndem 1998; Elmas, 2003)

İkinci kuşakta ise Misak Toros (1940-2010), Raffi Arslanyan (d. 1944-) ve Savaş Çekirge (1944-1998) gibi isimler öne çıkmıştır (Elmas, 1986; Kanneci, 2001). İkinci kuşağın çalışmaları, özellikle Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyükşehirlerde düzenledikleri konserler ve yetiştirdikleri öğrenciler, klasik gitarın popüler bir çalgı olarak tanınmasına ve gelişimine büyük bir katkı sağlamıştır (Uluocak, 2015).

Cumhuriyetin ilk elli yılında usta-çırak ilişkisine dayalı gelişimini sürdüren gitar, sonradan üniversitelerde de kendine yer bulmaya başlamıştır. Gitarın akademik eğitim içerisine yer almasıyla ilgili Tarman (1996), ilk olarak müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında Erol Küyel tarafından 1973–1974 öğretim yılında “Okul Çalgı Kümeleri Dersi” adı altında Gazi Eğitim Enstitüsünde başladığını ifade etmiştir. Ana sanat dalı olarak gitara, 1977–1978 öğretim yılında Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarında yer verilmiştir. 1983-84 yılında Prof. Dr. Yıldız Elmas, klasik gitarın, çok sesli oluşu, kolay taşınabilirliği ve teminin kolay olması sebebiyle, okullarda eğitim alanında yararlı olacağı inancı ile eğitim fakültelerine ilk defa Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde ana dal ve yardımcı dal dersi olarak programa alınmasını sağlamıştır. 1985 yılında gitarist Bekir Küçükay, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümüne ana çalgı gitar dersini eklemiştir. 1986 yılında İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında yarı zamanlı olarak gitara yer verilmiştir (Tarman, 1996; Kanneci, 2001; Elmas, 2003; Uluocak, 2015). Devam eden yıllarda gitar, müzik eğitimi veren kurumlarda ana çalgı olarak her zaman yer almıştır. Bugün klasik gitar, gelişimini mesleki, özengen ve genel müzik eğitiminde sürdürmekte, müzik eğitiminin her alanında etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Gitar tarihinde, gitar ve halk müziği her zaman iç içe yer almış, her dönem halk müziğinden yararlanılmıştır. Yine gitarın Avrupa'da yayılması da gezici halk müzisyenleri tarafından olduğu bilinmektedir. Bu noktada ozanlık geleneği gitarın halk tarafından tanınmasına hız kazandırdığı düşünülmektedir. Gitarist ve besteciler ulusal müziklerine ait unsurları hem yapıt amaçlı hem de gitar öğretimi için kullanmışlar ve ulusal müziklerini evrensel müzik boyutlarına ulaştırmak için katkıda bulunmuşlardır

(Yalçın, 2004). Ülkemizde gitarın gelişim sürecinde ulusal müziğimizi oluşturan bazı makamsal yapıların batı müziği modları ile benzerlikler gösterdiğinden dolayı, çeşitli deneysel çalışmalar ile Geleneksel Türk Müziğimizin içerisine adaptasyonu gerçekleşmiştir. Bu durum Türk gitar müziği çalışmalarına da yansımış, ulusal müziğimize ait unsurlar gitarla birleşmeye başlamıştır. Türkiye'ye 1930'lu yıllarda giriş yapan gitar, Cumhuriyet Devrimi'nin etkisi, popüler müzik türlerinin gelişimi ve Batı kültürüyle olan etkileşim gibi faktörlerle zamanla Türk müziğine adapte edilmeye çalışılmıştır. 1950'li ve 1960'lı yıllarda popüler müziğe girişiyle birlikte Türkiye'de yaygınlaşan gitar, daha sonrasında Türk müzik kültürünün makamsal yapısına uyum sağlayabilme ve bazen diğer geleneksel çalgılarla benzerlik gösterebilme amacıyla sürekli devingenlik göstermiştir. Geleneksel Türk Sanat ve Halk müziğine çeşitli adaptasyonlar yapılan gitarın; perdesiz klasik gitar, çift saplı saz-gitar, bağtar, mikrotanal gitar gibi pek çok türü ortaya çıkmıştır (Özkan ve Dönmez, 2014). Bu bağlamda Türk müziği uygulamalı gitar eğitimi çalışmaları da hız kazanmış gitar eğitimcileri tarafından birçok araştırmaya konu olmuştur.

Cumhuriyet döneminde, kuşak kuşak devam eden öğretmenlerle yaygınlaşmaya başlayan gitar, günümüzde müziğin birçok türü ve müzik eğitiminin her alanında kendine yer bulmuş, popüler bir çalgı haline gelmiştir. Genel müzik eğitiminde ergonomik yapısı ve etkili bir eşlik çalgı olması gibi nedenlerle etkin olarak kullanılan bir çalgı, özengen müzik eğitiminde amatör müzisyenler tarafından hala en çok talep edilen çalgılardan biri olmuştur. Ulusal müziğimizle de iç içe yer alan gitar, çeşitli adaptasyonlarla birçok çalgı türünün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bugün gitar, tüm dünyada popülerliğini hala korumakta, ülkemizdeki gelişimini de müziğin her alanında devam ettirmekte, ulusal ve uluslararası çapta birçok gitarist yetişmektedir.

2.1.2. Oda Müziği

Oda müziği, genel olarak küçük bir çalgı topluluğu tarafından icra edilen bir batı sanat müziği türü ve klasik müzik biçimidir. Müzik tarihinde oda müziğinin nasıl ve nerede başladığına ilişkin kesin bir bilgi aktarılmamakla birlikte on yedinci yüzyıl başlarında İngiltere ve İtalya'da yapıldığı bilinmektedir (Mimaroglu, 2014). Yurga (2005), oda müziğinin, 17.yy'ın başlarında Fransız saraylarının odalarında, soyluların bir araya gelerek yaptıkları müzik türü olarak tanımlandığını bildirmiştir. Yine Kaygısız (2009), oda müziğinin 17.yy. sonlarına doğru, müziğin bir bütün olarak kilisenin denetiminden çıkıp dindışı alana kaymasının ortaya çıkmasında büyük rol oynadığını söylemiştir.

Oda müziğine ilişkin farklı zamanlar ve araştırmacılar tarafından birçok tanım yapılmıştır. Michels ve Vogel (2015), “düo, trio, kuartet vb. küçük müzik toplulukları için bestelenmiş her türlü eseri kapsayan müzik türü” olarak, Kılıç ve Türkmen (2021), “orkestra eserlerine kıyasla daha az sayıda çalgıya yönelik ve büyük konser salonlarından ziyade daha küçük ölçekteki salonlarda çalınmak üzere bestelenen eserler” olarak, Tan ise (2013), “kalabalık çalgı topluluklarından farklı olarak belirli sayıda müzisyenin yer aldığı ve bu samimi yapısı sebebi ile “dostların müziği” olarak nitelendirilen bir müzik türü” olarak oda müziğini tanımlamıştır.

Yukarıda verilen farklı tanımlara paralel ve birleştirici olarak Baron (1998), oda müziğini oluşturan beş unsur bulunduğunu ifade etmiştir. Bunlar:

1. Oda müziği çalgısal bir müziktir.
2. Oda müziği, en az iki ya da daha fazla kişiden oluşan topluluğun seslendirdiği bir müziktir.
3. Oda müziği solistiktir; iki müzisyen aynı anda aynı müziği çalmaz.
4. Oda müziğinin amacı toplulukta bulunan herhangi bir müzisyenin virtüözitesini ortaya çıkarmak değil; ciddi bir müzikal topluluk geliştirmektir.
5. Oda müziğinin esas özelliği müziğin açık ve samimi olmasıdır (akt. Soytek, 2017).

Oda müziği çalışmaları müzik eğitiminde de önemli bir yer tutmaktadır. Genel anlamda oda müziği eğitimi, samimi ve işbirlikçi doğasıyla müzisyenlere küçük ve farklı çalgı topluluklarıyla kolektif bir müzik yapma imkânı sunarken bireysel ifadeye de olanak tanımaktadır. Oda müziği topluluğundaki müzisyenler kendi müzikal kimliklerini korurlarken uyumlu bir performans yaratmak ve müzik ortaya koymak için birlikte çalışırlar. Müzik eğitiminde de faydalı ve önemli bir rol oynayan oda müziği, öğrencilerin topluluk halinde çalma becerilerini ve müzikal yorumlarını geliştirmelerine katkı sağlar (Gilboa & Tal-Shmotkin, 2010).

Müzik öğretmeni eğitiminde, orkestra ve oda müziği eğitimi, çalgı eğitimi sürecinin belirli aşamalarından sonra öğretim programlarında birbiriyle uyumlu ve destekleyici bir şekilde yer almıştır (Öz, 2001). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrenciler, bireysel çalgı derslerinde edindikleri teknik bilgi ve yetenekleri orkestra/oda müziği derslerinde pekiştirme fırsatı bulurlar. Bu dersin hedefleri arasında grup bilincini

kavrama, ortak müzik yapma becerisi geliştirme, çalgısal becerileri geliştirme, toplu çalma ile müzikal ifadeyi algılama, sanatsal etkinlikleri çevresine sunma ve toplumsal dayanışma ve birlik duygusuna katkıda bulunma gibi amaçlar sıralanabilir (Akyürek, 2009). Kıvrak ise (2003), müzik öğretmeni yetiştirme kurumlarda yer alan "birlikte müzik yapma" etkinliklerinin, "toplu çalma" veya "toplu söyleme" adları altında tanımlanan ve müzik eğitiminde grup dinamiğini yansıtan aktivitelerin, işitme, çalgı ve şan eğitimi gibi temel öğrenme süreçleri kadar kritik olduğunu vurgulamıştır.

Günümüzde müzik öğretmenliği lisans programının zorunlu “alan eğitimi” dersleri arasında yer alan orkestra/oda müziği dersi; üçüncü ve dördüncü sınıf düzeyinde toplam dört dönem olmak üzere haftada üç ders saati olarak gerçekleştirilmektedir. Yükseköğretim Kurulunun 2018 yılında yayınladığı müzik öğretmenliği lisans programı orkestra/oda müziği ders içeriği dönemlere göre aşağıda yer almaktadır.

Orkestra - Oda Müziği I:

- Türk ve Batı Müziği gruplarında Orkestra ve Oda müziği yerleşimi ve çalışma disiplini, grup içi görev dağılımları; orkestra ve oda müziğinin çalgı çeşitlemesi ve oturum planlarının tarihsel süreç içerisindeki gelişimi ve değişimi.
- Orkestrada yer alan çalgılar ve çalgıların orkestradaki görev ve ses renkleri; Türk ve dünya müziklerinden alınan örnek eserleri, ses özelliklerine ve düzeylerine uygun olarak çalma; eserlerin zor bölümlerini birlikte çalışarak, eserleri daha iyi seslendirme ve kendini geliştirme.
- Türk Müziği, popüler müzik ve evrensel müzik türlerinde orkestra dağıtma ve oluşturulan bu dağıtma çalma; müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme, yaratma gücünü geliştirme.
- Türk Müziği ve Klasik Müzik arasındaki fark ve benzerlikleri anlama; Türk müziğinin dünya müziği içindeki yeri.

Orkestra - Oda Müziği II:

- Orkestra ve oda müziği çalışmalarında parti dinleyebilme, takip edebilme; orkestra üyesi ve şef uyumu ve disiplini.
- Orkestra ile ilgili, Türk Müziği, popüler müzik ve evrensel müzik türlerinde edindiği dağıtma seslendirme ve konser etkinlikleri düzenleme.
- Müziksel duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratma becerileri; ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde grupla temsil etme, müzik yoluyla millî

birlik ve beraberlik bilincini geliştirme; yakın çevresindeki müzik etkinliklerini izleme alışkanlığı kazanma.

Orkestra - Oda Müziği III:

- Ülkemizde ve dünyada çeşitli müzik türlerindeki oda müziği ve orkestralar; konser etkinliği ve/veya oda müziği etkinliği hazırlama/düzenleme ve uygulama çalışmaları.
- Repertuvar oluşturma ve prova disiplini, ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde grupla temsil etme; etkinliklerde Türk ve dünya müziklerinden örnekleri sunabilme, birlikte müziği paylaşma becerisi kazanma.

Orkestra - Oda Müziği IV:

- Orkestra ve oda müziği yönetimi üzerine tarihsel süreç içerisinde geçmişten günümüze yaşanan değişimler, gelişmeler.
- Partitür okuma ve takip edebilme, orkestra oda müziği yönetimi konusunda temel olarak sağ el ve sol el kullanımı ve özellikleri; şef ve orkestra uyumu ve disiplini.

2.1.3. Oda Müziği ve Gitar

Gitar solo çalgı olma özelliğiyle müzik tarihinde bilinen ve önemli yer tutan bir çalgıdır. Besteciler gitar için daha çok solo eser ya da teknik çalışmalar üretmiştir. Dolayısıyla klasik gitar literatürünün daha çok solo çalışmalar üzerine oluştuğu söylenebilir. Başlangıçta klasik dönem ile birlikte beraber orkestra ve oda müziği gibi çeşitli nitelik ve büyüklükteki çalgı toplulukları içerisinde konumlandırılmaya başlansa da klasik gitarın yapısal ve tınısal özelliğinden kaynaklı olarak bestecilerin çalgı toplulukları içinde gitara pek yer verilmedikleri görülmektedir. Ancak zamanla oda müziği içerisinde de hem gitar topluluklarıyla hem de başka çalgılarla oluşturulan topluluklarla kentine yer edinmiş ve yaygınlaşmıştır (Can ve Can, 2019).

Gitar için oda müziği, gitar ve farklı çalgılarla (flüt, keman, çello gibi) birlikte seslendirilen ve tüm gitar toplulukları iki gitar(duo), üç gitar(trio) veya daha fazla gitarla icra edilen eserleri içerir (Liew, 1983). Oda müziği gitar çalışmalarına iki perspektifte incelemenin doğru olacağı söylenebilir;

- Gitar toplulukları içerisinde yapılan iki-gitar, üç gitar ve dört gitar için çalışmalar

- Gitar-flüt, gitar-çello, gitar piyano, gitar-piyano-kontrabas gibi farklı çalgılarla oluşturulan oda müziği toplulukları

Klasik gitar, günümüzdeki modern halini 19.yüzyılda almıştır. Tarihsel gelişiminde lut, lavta ve vihuela gibi çalgılar yer almıştır. Gitar için yapılan oda müziği çalışmalarının klasik dönemle başladığı ifade edilse de öncesinde vihuela ve lut için de yapılan çeşitli oda müziği eserleri bulunmaktadır. Bu araştırmada oda müziği-gitar çalışmalarının tarihsel gelişimini incelerken vihuela ve lut için yapılan çalışmalardan başlanarak ele alınmıştır. Devamında, modern gitarın ortaya çıkana kadarki süreç ve sonrasına yönelik elde edilen bilgiler sunulmuştur.

Vihuela için çok sayıda seçkin besteci eser yazmıştır. Bu bestecilerden bazıları ve eserlerin yayınlanma yılları şu şekildedir:

- Luis Milan (1536),
- Luis de Narvaez (1538),
- Enriquez de Valderrabano (1547),
- Diego Pisador (1552),
- Miguel de Fuenllana (1554),
- Esteban Daza (1576).

Klavye, arp ve vihuela için oda eserleri örnekleri de yapılmış bunlar; Hinegas de Vinestrosa (1557) ve Antonio de Cabezón (1578) tarafından yazılmıştır (Clarke, 1983). Bestecilerin tablatür kitapları çok sayıda varyasyon, şarkı, düet, dans gibi farklı türlerde eserler içeriyordu. İki çalgı için yazılmış eserlerin en eski örneklerinden bazıları İspanyol vihuelist ve besteci Enríquez de Valderrábano'nun; “Libro de Musica de Vihuela Intitulado Silva de Sirenas” adlı eseridir. Bu yedi ciltlik vihuela müziği koleksiyonunun dördüncü kitabı sadece iki vihuela için yazılmış eserleri içermektedir. Bu düet parçalar, iki vihuela için yazılmış günümüze ulaşan tek eserlerdir (Batstone, 2020).

İngiliz lutenist ve besteci Thomas Robinson (1560-1610), 1603'te yayınlanan “School of Musique” adlı önemli lut metodunda, altı lut düetine yer vermiştir. İngiliz besteci ve lavtacısı John Dowland'ın (1563-1626), kendisine atfedilen ve günümüze ulaşan birkaç lavta düeti eseri bulunmaktadır. İtalya'dan Francesco da Milano'nun (1497-1543) günümüze ulaşan üç lavta düeti ve Ioanne Matelart'ın (1538-1607) en az yedi düeti bulunmaktadır. Bu dönemde yazılan ve yayınlanan müziğin çoğunun bilinmezlik içinde

kaybolduğu ve bu müziklerin öğretmenden öğrenciye usta-çırak ilişkisiyle aktarıldığı bilinmektedir (Batstone, 2020).

Gitarda oda müziği çalışmalarının kökleri on sekizinci yüzyılı bulsa da on dokuzuncu yüzyıldaki kompozisyon değişiklikleri modern gitar oda müziğinin temelini oluşturmuştur. On sekizinci yüzyılın ortalarında gitar çoğunlukla tıngırdatma ve resmi olmayan ortamlarda şarkıcılara eşlik eden bir çalgıydı (Desmet, 2014). On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında gitara altıncı telin eklenmesi, virtüöz gitaristleri bu yeni çalgı için özgün eserler bestelemeye yöneltti. Aynı şekilde, iki gitar için yazılmış herhangi bir müzik olmadığından, bu ortam için yeni eserler besteleme ihtiyacı doğdu (Flynn, 2005).

On sekizinci yüzyılın sonlarında, gitar ve flüt Almanya'da birlikte çalınmaya başlandı; bu, gitar tarihinde bu enstrüman için daha önce hiç olmadığı kadar çok çalgıcı ve bestecinin olduğu bir dönemdi. Bu dönemde flüt ve gitar ikilisi için ilk eserler yayınlandı. Yayın şirketleri, her iki enstrümanda da teknik olarak ileri düzeydeki amatörlerin sayısının artması nedeniyle flüt ve gitar için eserlerin tanıtımıyla hızla ilgilenmeye başladı. Bu dönemde ikili, geleneksel eserlerin yanı sıra çoğunlukla opera materyallerinden oluşan ve ne gitarist ne de flütist olan müzisyenler tarafından transkripsiyonu ve düzenlemesi yapılan yeni transkripsiyonlar icra etti (Schroeder, 2015).

Klavyen ve figürlü bas gitarın topluluk müziğinde kullanımı on sekizinci yüzyılın sonları ve on dokuzuncu yüzyılın başlarında azaldıkça, gitarın kontrpuanı olarak işlev görmesi için bir fırsat doğmuştur. On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında notasyonun daha önceki gitar tablatürü yöntemlerinden nota okumaya kayması da bestecilerin gitarı bir topluluk enstrümanı olarak daha ciddi bir şekilde ele almalarına yardımcı olmuştur. On dokuzuncu yüzyılın başlarında Berlioz, Rossini, Bizet ve Donizetti gibi opera bestecileri gitarı sahnelenen eserlerine dahil etmeye başladılar. Her ne kadar bu parçalar aşk şarkılarına eşlik eden, aşk serenatlarında ve salon sahnelerinde lavtanın yerini ve işlevini üstlenen parçalar olma eğiliminde olsa da gitar giderek daha büyük oda müziği eserlerinde kullanılabilecek kapasiteye sahip bir enstrüman olarak daha ciddiye alındı. On dokuzuncu yüzyılın ilk yarısında gitar tarihinde önemli bir yer tutan Mauro Giuliani (1781- 1829) ve Fernando Sor (1778-1839) gibi gitaristler aynı zaman gitar için besteler üretmiştir (Ablott, 2001).

Fernando Sor (1778-1839), on sekizinci yüzyılın sonları ve on dokuzuncu yüzyılın başlarındaki tartışmasız en etkili gitar figürü, gitar için önemli miktarda müzik

bestelemiştir. Barselona'da doğan Sor, hayatının büyük bir kısmını Avrupa'yı dolaşarak, beste yaparak ve performans sergileyerek geçirdi. Paris'e 1826'nın sonlarında ya da 1827'nin başlarında döndüğünde kendini gitara adanmış ve “Méthode pour la guitare” isimli metodun yanı sıra 12 gitar düosunu da içeren en az 32 gitar eseri üretmiştir (Batstone, 2020). Fernando Sor'un besteleri arasında; bale, opera, melodram, şarkılar, kantatlar, kutsal koro eserleri, oratoryolar, piyano ve piyano düeti için eserler, oda müziği, senfoniler, askeri bando için bir eser ve gitar için eserler yer almıştır (Sasser, 1960). Giuliani gibi Sor da hayatının sonlarına doğru bestelerini iki gitar için çalışmalara yöneltmiştir. Bu dönemde sık sık konserler vermiş, günümüze ulaşan en az 25 ayrı konser kayıtlarında, gitar ikilisi de dahil olmak üzere çeşitli gitar performansları sergilemiştir. Zaman zaman kardeşi Carlos'un yanı sıra etkili İspanyol gitarist Dionisio Aguado (1784-1849) ve en az bir kez de öğrencisi Fransız gitarist Napoleon Coste (1805-1838) ile gitar ikilisi olarak sahne almıştır. Sor'un öğrencisi, birlikte düolar yaptığı gitarist Napoléon Coste de az sayıda gitar düosu yazdı. Sloven gitarist Johann Kasper Mertz (1806-1856), ise gitar düetlerinin de bulunduğu yüzden fazla eser üretmiştir (Batstone, 2020).

19. yüzyılın başlarında, ikili, üçlü ve dörtlü gitar icrasında özgün çalışmalar yapılmıştır. Bunların en eskilerinden biri Alman gitarist Christian Gottlieb Scheidler (1747-1829) olup, iki gitar için yazdığı re Sonatı repertuarın en küçük popüler klasiklerinden biridir. Avusturyalı gitarist Leonhard von Call (1767-1815), gitar ikilileri ve üçlüleri için parçaların yanı sıra farklı çalgıların da yer aldığı gitar ve oda müziği için eserler yazdı. Fransız gitarist Antoine de l'Hoyer (1768-c.1836) iki gitar için parçalar ve üç gitar için “Trio Concertant, Op. 29” (1817, Paris) ve dört gitar için “Air Varié et dialogue” adlı çalışmalarını bu dönemde yayınladı. L'Hoyer'in çağdaşları olan Carulli (1770-1841), Sor (1778-1839) ve Giuliani (1781-1829) önemli solo gitar repertuarı yaratmalarının yanı sıra gitar için düo eserler de yazmışlardır. Carulli'nin “Serenade in A, Op. 96 ve Duo in G, Op. 34”, Sor'un “L'Encouragement, Op. 34” ve Giuliani'nin, Julian Bream ve John Williams tarafından kaydedilen “Variazioni concertante, Op. 130” eserleri bilinenler arasında yer almaktadır. Ayrıca Fernando Sor, Dionisio Aguado (1784-1849) ile yazdığı düolarını çaldığı bilinmektedir (classicalguitarmagazine, 2023).

İtalyan Mauro Giuliani (1781-1829) hayatı boyunca gitar ve gitar ikilisi için eserler düzenlemeye ilgi gösterdi ve düzenlemeler modern gitar ikilisi repertuarının temelleri haline geldi. Giuliani neredeyse Sor'dan iki kat daha fazla gitar düeti bestelemiştir (Batstone, 2020, Savijoki, 2019). Giuliani'nin “Neapolitan” (Napoli'de

geçirdiği zaman) olarak adlandıran bu dönemde kızı Emilia ile sıkça düo konserler verdiği bilinmektedir (Çiçek, 2007). Gitar bu dönemde, ev konserlerinde hayati bir rol oynamış, gitar ve piyano, gitar ve yaylı çalgılar dörtlüsü, gitar ve keman/flüt ve gitarla vokal müzik için çok sayıda oda müziği eseri yazılmıştır. Giuliani, gitara yer verdiği oda müziği çalışmalarıyla oda müziği gitar çalışmalarının gelişiminde önemli bir yere sahip olmuştur (Foster, 2011).

Viyana, on dokuzuncu yüzyılın başlarında hem amatör hem de profesyonel çalgıları kapsayan gitar oda müziğinin merkez üssü haline gelmişti. Mauro Giuliani (1806'dan 1819'a kadar şehirde yaşamıştır) piyanist Johann Nepomuk Hummel ve Ignaz Moscheles ve kemancı Joseph Mayseder gibi zamanının en büyük müzisyenlerinden bazılarıyla sık sık ortaklık kurmuştur (Mantovani, 2019). Mauro Giuliani, gitar topluluğu için yazdığı eserlerin dışında flüt-gitar ikilisi için de ilk oda müziği örneklerini sunmuş ve flüt-gitar ikilisinin repertuvarına önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Giuliani'den önce flüt ve gitar ya da lavta için yazılmış ikililer dışında bu topluluk için yazılmış çok az çalışma vardı. Bir gitarist olarak tanınan Giuliani, gitarın virtüözitesini ve lirik kapasitesini sergileyen birçok eser yazmıştır. Bu dönemde gitar ve flüt ya da keman ve gitar ve ses için yazdığı eserler, gitarı bir eşlik enstrümanı olmanın ötesinde sergilediği eserlerdi. Giuliani, 1812'den ölümüne kadar flüt ya da keman ve gitar kombinasyonu için birçok eser yazdı. Giuliani'nin ikili için yazdığı eserlerde gitar, flüte eşlik ederken, gitarın daha melodik bir rol üstlendiği bölümler vardır. 1817'de yazdığı “Gran Duetto Concertante” de dahil olmak üzere, gitarın daha belirgin bir rol oynadığı istisnai örnekler de sunmuştur. Giuliani bu şekilde besteleyerek yeni ve cesur bir yaklaşıma adım atmıştır. Giuliani, ikilinin geniş olanaklarını gösterdikten sonra, daha fazla besteci bu kombinasyonu keşfetmeye başladı (Taylor, 2016; Schroeder, 2015; Benedick, 2004).

On dokuzuncu yüzyıl başlarında gitar ve piyano çalışmalarıyla konçerto geleneğine katkıda bulunan bir diğer İtalyan gitarist, Paris'te yaşayan Ferdinando Carulli'dir (1770-1841). Carulli solo ve oda müziği örnekleriyle öğretilen hem teknik hem de müzikal stile odaklanan etkili bir yöntem geliştirdi. Carulli'nin gitarlı oda müziği çalışmalarındaki gelişime katkısı önemli bir yere sahiptir. Gitar ikilisi için eserler ve Haydn ve Mozart'ın gitar ikilisi ya da gitar ve ses için düzenlemelerini içeren çalışmalara yer vermiştir. Carulli'nin iki gitar için yazdığı eserler yaklaşık seksen opus numarası içerir. Her ne kadar iki gitar için besteledikleri solo gitar için bestelediklerinden çok daha

az olsa da bunlar altı telli gitar için yazılmış ilk düet örnekleridir (Batstone, 2020; Foster, 2011).

Mauro Giuliani, Dionisio Aguado, Matteo Carcassi ve Fernando Sor gibi gitaristler Avrupa'nın dört bir yanında sahne alıyor ve hem repertuarı genişletmek hem de büyüyen bir kitlenin taleplerini karşılamak için enstrümanları için solo ve topluluk müzikleri yazıyorlardı. Bu dönemde, her sabah enstrüman çaldığı bilinen ve liedlerinin çoğunu gitarla yazan Schubert, "Guitar Quartet (1814) for flüte, guitar, viola and cello, D: 96" adlı gitar, flüt, viyola ve çellonun yer aldığı bir oda müziği eseri yazmıştır. Kendisi de gitar çalan Weber, opera ve gitar düetine gitarı da dahil etmiştir. Büyük kemancı Paganini de gitarda aynı derecede yetenekliydi. Paganini bestelerinin büyük bir kısmının gitar için solo eserleri olsa da gitar topluluğu için eserleri olduğu ancak ölümünden sonra keşfedildi. Paganini genellikle arpejleri gitarla çalar, daha karmaşık keman bölümlerini bir arkadaşına ya da öğrencisine bırakırdı. Paganini, öncelikle keman eserleriyle tanınsa da Giuliani, Carulli ve Legnani gibi, on dokuzuncu yüzyılın en üretken İtalyan gitar bestecilerinden biriydi. Ancak gitar için yazdığı eserler diğer eserlerine oranla daha az ilgi görmüştür. Bethoven'in da gitarın 'minyatür bir orkestra' olduğunu ifade ettiği ve günümüze kadar ulaşamasa da gitarın da yer aldığı küçük bir topluluk parçası yazdığı bilinmektedir (Lloja, 2014; Schneider, 1985).

Sor, Giuliani ve Carulli gibi gitaristlerin özgün eserleriyle repertuarın geliştirilmesinde büyük ilerleme kaydedilmiş ve klasik gitara yönelik genel ilgide güçlü bir başlangıç yaşanmış olsa da zamanla gitara ilgi azalacaktı. Flynn (2015), bu ilgi azalmasının sebebini dört maddede ele almıştır:

- gitarın ses düzeyinin yeterli olmaması,
- başat besteciler tarafından dikkate alınmaması,
- ciddi repertuar eksikliği ve
- dönemin önde gelen virtüözlerinin gitar çalma konusunda tutarlı bir yaklaşım sergilememesi.

Antonio de Torres'in (1817-1892) yenilikçi çalışmalarıyla gitara daha geniş bir gövde kazandırılması ve böylece icracının daha büyük bir ses üretmesinin sağlanması neredeyse on dokuzuncu yüzyılın sonuna kadar gerçekleşmeyecekti. 19. Yüzyılda yaşamış olan Antonio de Torres, gitarın ses yüksekliğini artırmak için yaptığı fiziksel değişiklikler ile müzik dünyasında ses getirmiştir. Torres gitarı olarak adlandırılan bu

gitar bugünkü kullanılan standartların temelini oluşturmaktadır. Bu noktada Torres'in yaptığı bu çalışmalar gitarın konser salonlarında ve oda müziği çalışmalarında kendine daha çok yer edinmeye başladığının bir göstergesidir.

Klasik gitarın bugünkü, teknik ve çalım stillerinde önemli bir yere sahip olan Francisco Tarrega (1852-1909), solo çalışmalarının aksine oda müziği çalışmalarına pek ağırlık vermemiştir. Buna rağmen Tárrega iki gitar için Haydn, Mendelsohn, Mozart ve Beethoven gibi bestecilerin eserlerini içeren yaklaşık 20 düzenleme yapmıştır. Tárrega'nın öğrencileriyle birlikte verdiği resitallerde bazen ikili parçalara da yer verdiği bilinmektedir (Batstone, 2020). Tárrega'nın virtüöz öğrencisi Miguel Llobet (1878-1938), Arjantinli gitarist María Luisa Anido (1907-1996) ile bir ikili oluşturarak birçok performans ve kayıt yaptı. Llobet, iki gitar için çeşitli ortamlardan çok sayıda eser düzenledi. Bu düzenlemeler arasında Albéniz, Granados, Aguirre, Mozart, Beethoven, Brahms ve Tchaikovsky'nin eserleri de bulunmaktadır. İkili ayrıca Albéniz, Mendelssohn ve Aguirre'nin eserlerini içeren en eski gitar duo kayıtlarından birini yaptı. Yine Tarrega'nın öğrencisi İspanyol gitarist Emilio Pujol (1886-1980), iki gitar için az sayıda orijinal parça yazmanın yanı sıra Albéniz, Falla, Granados ve Bizet gibi ünlü bestecilerin iki gitar için çeşitli parçalarını düzenlemiştir (Batstone, 2020; Philips, 2002).

Klasik gitar, on dokuzuncu yüzyılın sonunda ve yirminci yüzyılın ilk üçte birinde, birçok gitar bestecisi ve topluluğu tarafından desteklendiği gibi, her zaman oda müziğiyle yakın ilişki içinde bulunmuştur. Gitar bestecileri, icracıları ve bu türü icra eden amatör müzisyenler, gitarın orkestra enstrümanlarıyla birlikte kullanılmasında önemli bir rol oynamışlardır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra müzikal tarz, büyük ölçekli orkestral yapıtlardan oda müziğine doğru belirgin bir değişim geçirmiş ve gitar, bu dönüşümde popüler bir çalgı haline gelmiştir (Foster, 2011).

Gitarın 20. yüzyılın başlarındaki birincil elçisi olarak görülen Andrés Segovia (1893-1987), halkın klasik gitar algısının yeniden tanımlanmasına öncülük etti. Sadece solist olarak sahne almasına rağmen, gitar duo topluluğuna da değer vermiştir. Birçok öğrencisini gitar ikililerine katılmaya teşvik etmiş, gitar ikilisi için “*Divertimento*” adlı kısa bir eser yazmıştır. Segovia, oda müziğinin yanı sıra solo repertuarına da katkıda bulunan pek çok besteciyle uzun süreli ilişkiler geliştirdi. Segovia'nın oda müziği eserleri üretiminde öne çıkan bestecilerden biri, Castelnuovo-Tedesco (1895-1968) olmuştur. Castelnuovo-Tedesco kariyeri boyunca, Ida Presti (1924-1967) ve Alexandre Lagoya (1929-1999) ikilisi için yirmi dört prelüd ve füğden oluşan çalışmalar başta olmak üzere

çok sayıda oda müziği eserleri üretmiştir. Manuel Ponce (1882-1948)' de Segovia için çeşitli oda müziği eserleri üretmiştir (Foster, 2011; Batstone, 2020).

Alexandre Lagoya (1929-1999) ve Ida Presti (1924-1967) gitar ikilisi 1952 ve 1967 yılları arasında yaklaşık iki bin konser vermiş ve bestecilere kendileri için besteler yazdırmıştır. Castelnuovo-Tedesco, Presti ve Lagoya ikilisine ithaf ettiği eserler yazmıştır. Ünlü İspanyol besteci Joaquin Rodrigo (1902-1999) da Presti ve Lagoya için iki önemli eser yazmıştır. Presti ve Lagoya'nın ünü arttıkça, daha fazla besteci onlar için yeni müzikler yazmaya başladı. Mario Castelnuovo-Tedesco (1895-1968) John Duarte (1919-2004) Andre Jolivet (1905-1974) Joaquin Rodrigo (1902-1999) Pierre Petite (1922-2000) Federico Moreno Torroba (1891-1982) gibi besteciler ikili için eserler yazmıştır. Ida Presti ve Alexandre Lagoya'nın kurdukları ikili gitar oluşumu Andrés Segovia'nın solo gitardaki önemine benzer bir etkiye sahip olmuştur (Cornwell, 2011; Flynn, 2015). Yine, Brezilyada, Sérgio (d.1948) ve Eduardo (d.1949) kardeşler tarafından oluşturulan Duo Abreu ve yine Odair (d.1956) ve Sérgio kardeşler tarafından kurulan Duo Assad gitar ikilisi olarak önemli çalışmalar yapmıştır.

Zaman içinde oldukça popüler hale gelen bir başka gitar topluluğu oluşumu da kuartettir. Dört gitarın bir araya gelmesi, gitarın daha geniş bir alana yayılması nedeniyle dinleyicinin ilgisini çekmiştir. Bir gitar dörtlüsü kariyeri başlatan ilk topluluk; "Los Romeros" topluluğu olmuştur (Alves, 2015). Heinrich Albert (1870-1950) etrafında kurulan The Munich Guitar Quartet de bu alanda önemli bir yere olmuş; "Los Romeros" , "Los Angeles Guitar Quartet" , "Brazilian Guitar Quartet" ve "Guitar Trek" gibi topluluklara öncülük etmiştir (Fartach-Naini, 2017).

Oda müziği gitar çalışmalarının gelişimi kabaca solo gitarın gelişimiyle paralel ilerlediği söylenebilir. Ancak başlangıçta, solo gitar çalışmalarının etki alanı kadar büyümediği aşikâr. Zaman içinde yaygınlaştığı, önemli düo, trio, kuartet gibi öncü gitar topluluklarıyla geliştiği görülmektedir. Besteciler ve gitaristler oda müziği çalışmalarına yönelik özgün eserler ve uyarlamalar üretmiş, sayıları zamanla çoğalmıştır. Bugün gitarın oda müziği topluluklarında kendine özgü bir repertuvar ve yer edindiği söylenebilir. Gitar eğitimi çalışmalarında da birlikte çalma etkinlikleri kapsamında oda müziği çalışmalarına yer verilmektedir. Dünyada ve ülkemizde müzik eğitimi veren kurumlarda bireysel gitar derslerinin yanı sıra oda müziği dersleri yer almakta, çalgı eğitimin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Gitaristler; bir araya gelerek oluşturduğu gruplarla ve başka

çalgılarla birleşerek oluşturdukları oda müziği gruplarıyla çalışmalar yaparak, konserler vermektedir.

2.1.4. Ülkemizde Yapılan Oda Müziği Gitar Çalışmaları

Klasik gitar, ülkemizde öncelikle solo çalışmalarla yer almış, gitaristler yetiştikçe oda müziği çalışmalarına da zamanla ilgi artmıştır. Müzik eğitimi veren kurumlarda gitara, ana çalgı olarak yer verilmesiyle birlikte gitar, oda müziği çalışmalarına da dahil edilmiştir. Ülkemizde gitar alanında yapılan oda müziği gitar çalışmalarının başlangıcıyla ilgili net bir tarih yer almasa da gitaristlerin kendi aralarında ikili, üçlü, dörtlü gibi oluşturdukları topluluklarla oda müziği çalışmalarının ilk örneklerini sunduğu söylenebilir.

Ülkemizde klasik gitar alanında birçok ilki gerçekleştiren öncü gitarist Ziya Aydın, 1950'lerden itibaren bir dizi öğrenci yetiştirmiş ve ayrıca Türkiye'nin bilinen ilk gitar orkestrasını kurmuştur. Aydın'ın yönettiği gitar orkestrası birçok konser vermiş ve bu konserler uluslararası basında da yankı uyandırmıştır. Örneğin, orkestranın 1966 yılında Ankara'da düzenlediği bir konser, İngiltere'de yayımlanan "Guitar News" dergisinde haber olmuştur (Kanneci, 2001; Uluocak, 2015). Yetmişli yıllarda Türkiye'de konserler veren Alirio Diaz, 1976 yılında gitarist Ahmet Kanneci'yi gitar öğrencisi olarak kabul etmiştir. Düzenli olarak Türkiye'yi ziyaret eden Alirio Diaz, Ahmet Kanneci ile düo konserler vermiştir (Kanneci, 2001). 1979 yılında kurulan; Cem Küçümen, Şadi Ensari ve Önder Arık'tan oluşan "İstanbul Gitar Üçlüsü" ülkemizdeki gitaristler tarafından oda müziği gitar topluluklarının ilk örneklerindendir. Birçok konser veren İstanbul Gitar Üçlüsü uzun yıllar birlikteliklerini devam ettirmiştir.

Türkiye'nin önde gelen gitaristlerinden olan Kürşad Terci, Kağan Korad ve Soner Egesel'in bir araya gelerek oluşturduğu Bilkent Gitar Üçlüsü, 1987 yılında Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi çatısı altında kurulmuş ve bu alanda öncü bir rol üstlenmiştir. Bilkent Gitar Üçlüsü, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde, birçoğu ilk kez gerçekleştirilen klasik gitar konser serileri düzenlemiş, bu etkinlikler hem ülkemizde hem de uluslararası alanda büyük ilgi görmüştür. Bu konserlerin klasik gitarın ve oda müziği gitar çalışmalarının tanıtımı ve gelişimi açısından önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Repertuarlarında batı ve dünya müziklerinin yanı sıra Türk müziği içerikli çalışmalara da yer verilmiştir. Bilkent Gitar Üçlüsü 1999 yılına kadar çalışmalarını sürdürmüş daha sonra Terci-Korad Gitar İkilisi olarak 2010 yılına kadar çalışmalarına devam etmiştir.

Ülkemiz klasik gitar çalışmalarında önemli bir yere sahip olan gitarist Bekir

Küçükay'ın tenor Ömer Yılmaz ile 1996 yılında yayınlanan “Sevda Türküleri” albümü tamamı Türk müziği içerikli olup kayıt olarak yayınlanan ilk oda müziği gitar albümlerindendir. Muzaffer Çorlu ve Kübra Kavak ise 1999 yılında gitar ikilisi olarak “Scarlatti Gitar Duo” adlı albümünü yayınlamıştır. 2001 yılında ise Bilkent Gitar Üçlüsü albümlerini yayınlamıştır. Bugüne kadar yirmi sekiz adet oda müziği gitar albümü yayınlanmıştır. Asan, Can ve Güneç (2023), araştırmasında Türk klasik gitar sanatçılarının icra ettikleri albümleri incelemiştir. Bu araştırmadan oda müziği albümü olarak yayınlanmış çalışmalar belirlenerek aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1.

Yayınlanmış Gitarlı Oda Müziği Albümleri

Bekir Küçükay Ömer Yılmaz	<i>Sevda Türküleri</i> (1996)
Muzaffer Çorlu Kübra Kavak	<i>Scarlatti Guitar Duo</i> (1999)
Kağan Korad Soner Egesel Kürşat Terci	<i>Bilkent</i> <i>Gitar Üçlüsü</i> (2001)
Kağan Korad Kürşat Terci	<i>Akdeniz Renkleri</i> <i>(Mediterranean Colors)</i> (2008)
Bekir Küçükay Tahir Aydoğdu	<i>Yüz Yıllık Şarkılar</i> (2008)
Ceyhun Güneş	<i>Mavi Siyah</i> (2009)
Erkin Çavuş Reentko Dirks	<i>Planet Kalkan</i> (2009)
Safa Yeprem Gülnur Sayar	<i>Empati</i> (2010)

Tablo 1.

Yayınlanmış Gitarlı Oda Müziği Albümleri (devamı)

Tolgahan Çoğulu	<i>İki Elin Sesi</i>
Erhan Birol	<i>(It Takes Two)</i> (2011)
Serkan Yılmaz	<i>Mago</i> (2012)
Horacio Cacoliris	
Güç Başar Gülle	<i>Bensiz</i> (2013)
Mesut Özgen	<i>Anatolian Fantasy</i> (2013)
Murat İşbilen	<i>Düşler</i> (2014)
Duo Tandem (Necati Emirzade - Mark Anderson)	<i>Sans Paroles</i> (2015)
Efgan Rende	<i>Firez</i>
Ali Kazım Akdağ	(2015)
Serkan Yılmaz	<i>Amalgama</i>
Hikaru Iwakawa	(2015)
Tolgahan Çoğulu	<i>Microtonal</i>
Sinan Cem Eroğlu	<i>Guitar Duo</i> (2015)
Duo Tandem (Necati Emirzade - Mark Anderson)	<i>Watching the World Go By</i> (2018)
Cem Duruöz	<i>If the Night Grows Dark</i>
Camille Zamora	(2020)
Duo Tandem (Necati Emirzade - Mark Anderson)	<i>Guitar Duos Of Kemal Belevi</i> (2020)
Ender Bilge	<i>Paganini for</i>
Bülent Yazıcı	<i>Mandolin and</i> <i>Guitar</i> (2021)
Erdem Sökmen	<i>Erdem Sökmen</i>
Hasan Meten	<i>Hasan Meten - Guitar Duo</i> (2021)
Erkin Çavuş	<i>İstanbul 1900</i>
Reentko Dirks	(2021)

Tablo 1.

Yayınlanmış Gitarlı Oda Müziği Albümleri (devamı)

Tolgahan Çoğulu	<i>Amorphous</i>
Sinan Ayyıldız	<i>*EP (2021)</i>
Ender Bilge	<i>Raffaele Calace Duets for Mandolin and</i>
Bülent Yazıcı	<i>Guitar (2022)</i>
Murat Köşeler	<i>Samurai</i>
	<i>(2022)</i>
Ender Bilge	<i>Carlo Munier Works for</i>
Bülent Yazıcı	<i>Mandolin and Guitar (2023)</i>
Kâmil Erdem	<i>Interactions</i>
	<i>(2023)</i>

Yeprem'in, (2007), "Türk Gitar Müziği Çalışmaları" başlıklı araştırması, oda müziği ve solo gitara yönelik ülkemizde yapılan çalışmalara önemli bir kaynak oluşturmaktadır. En son 2008 yılında güncellenen çalışmada; iki gitar, üç gitar, dört gitar, gitar-keman, gitar-flüt, gitar-piyano ve içinde gitarın da bulunduğu oda müziği eserleri, besteci ve eser adı başlıklarıyla tablolaştırmıştır. Bu çalışmada yer alan gitar topluluklarına yönelik eserler ve bestecilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2.

İki Gitar için Eserler (Yeprem, 2008)

Ahmet Adnan SAYGUN	<i>Horon (Uyarlama:Terci – Korad ikilisi)</i>
Nejat BAŞEĞMEZLER	<i>İki Gitar İçin Üç Parça (vals,tango,zeybek)"</i>
Mesut ÖZGEN	<i>Rumeli Türküsü</i>
	<i>Tango Cruz</i>
	<i>Yemen Türküsü</i>
Tuğrul PÖĞÜN	<i>gitar ikilisi için 3 parça</i>
Ali POLAT	<i>Çanakkale(düzenleme)</i>
	<i>Bülbülüm Altın Kafeste (Düz.)</i>
	<i>Tango to Evora (Düz.)</i>
Cem KÜÇÜMEN	<i>Suite Türk</i>
Server ACİM	<i>"Paradigma I (1999)– II – III(2004)"</i>
	<i>Esinti, 1992; İpek Yolu, 1994;</i>
	<i>Altı Halk Şarkısı,1999 – Düzenleme</i>
Safa YEPREM	<i>(Kütahyanın Pınarları, Vardar Ovası, İzmirin Kavakları,</i>
	<i>Ilgaz,Uzun İnce Bir Yoldayım, Laçın Segah Niyaz İlahisi, 2007 – Düzenleme)</i>

Tablo 2.

İki Gitar için Eserler (Yeprem, 2008) (devamı)

Dursun ÖNER	<i>Marry Had a Little Lamb, Ufacık Taşlardan, The Bolddoachers, Melodie, Übung, İlimon Ektim Taşa, Carnaval, Allegro</i>
Adil ZAMANI	<i>Nostalgia, (duo)-1980</i>
Kemal BELEVİ	<i>2 gitar için 3 türkü uyarlaması, 1998 Turkish Suite (Danza-Song-Hicaz) 2001</i>
Kağan KORAD	<i>Roland Dyens "Tango y skai" (2 gitar) (2007) Chick Corea "Spain" (2 gitar) (2007)</i> <i>Anon./Kağan Korad "Giresun Kayıkları" (2 gitar) 2007 Anon/Kağan Korad „Ağasarın Balını“ (2 gitar) 2007</i> <i>Anon./Cihat Aşkın "Feraî Zeybeği" (2 gitar) 2005 Muammer Sun "Ağıt" , (2 gitar), orj.piyano (2003)</i> <i>Muammer Sun "Horumusu-Gezinti ve Oyun", (2 gitar), orj.piyano (2003)</i> <i>Bülent Tarcan "Köçekçe", (2 gitar), orj.piyano (2002) Kağan Korad/Anonim "Ben Giderim Batum'a", (2 gitar) (2002)</i> <i>Muammer Sun "Rast", (2 gitar), orj.piyano (2002)</i> <i>George Fredrich Handel "Passacallie", (2 gitar), orj. Harp (2002)</i> <i>Manuel de Falla "Danza del Molinero", (2 gitar), orj. orkestra (2001)</i> <i>Arif Melikov "3 Prelude", (2 gitar), orj.piyano (2001) Paco Pena "Herencia Latina", (2 gitar), orj.solo gitar (2000)</i>
Kağan KORAD & Kürşad TERCİ	<i>Anonim/Salih Aydoğan "Yayla Yolları", (2 gitar), orj.koro (2001)</i> <i>Anonim/Mahir Dinçer "Yemen Türküsü", (2 gitar), orj.koro (2001)</i> <i>A.Adnan Saygun "Horum", (2 gitar), orj.piyano (2001)</i>
Ceyhun ŞAKLAR	<i>İki Orient (iki Gitar) 5'-2004</i> <i>Caz Sonat (iki Gitar) 10'-2004</i>

Tablo 3.

Üç Gitar için Eserler (Yeprem, 2008)

Ekrem Zeki ÜN	<i>Yürük (1979)</i> <i>Bağdaşmalık (1982)</i>
Nejat BAŞEĞMEZLER	<i>Idée Fix</i> <i>İki Türkü</i>
Murat İŞBİLEN	<i>Mozaik</i>
Ali POLAT	<i>Samba</i>
Sadık YÖNDEM	<i>Aman Aman Fındığım (1994),Danza (2001),</i> <i>El Condor Pasa(1994)</i> <i>A Spanish Dance (1996), Caramba (1993)</i>
Atilla SAĞLAM	<i>Füg</i>
Cem KÜÇÜMEN	<i>Beşi bir yerde</i>
Aydın KARLIBEL	<i>Üç Gitar(Vals)(1997)</i>
Safa YEPREM	<i>Sultani Yegah Sirto(Refik Fersan), 1993 –</i> <i>Düzenleme</i> <i>Tico Tico,1994</i>
Dursun ÖNER	<i>Wir sind durch die welt gefahren ve Katibim.</i>
Muhammed AHMEDİZE	<i>Üç gitar için düzenlemeler</i> <i>(Aygız)</i>
Tarkan ÇALLIOĞLU	<i>Hazan</i>
Behzat Cem GÜNENÇ	<i>Çayelinden Öteye</i>
Ceyhun ŞAKLAR	<i>Alla Sur (üç Gitar) 5'-2004</i> <i>Jan Garbarek'in "Skygger" Teması Üzerine</i> <i>Varyasyonlar (üç Gitar) 10'-2006</i>

Tablo 4.

Dört Gitar için Eserler (Yeprem, 2008)

Ahmet Adnan SAYGUN	<i>Yunus Emre Oratoryosu' nun 13.Koralı</i> <i>(Uyarlama: Safa Yeprem)</i>
Kemal BELEVİ	<i>Three Turkish Pieces (Kalenin Bedenleri Yalan Dünya –</i> <i>Çerkez Kızı) (2000)</i> <i>Çiftetelli (2002)</i>
Naci MADANOĞLU	<i>Ağrı Dağından Uçtum(Düzenleme)</i> <i>Song of Turco</i>
Ahmet Süleyman BİLGİN	<i>Tuna Gelin Süiti</i> <i>Batum</i>
Safa YEPREM	<i>Türk Kahvesi, 1998</i> <i>Ongozinou Vidi-Widdoo, 2004</i>
Emre EFE	<i>Hereke Treni</i>

Tablolarda 55 (elli beş) adet iki gitar eseri, 23 (yirmi üç) adet üç gitar eseri ve 11 (onbir) adet dört gitar eseri yer almaktadır. Araştırmada gitar topluluklarına yönelik yapılan çalışmaların yanı sıra:

- 27 (yirmi yedi) adet oda müziği eseri,
- 4 (dört) adet gitar-keman ikilisi için,
- 9 (dokuz) adet gitar flüt ikilisi için,
- 8 (sekiz) adet gitar-piyano ikilisi için,
- 2 (iki) adet gitar-viyolonsel için ve
- Kemal Belevi tarafından yazılan gitar-keman-viyola için bir adet oda müziğine yönelik çalışma besteci ve eser adlarıyla yer almıştır (Yeprem, 2008).

Ancak çalışmaların büyük çoğunluğu yazılı kaynak olarak yayımlanmamıştır. Dursun Öner, Kemal Belevi ve Safa Yeprem'in iki gitar çalışmaları muhtelif yayın evlerince basıldığı, üç gitar için; Murat İşbilen, Sadık Yöndem, Safa Yeprem ve Dursun Öner'in çalışmaları ve dört gitar için; Kemal Belevi ve Safa Yeprem'in çalışmaları muhtelif yayın evlerince yayımlandığı Yeprem'in (2008), çalışmasında ifade edilmiştir. Genel olarak bu çalışmaların çok azının yayınevlerinde basıldığı, yapılan çalışmaların bestecilerin özel arşivlerinde yer aldığı söylenebilir (Yeprem, 2008).

Bu araştırmada yapılan çalışmalar ise sadece yayımlanmış yazılı kaynaklar esas alınarak oluşturulmuştur. Yeprem'in araştırmasının güncellendiği tarihten sonra yazılı ya da dijital kaynak olarak yayımlanan oda müziği gitar çalışmaları şu şekildedir:

- Klasik Gitar için Sevda Türküleri, Bekir Küçükay, (2011)
- Klasik Gitar için İlahiler, Safa Yeprem, (2013)
- Gitar Eşlikli Okul Şarkıları, Fatih Akbulut, (2014)
- Viyolonsel ve Gitar İçin Sayıklamalar, Ozan Eren, (2016)
- Klasik Gitar Düetleri 1, Aylin Can, Kubilay Can, (2019)
- Klasik Gitar Düetleri 2, Aylin Can, Kubilay Can, (2019)
- Gitar için Şan Eşlikli Türkü Düzenlemeleri, Erhan Zeteroğlu, (2019)
- Antolian Traditional Music For Guitar Cilt I, Serkan Yılmaz, (2020)
- Antolian Traditional Music For Guitar Cilt II, Serkan Yılmaz, (2021)
- Gitar ve Flüt İçin Geleneksel Türk Müziği Düzenlemeleri, Atahan Kaya, (2021)

- Türk Müziği ve Popüler Müzik Eserlerinden Orkestra-Koro Düzenlemelerine, Ali Korkut Uludağ, (2021)
- Viyola için Gitar Eşlikli Popüler Ezgiler, Yakup Alper Varış, (2022)
- Klasik Gitar ve Yaylı Orkestrası için Beş Türkü Düzenlemesi, Kazım Çokoğullu, (2022)
- Klasik Gitar ve Klasik Kemençe için Türk Müziği Düzenlemeleri, Kazım Çokoğullu, (2022)
- Üç Gitar için Düzenlemeler, Sadık Yöndem, Mert Ergül, (2023)

Ülkemizde yayımlanan toplamda on beş adet çalışmanın yer aldığı bu kitaplar ve içerikleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.

Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyen	İçerik	Tür
Klasik Gitar için Sevda Türküleri (2011)	Bekir Küçükay	Zülûf Dökülmüş Yüze Ayrılık Aygız Sarı Çiçek Odam Kireçtir Avcı Çağırırım Gel Ardıç Yalgızam Gülebilmez	Gitar-Şan
Klasik gitar için İlahiler (2013)	Safa Yeprem	Segah İlahi Hüseyini İlahi No:1 Hicaz İlahi	1 adet iki gitar ve 2 adet gitarlı oda müziği düzenlemesi

Tablo 5.

Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları (devamı)

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyen	İçerik	Tür
Gitar Eşlikli Okul Şarkıları (2014)	Fatih Akbulut	Akdeniz Marşı, 23 Nisan, 100.Yıl Atatürk Marşı, Adımız Andımızdır, Ata'm, Anadolu, Atatürk Marşı, Bayrağım Ben Yaralı Ceylanım, Cumhuriyet, Bulut Olsam, Çanakkale Türküsü, Daldalan, Dostluk, Ekin, Ilgaz, İstiklal Marşı, Kırlara Doğru, Karadeniz Türküsü, Neşeli Günler, Neşeye Şarkı On Kasımlar, Sevgi Çiçekleri, Samsun'dan Doğan Güneş, Sunalar, Vatan Marşı, Vatan, Yurdumda	Gitar Eşlikli Düzenlemeler
Viyolonsel ve Gitar için Sayıklamalar (2016)	Ozan Eren	Sayıklamalar (dört bölüm)	Çello-Gitar
Klasik Gitar Düetleri I (2019)	Aylin Can Kubilay Can	Rönesans – Barok – Klasik ve Römantik Düetler - Türk Eserler	İki gitar

Tablo 5.

Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları (devamı)

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyeni	İçerik	Tür
Klasik Gitar Düetleri II (2019)	Aylin Can Kubilay Can	Çalışma Etütleri – Rönesans Düetleri – Barok Düetleri – Klasik ve Romantik Düetleri – 20. Yüzyıl Sonrası Düetleri	İki gitar
Gitar için Şan Eşlikli Türkü Düzenlemeleri (2019)	Erhan Zeteroğlu	Altun Hıznav Mülayim Aman aman Bağdatlı Beyaz Giyme Toz Olur Bilmem şu Feleğin Bülbülüm altın kafeste Çamdan sakız akıyor Çanakkale içinde Çemberimde Gül Oya Divane Aşık Gibi Edremit'in Gelini Eklemedir Koca Konak Hekimoğlu Hış Hış Hançer İzmir'in Kavakları Kara Basma İz Olur Kırmızı Buğday Osman Paşa Oy Benüm Sevduceğüm Zeytin Yağlı Yiyemem	Gitar-Şan

Tablo 5.

Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları (devamı)

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyen	İçerik	Tür
Antolian Traditional Music For Guitar Cilt I (dijital ortamda yayımlanmıştır) (2020)	Serkan Yılmaz	Çemberimde Gül Oya Yağmur Yağar Taş Üstüne	İki gitar
Antolian Traditional Music For Guitar Cilt II (dijital ortamda yayımlanmıştır) (2021)	Serkan Yılmaz	Allı Turnam	Üç gitar
Gitar ve Flüt İçin Geleneksel Türk Müziği Düzenlemeleri (2021)	Atahan Kaya	Batum Türküsü Bülbüblüm Altın Kafeste Gülnihal İğdir'ın Al Alması Kürdilihicazkar Longa	Gitar-flüt
Türk Müziği ve Popüler Müzik Eserlerinden Orkestra-Koro Düzenlemelerine (2021)	Ali Korkut Uludağ	Devlerin Aşkı Gurbet Güllerin İçinden Muhallebicinin Oğlu	Gitar ve Orkestra

Tablo 5.

Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları (devamı)

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyen	İçerik	Tür
Viyola için Gitar Eşlikli Popüler Ezgiler (2022)	Yakup Alper Varış	Arriang (Kore Ezgisi) Romance (İspanyol Ezgisi) Greensleeves (İngiliz Ezgisi) Rosa Arredonda A Saia (Portekiz Ezgisi) El Jarabe Tapatio (Meksika Ezgisi) Yine Bir Gülnihal (Türk Ezgisi) El Condor Pasa (Peru Ezgisi) Dark Eyes (Rus Ezgisi) Santa Lucia (İtalyan Ezgisi)	Viyola-Gitar
<u>Klasik Gitar ve Yaylı Orkestrası için Beş Türkü Düzenlemesi</u> (2022)	Kazım Çokoğullu	Gaziantep Yolunda Şifa İstemem Elif Dedim Be Dedim Havada Durna Sesi Gelir Hüseyini Oyun Havası Çeçen Kızı	Klasik Gitar ve Yaylı Orkestra
<u>Klasik Gitar ve Klasik Kemançe için Türk Müziği Düzenlemeleri</u> (2022)	Kazım Çokoğullu	Nikriz Peşrev Amed Nesim-i Subh-dem Meyler Süzüksün Meydane Gelsin Havada Durna Sesi Gelir Elif Dedim Be Dedim Bülbülüm Altın Kafeste Hüseyini Oyun Havası (Çeçen Kızı) Kudüm Velveleleri	Klasik Gitar ve Klasik Kemançe

Tablo 5.
Yayımlanmış Oda Müziği Gitar Kitapları (devamı)

Kitap Adı	Düzenleyen/Besteleyeni	İçerik	Tür
Üç Gitar için Düzenlemeler (2023)	Sadık Yöndem Mert Ergül	Bebeğin Dansı Caramba Spanish Romance El Condor Pasa Santa Lucia Speak Softly Love Katibim Aman Aman Fındığım Standchen The Entertainer Danza Güzelliğin On Par'etmez	Üç gitar

Tabloda:

- İki gitar için 4 adet,
- Üç gitar için 2 adet,
- Gitar - şan için 2 adet,
- Gitarlı oda müziği için 1 adet,
- Gitar eşlikli düzenlemeler 1 adet,
- Gitar - çello için 1 adet,
- Gitar - flüt için 1 adet,
- Gitar ve orkestra için 2 adet,
- Klasik gitar - klasik kemençe için 1 adet,
- Gitar - viyola için 1 adet çalışma yer almaktadır.

Ülkemizde yayımlanan bu kitaplar dışında kariyerine yurtdışında devam eden Türk gitarist Celil Refik Kaya'nın, *Productions d'OZ* sitesi üzerinden hem kitap hem de dijital olarak ulaşılabilen oda müziği çalışmaları şu şekildedir:

- Dream - Guitar and Flute , 2010
- Uplands Wedding, - Guitar Trio, 2011
- Dicle ve Fırat - Violin, Guitar and Cello, 2012
- 6 Pieces for Guitar Duo, 2017
- Lonestar Ballad - Guitar Ensemble Quartet, 2018

- There is Life in This Room - Violin, Two Guitars and Double Bass, 2020

Ülkemizde oda müziği gitar çalışmaları, yetişen gitaristlerin bir araya gelerek oluşturduğu topluluklarla başlamıştır. Gitarın akademik eğitim içerisinde yer almasıyla birlikte oda müziği çalışmalarına daha fazla yer verilmiş, oda müziği çalışmalarına ilgi artmıştır. Ancak oda müziği gitar çalışmalarının gelişimi solo gitar çalışmalarına paralel olarak ilerlese de solo gitarda yapılan çalışmalar kadar yoğun olmadığı söylenebilir.

2.1.5. Geleneksel Türk Müziği

Türkler, tarihte bilinen ilk Türk devletleriyle birlikte orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan zengin bir müzik kültürüne sahiptir. Türk toplumu sosyal ve devlet hayatının önemli bir parçası haline gelen çeşitli törenlerle(askeri, düğün, ölüm, ağıt vb.) müzik kültürünü günümüze kadar taşımıştır. “Türk müzik kültürü, Dünya'daki tüm devlet, toplum, topluluk ve bireyleri ile onların yasadıkları tüm Türk ülke, bölge ve yörelerinin müzik kültürüdür” (Uçan, 2000).

Geleneksel Türk Müziği, günümüzde Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Geleneksel Türk Halk Müziği olmak üzere iki ana başlıkta incelenmektedir. Türk sanat müziği; tarihsel ve kültürel birikime dayanan geleneksel çerçevede, dönemin estetik anlayışı, zevk ve beğeni normlarına uygun olarak oluşturulmuş makamlar ve bu makamların zengin perde sisteminin yapısı üzerine kurulmuş, farklı duygusal nitelikleri ifade etmekte kullanılan usuller ve kültürel kaynaklardan ilham alan "dini ve din dışı" formları içeren bir müzik türüdür (Gerçek, 2023). Geleneksel Türk Halk Müziği ise Türk toplumunun sosyo-kültürel yaşantısındaki tüm deneyimlerini söz ve müzik aracılığıyla ifade eden, aynı zamanda kendine özgü yöresel ağızlar, ritimler, tarzlar, icra üslupları, vokal teknikler, melodik yapılar ve kullanılan çalgılar gibi çeşitli unsurlarla müzikal karakterini şekillendiren bir halk müziği türüdür (Haşhaş, 2022)

Bu müzik kültürlerini birbirlerinden ayıran özellikler; ses sistemleri, makamsal yapıları, usulleri ve formlarıdır. Günümüzde Türk Sanat Müziğinde 24 perdeli ses sistemi (Arel-Ezgi-Uzdilek) kullanılırken Türk Halk Müziğinde ise 17 perdeli ses sistemi kullanılmaktadır.

Geleneksel Türk Müziği'nin diğer müzik türlerinden ayıran belirleyici özellik, makamsal sisteme dayalı olmasıdır. “Türk Mûsikî'sinde belirli aralıklarla birbirine uyan mülayim seslerden kurulu bir gam içerisinde özel bir seyir kuralı olan mûsikî cümlelerinin meydana getirdiği çeşniye makam denir” (Karadeniz, 1983).

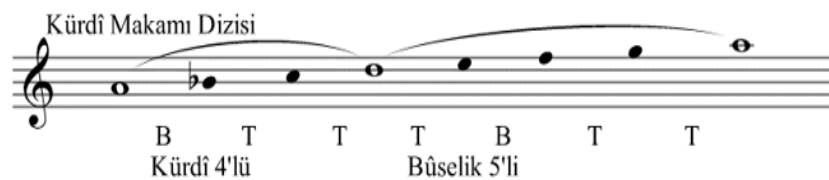
Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemine göre Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki makamlar:

- Basit(temel) makamlar,
- Şedd(göçürülmüş) makamlar,
- Mürekkeb(bileşik) makamlar üç ana başlık altında incelenmektedir.

Bu araştırmada basit makamlar ele alınmıştır. Basit makam; bir dörtlüyle bir beşlinin ya da bir beşliyle bir dörtlünün birleşerek meydana geldiği makam türüdür. Çargah, buselik, kürdi, rast, uşşak, beyati, hüseyini, muhayyer, neva, hicaz ailesi, gülizar, tahir, karcıgar, basit suznak gibi makamlar basit(temel) makam grubunda yer almaktadır (Özkan, 1984).

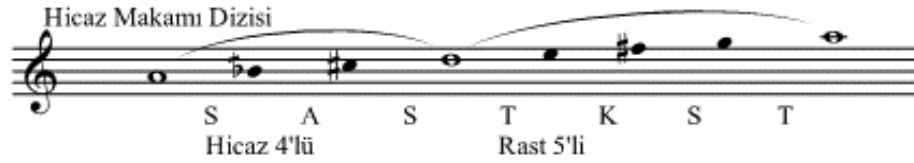
Bu araştırmada on iki eşit bölmeli tampere sisteme uyarlanan hüseyini, kürdi ve hicaz makam dizileri kullanılmıştır. Ele alınan makam dizilerinin teorik açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

- **Kürdi makamı:** La kararlı inici-çıkıcı seyre sahip bir makamdır. La perdesinde kürdi dörtlüsüne re perdesinde buselik beşli eklenmesiyle meydana gelmiştir. Kürdi makam dizisine aşağıdaki portede yer verilmiştir:

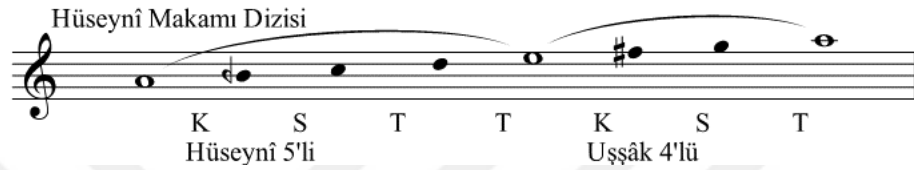
Şekil 1. Kürdi Makam Dizisi (Özkan, 1984).

- **Hicaz makamı:** La kararlı inici-çıkıcı seyre sahip bir makamdır. La perdesinde hicaz dörtlüsüne re perdesinde rast beşli eklenmesiyle meydana gelmiştir. Hicaz makam dizisine aşağıdaki portede yer verilmiştir:

Şekil 2. Hicaz Makam Dizisi (Özkan, 1984).

- **Hüseyinî makamı:** La kararlı inici-çıkıcı seyre sahip bir makamdır. La perdesinde hüseyinî beşlisine re perdesine uşşak dörtlüsü eklenmesiyle meydana gelmiştir. Hüseyinî makam dizisine aşağıdaki portede yer verilmiştir:

Şekil 3. Hüseyinî Makam Dizisi (Özkan, 1984).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yer alan ilgili araştırmalar iki bakış açısıyla ele alınmıştır. İlk olarak gitar eğitimi perspektifinde, Türk müziği içerikli yapılan araştırmalara yer verilmiştir. İlgili araştırmalara, tarih sırası gözetilerek aşağıda yer verilmiştir.

Güzel (1994), araştırmasında, Türk müziğini gitarla seslendirmekte önemli bir gereksinim olduğunu, bu durumun aynı zamanda büyük bir eksiklik olduğunu vurgulamıştır. Bunun nedeni olarak; gitarın ülkemizde yerleşmesi yüzünden bu etkinlikler yapılamamış ve bestecilerin ilgisini çekemediğini, birinci kuşak Türk bestecilerinin kayda değer hiç gitar yapıtının olmadığı saptanmıştır. Araştırmada, Türk müziği ezgi ve dizilerinin gitara uygulanabilirliği konusunda yapılmış ve yapılmakta olan çalışmalar bir eğitimci gözüyle değerlendirilerek bu konuda nelerin geliştirilebileceği ortaya konmuştur. Araştırma sonucunda Türk müziği ezgi ve dizilerinin gitara uygulanabileceği belirtilmiştir.

Yöndem (1998), mesleki müzik eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretiminde ve seslendirilmesinde karşılaşılan sorunları ortaya koymak ve bu sorunları gidermeye yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada, durum tespitine yönelik olarak 36 gitar öğrencisine performans testi, 20 gitar eğitimcisine anket uygulanmıştır. Toplamda 91 adet

klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin müziksel analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda; gitar eğitimcilerinin klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin amaç olarak çevreden everene öğretim ilkesine öncelik sağladığı görüşünde olduğu, yapı olarak “yapıt”a yönelik olduğu, gibi tespitler yapılarak karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir.

Kaptan (2001), klasik gitarın Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarında kullanımını sağlamayı, bu alandaki eksiklikleri ortaya koymayı, yine bu alanda dağarcık oluşumunu sağlayabilmeyi amaçlayan deneysel bir araştırma yapmıştır. Saip Egüz’ün “Piyano Eşlikli Halk Türküleri” kitabındaki 17 Türk halk müziği kaynaklı okul şarkısına yaptığı piyano eşlik düzenlemeleri araştırmacı tarafından klasik gitara uyarlanmıştır. Klasik gitar için yapılan çalışmalarda gitar eşlikli-Türk halk müziği kaynaklı- okul şarkılarının oluşumuna yönelik bir çalışmanın olmadığına (yapılmadığına) dikkat çekmiştir. Bu alandaki bir dağar ve dağarcığın eksikliği vurgulanmıştır. Sonuç olarak okullarda verilen müzik eğitiminde Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarına yer verilmesi durumunda; okul şarkılarının klasik gitar eşlikli olması eğitim ve öğretimde, araştırmaya katılan eğitimci ve 22 öğrenci açısından eşlik etme ve çok sesli duyumda hiçbir zaman yetersiz olmadığı saptanmıştır.

Güzel (2003), ülkemize özgü gitar eğitiminin oluşturulabilmesi için Türk Müziği kaynaklarından, ezgi ve dizilerinden yola çıkılarak evrensel gitar teknikleriyle alıştırma teknik egzersizler ve etütler yazma, pedagojik ve eğitsel amaçlar düşünülerek üretilmesi ve Türkiye’deki gitar eğitimi yöntemlerinin dünyaya tanıtılmasını amaçlamıştır. Tarihsel, betimsel ve deneysel yöntemlerin bir arada kullanıldığı araştırma sonucunda gitar öğretim yöntemlerinin ülkeden ülkeye değiştiği, ülkemizin müzik mirası göz önüne alındığında bu değişikliklerin özgün sonuçlar doğurabildiği ve ülkemize özgü müziklerden gitar teknikleri ve öğretim yöntemlerinin de Türk kültürüne ve dünya müzik kültürüne katkı sağlayabileceği vurgulanmıştır.

Yalçın (2004), Türk halk müziği ezgilerine dayalı bir metodun önemini ve olması gereken ölçütleri belirlemeyi amaçlamıştır. Üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında gitar dersi veren öğretim elemanları ile görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Gitar eğitiminde Türk halk ezgileri ve ritim yapılarını kaynak alan eser sayısının az olduğu, var olanların ise çoğunlukla yapıt amaçlı olduğu saptanmıştır. Makam dizileri arasında Hüseyini makam dizisi Gitar öğretiminde kullanılmasının öncelik

olduğu, Türk halk ezgilerindeki doğal durumda bulunan çoksesliliği göz ardı etmeyen sistemin, dörtlü armoni sistemi olduğu ve gitar öğretim elemanlarının görüşleri sonucunda “Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretiminin” gerekli olduğu sonuçlarına varılmıştır. Araştırmada, Türk halk müziğine dayalı örnek bir gitar öğretim metodu öneri olarak sunulmuştur.

Daşer (2007), klasik gitar için düzenlenmiş olan Türk halk ezgilerinin, üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında gitar eğitiminde kullanılma durumlarını tespit etme ve Türk halk ezgileri dağarcığı oluşturmayı amaçlamıştır. Araştırma, kaynak tarama ile modellenmiş bir betimsel araştırma yöntemi kullanılmış olup veriler, müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapmakta olan 13 gitar öğretim elemanına 31 anket sorusunun yöneltildiği form aracılığıyla elde edilmiştir. Öğretim elemanları, Türk halk ezgilerinin düzenlenmesi veya uyarlanmasıyla eğitim müziği olarak kullanmanın faydalı olabileceğini vurgulamıştır. Tampere ses sistemi düşünülerek yapılan düzenlemelerin, Türk halk müziği yorumlama özelliklerine ters düşmeden seslendirilmesi, gitar öğretimin sürecini daha dinamik ve verimli hale getirerek öğrencilerin çalışma ve öğrenme sürecinde olumlu değişiklikler yapabileceği tespit edilmiştir.

Özdek (2013), gitar eğitiminde kullanılan makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerini seslendirmek için hazırlanan alıştırmaların, öğrencilerin başarısındaki etkisini amaçlamıştır. Literatür tarama, görüşme ve deneysel yöntemleri bir arada kullanarak yürütülen araştırma sonuçlarına göre; makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerinin gitar eğitiminde önemli bir rol oynadığı ancak bu eserlerin makam yapılarını temsil eden hazırlayıcı çalışmaların yetersiz olduğu ve kullanılmadığı belirlenmiştir. Müzik öğretmenliği ve güzel sanatlar fakültelerine bağlı müzik bölümlerindeki gitar öğretim elemanlarının sıklıkla kullandıkları ve öğrencilerin icra ederken zorlandığı eserlerin hem Türk hem de yabancı uyruklu bestecilere ait eser veya düzenlemelerden oluştuğu tespit edilmiştir. Araştırma ayrıca, müzik eğitimi anabilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerindeki gitar eğitiminde, makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerine yönelik hazırlayıcı alıştırmaların, işgörüşellik, bireysel ve toplu öğrenci kriterleri ile performans değerlendirme ölçekleri kriterlerine olumlu etkiler sağladığını ortaya koymuştur.

Kaya (2014), Türk halk müziğini klasik gitara düzenlemiş ve bu düzenlemeleri ulusal veya uluslararası düzeyde sahneleyen gitarist akademisyenlerin, klasik gitarın Türk halk müziğine etkisi hakkındaki görüşlerini incelemeyi ve bu görüşlerin konser

performanslarına nasıl yansıdığını belirlemeyi amaçlamıştır. Nitel bir araştırma olarak planlanan çalışmada, belirlenen gitarist akademisyenlerle panel, konser ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Türk halk müziği ve Türk din musikisi düzenlemeleri ile Türk müziği unsurlarını içeren eserler seslendirilen konserde, rastlantısal olarak seçilmiş dört düzenleme incelenmiştir. Ele alınan dört düzenlemenin, halk müziği unsurları ve çokseslilik tarzlarına yönelik sonuçlar sunulmuştur. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; Türk müziğinin klasik gitar ile çok seslendirilmesine yönelik bir armoni kuramı bulunmadığı için, yapılan düzenlemelerin duyuşsal ve estetik kaygılar doğrultusunda çok seslendirildiği belirtilmektedir. Bu düzenlemelerin çok seslendirilmesinde, dörtlü, beşli ve sekizli aralıkların ağırlıklı olarak kullanıldığı, dörtlü armoni ve Romantik dönemde başlayıp Debussy’e kadar uzanan soyutlama 84 anlayışlarının tonal armoni yapısının dışında kalan şekilde işlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gayretli (2015), araştırmasında, Güzel Sanatlar Lisesi gitar dersi kitaplarındaki Türk müziği makam uygulamaları ile ilgili öğretmen görüşlerini ve uygulama sorunlarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma nitel araştırma olarak betimsel (tarama) yöntemiyle yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 7 bölge ve her bölgeden 3 güzel sanatlar liselerinde görev yapmakta olan 21 gitar öğretmeninden “yarı yapılandırılmış” görüş me tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Görüşme sonuçlarına göre, ders kitaplarında Türk müziği içeriğine yeterince yer verilmediği, bazı makamların Tampere sisteme uygun olmadığı, öğretim yönteminin sistemli olmadığı ve öğrencilerin Türk müziğini tam olarak algılayamadıkları belirlenmiştir. Türk müziği düzenlemelerinin veya bestelerinin yetersiz olduğu da tespit edilmiştir. Öğrenci perspektifinden bakıldığında, öğrencilerin Türk müziğine ilgi gösterdikleri ve zamanla bu ilginin arttığı ancak içeriği tam olarak algılayamadıkları saptanmıştır. Gitar eğitiminde, makamsal müziğin seslendirilmesinde özel zorluklar yaşandığı, gitarın makamsal müziği tam olarak ifade etmediği ve tampere sistemine uygun makamların ders müfredatında yer almadığı da belirtilmiştir. Bu nedenlerle, öğretmenlerin Türk müziğini gitar eğitiminde işleme konusunda sorunlar yaşandığı vurgulanarak ve önerilerde bulunulmuştur.

Tabak (2016), araştırmasında, “Eşit tampere sisteme uyarlanmış Türk müziği makamlarıyla yazılan etüt ve eserlerden oluşan bir repertuvarla klasik gitar öğretimi ve uygulaması mümkün müdür?” sorusuna yanıt aramıştır. Araştırma için uzman görüşleri alınarak hüseyinî, kürdî, hicâz, râst ve nihâvend makamlarının her biri için bir

etüt ve bir eser bestelenmiştir. Ardışık açıklayıcı strateji ve nicel baskın olarak biçimlendirilen, karma yöntemde modellenen araştırmada uygulama süreci yedi öğrenciyle 11 hafta gerçekleştirmiştir. Etüt ve eser değerlendirmelerini yapabilmek için klasik gitar alan uzmanlarının görüşleri alınarak "Performans Değerlendirme Formu" oluşturulmuştur. Test sonuçlarına göre anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda, öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bulgular değerlendirildiğine; öğrencilerin, uygulama sonunda bilgi düzeylerinin arttığı, uygulama aşamasında seslendirilen makamlarda bilgi düzeylerinde artış kaydedildiği saptanmıştır. Türk müziği makamlarına merakı olmayan öğrencilerin konuya ilgi duymaya başlayarak ilgili çalışmalar yaptıkları, teknik ve müzikalite gelişimlerinin olumlu yönde etkilendiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bozyiğit (2019), klasik gitar için düzenlenmiş olan halk müziği eserlerinin, üniversitelerin müzik anabilim dallarındaki gitar eğitiminde kullanılma durumlarını ve öğretim elemanlarının görüşlerinin değerlendirmesini amaçlamıştır. Yapılan araştırma genel tarama olup, müzik eğitimi anabilim dallarında gitar derslerini yürüten 22 öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, ders kitaplarında Türk müziği içerikli çalışmalara yeterli seviyede yer verilmediği, bazı makamların tampere sisteme uygun olmadığı, öğretim yönteminin sistemli olmadığı, öğrencilerin Türk müziğini tam olarak algılayamadıkları, Türk müziği içerikli düzenlemeler veya bestelerinin yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Öncel (2021), klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesi ihtiyacının sebeplerine odaklanan bir çalışma yürütmüştür. Literatürde, ulusal müziklerin klasik gitar eğitiminde önemli bir rol oynaması gerektiğini savunan birçok çalışmaya rastlamıştır. Araştırmacı bu bağlamda konuyu, öğretim ilkeleri (amaca uygunluk, bilinen den bilinmeyene, bütünlük, öğrenciye görelilik vb.) bakış açısı ile değerlendirmiştir. Değerlendirmeler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcı görüşleri alınarak yapılmıştır. Görüşler doğrultusunda, klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesinin eğitimciden eğitimciye değişebilecek bir durum olduğu, bununla birlikte klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesinin öğretim ilkelerine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Doğru (2022), araştırmasında, güzel sanatlar lisesi öğretim programında yer alan makamsal çalma uygulamalarının gitar ders kitaplarına nasıl yansıdığını belirleme ve

klasik gitar eğitimine uygun hale getirilen Türk halk ezgilerinden derlenen materyallerin öğrencilerin gitar performansları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışma aynı zamanda, Güzel Sanatlar Lisesi klasik gitar eğitim programına Türk halk ezgilerinden oluşan materyallerin dahil edilmesini hedeflemiştir. Araştırmada, tek gruplu öntest-sontest deneysel desen, görüş alma ve gözlem gibi nicel ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır. Güzel Sanatlar Liseleri'nde 10. ve 11. sınıf gitar derslerinde, Rast, Segâh, Hüseyini, Hicaz ve Karcıgar gibi makamlara odaklanılarak Türk halk ezgileri belirlenmiş ve bu ezgiler gitara uyarlanmıştır. Her makam için 5 Türkü olmak üzere toplamda 25 Türkü, 187 çoksesli materyal ve çeşitli egzersizler hazırlanmıştır. Bu materyallerin uygulanması için 5 farklı Güzel Sanatlar Lisesi'nde görev yapan 5 gitar öğretmeni ve 14 gitar öğrencisiyle çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler, geleneksel müziklerden yararlanılan materyal sayısını yetersiz bulmuş ve öğrenci seviyelerine uygun Türk halk ezgileri kaynaklı materyallerin ders kitaplarında olması gerektiğini vurgulamıştır. Deneysel boyutta yapılan araştırmada, öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası başarı puanları arasında olumlu yönde anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin Türk halk ezgileri kaynaklı materyalleri seslendirirken farkındalık yaşadıkları, Türk müziğine olan ilgi ve gitar dersi motivasyonlarının arttığı da saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına dayanarak, üretilen materyallerin katkısı ve uygulanmasına yönelik önerilerin yanı sıra benzer araştırmaların gerekliliği üzerinde durulmuştur.

İkinci ilgili araştırmalar konusu olan orkestra/oda müziği perspektifinde yapılan çalışmalara yönelik araştırmalar tarih sırasıyla aşağıda yer almaktadır.

Madanoğlu (2012), Türk müziğinin çok seslendirilmesi çalışmalarına ve bu alanda repertuar oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda araştırmada, viyolonsel için oda müziği besteleme ve çok seslendirme çalışmaları yer almaktadır. Türk müziği çalgıları için kapsamlı bir oda müziği geleneğinin hayata geçirilmesi, dolayısıyla çalgıların gelişimini tetikleyecek bir yaklaşımın oluşturulmasına katkı sağlama araştırmanın önemli kazanımlardan biridir. Türk müziğinin usta bestecilerinden seçilerek çok seslendirilen eserler; Hasip Dede'nin "Nihavent Saz Semaisi", Hacı Arif Bey' in "Vücut İkliminin Sultanısın Sen", İsmail Hakkı Bey'in "Nereelerde Kaldın Ey Servi Nazım" ve Mutlu Torun'un "Segâh Maye Nefes" adlı kompozisyonlarıdır. Bu çalışma, ulusal ve uluslararası alanda oda müziği repertuarının oluşturulmasının yanı sıra, Türk Müziği Konservatuarları, Eğitim Fakülteleri ve Güzel

Sanatlar Liseleri'nin müzik bölümlerindeki orkestra ve oda müziği eğitimindeki ihtiyaı karşılamayı hedeflemiştir.

Kramer (2012), klasik gitar toplulukları, klasik gitaristlerin topluluklara katılmaları için seçeneklerden biri olarak birçok ortaokul ve lisede güzel sanatlar seçmeli olarak sunulduğundan bahsetmiştir. Çalışmanın amacı, klasik gitar topluluklarında öğrencilerin benlik algılarının gelişimini ve beceri kazanımlarını araştırmaktır. Katılımcılar, bir niversite müzik sosyal yardım programında 7-15 yaşları arasındaki 14 klasik gitar öğrencileridir. Tüm ğrenciler, lisansüstü müzik öğrencilerinden haftalık özel klasik gitar dersleri ve gitar topluluğu dersleri aldı. 12 haftalık bir süre boyunca toplanan 220 dakikalık video verilerinin sistematik gözlemi, öğrencilerin bir toplulukta iyi ton ve zamanında çalma ile ilgili müzik becerilerini gösterip göstermediklerini belirlemek için kullanıldı. Tüm ğrenciler ya 7-13 yaşları için ocuklar İçin Benlik Algısı Profili'ni (Harter, 1985) ya da 14-18 yaşları için Ergenler için Benlik Algısı Profili'ni (Harter, 1988) almıştır. Tüm ğrenciler, öğrencilerin skolastik yeterlilikleri, sosyal kabulleri, atletik yeterlilikleri, fiziksel görünümleri, davranışsal davranışları ve küresel öz değerleri ve algıları ile ilgili soruları yanıtladı. Sonuçlar, yeterlilik, önem ve genel öz-değer puanları arasındaki farklılıkları belirlemek için öğrencilerin her bir alt ölçeğin önemi hakkında yanıtladıkları benzer sorularla karşılaştırıldı. Topluluk eğitmenleri, güvenirlik amacıyla öğrencilerine yönelik algılarına ilişkin benzer soruları yanıtladı. Öğrenciler ayrıca, müzik deneyimleri, pratik yapma davranışları ve müzik tercihleri hakkında araştırmacı tarafından tasarlanan çoktan seçmeli kısa bir anket aldılar.

Turan (2020), araştırmasında, müzik ğretmenliği yüksek lisans programlarındaki oda müziği dersinde Türk bestecilerine ait eserlerin kullanılma durumunu ve Türk bestecilerine ait piyanolu oda müziği eserleri kullanılarak gerçekleştirilen uygulama ile bu literatürün müzik ğretmenliği yüksek lisans programlarındaki oda müziği ders içeriklerinde yer alan kazanımlara yansımalarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın ilk adımı, lisansüstü düzeyde oda müziği eğitimi veren ğretim elemanlarıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerdir. Ardından, doküman analizi yöntemiyle 107 Türk bestecisine ait 447 oda müziği eserini içeren bir liste oluşturulmuştur. Öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen görüşmelerin sonuçlarına göre, Türk bestecilerine ait oda müziği eserlerine ulaşma durumunu etkileyen faktörler arasında kısıtlı literatür ve öğrencilerin seviye farklılıkları belirlenmiştir. Ayrıca, ğrencilerin Türk müziği ögelerine dair bilgi eksiklikleri, ilgisizlikleri ve seviyeye uygun eserlerin yetersizliği gibi nedenlerle

bu literatürün oda müziği eğitiminde kullanılmasının zor olduğu tespit edilmiştir. Ancak, Türk bestecilerine ait piyanolu oda müziği eserleriyle yapılan gözlemler, bu literatürün Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programlarındaki oda müziği dersi kazanımlarına ulaşmada etkili olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmanın son bölümünde, elde edilen sonuçlara dayanarak Türk bestecilerine ait oda müziği eserlerinin kullanımının yaygınlaştırılması için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler arasında her seviyeye uygun eserlerin yazılması, basılması ve bu literatürün öğretim programlarına ve sanatsal/bilimsel etkinliklere dahil edilmesi bulunmaktadır.

Çiftçioğlu (2021), çalışmanın odak noktası, dünya kültüründen seçilmiş eserlerin gitarlı birlikte çalma toplulukları için transkripsiyonlarının gerçekleştirilmesidir. Araştırmanın amacı, örnekleme yer alan müzik yapıtlarının, gitarlı birlikte çalma gruplarıyla icra edilebilecek transkripsiyonlarını literatüre ve müfredatlara eklemek ve müzik repertuvarına katkıda bulunmaktır. Örnekleme 55 eserin gitarlı birlikte çalma grupları için düzenlemelerinin yapılması ve gitar ailesinden çalgılarla icra edilmesi ve eserlerin melodik, armonik yapısı ve müzikal ifade özellikleri korunarak, orijinaline sadık düzenlemelerinin yapılması mümkün olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Rende (2022), araştırmasında, çalgı toplulukları dersinin 2016 öğretim programlarına göre gitarın geleneksel çalgılarla birlikte nasıl kullanılabileceğine yönelik sorunu konu edinmektedir. Öncelikle çalgı toplulukları dersine giren alan uzmanlarıyla görüşülerek halihazırda var olan uygulamaların bir görüntüsü ortaya çıkarılmış, gitarın çalgı toplulukları dersinde geleneksel çalgılarla birlikte kullanım durumu ve bu çalgıların birlikte görevlendirildiği bir eğitsel materyale ihtiyaç olup olmadığının belirlenmesi için bir ihtiyaç analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda gitarın geleneksel çalgılarla birlikte görevlendirildiği oda müziği grubu için çok sesli bir eğitsel materyale ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiş ve alan uzmanlarıyla birlikte bu oda müziği grubu için geliştirilecek eğitim materyalinin kriterleri belirlenmiştir. Geliştirilen materyalde kullanılan geleneksel çalgılar, bağlama, ut, kanun olarak belirlenmiş ve düzenlemeler gitarla birlikte bu dürtlüye göre hazırlanmış ve sonucunda bu derste kullanılmak üzere on iki eserlik çok sesli bir oda müziği repertuarı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu repertuarın alan uzmanları tarafından belirlenen kriterlere uygun olup olmadığı uzmanlara gönderilerek değerlendirmeleri istenmiş ve düzenlemelere dönütlerle birlikte son şekli verilmiştir. Araştırma sürecinde karşılaşılan teknik problem ve çözümler araştırmada ele alınarak

tartışılımlış ve izlenen yöntem bu konuda çalışma yapmak isteyenlere bir model olarak sunulmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yer alan orkestra/oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli öğretim uygulamaları içeren bu araştırma, eğitim bilimleri araştırmalarında sıklıkla kullanılan nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması olarak tasarlanmıştır. Eğitimde nitel araştırmacılar; sınıfları, okulları, öğrencileri ve öğretmenleri doğal ortamlarında incelerler. Değişkenler için kontrol girişiminde bulunmazlar. Bunun yerine, belirli bir öğretim bağlamının kendine has özelliklerini inceler ve tanımlarlar (Conway&Borst, 2001). Eylem araştırması, eğitim alanında faaliyet gösteren (öğretmenler, yöneticiler, uzmanlar vb.) kendi durumlarına özgü sorunlara çözüm bulmak veya gelişimlerini sağlamak, öğretim sürecini değiştirme ve iyileştirme için sistematik olarak planlanan araştırma yöntemlerinden biridir (Beyhan, 2013; Manfra, 2019). Eğitimde eylem araştırması, gerçek dünya sorunlarını ele alma, iş birliğine dayalı sorgulama ve yansıtma yoluyla olumlu değişimi etkilemeyi amaçlar (Brydon-Miller vd., 2003).

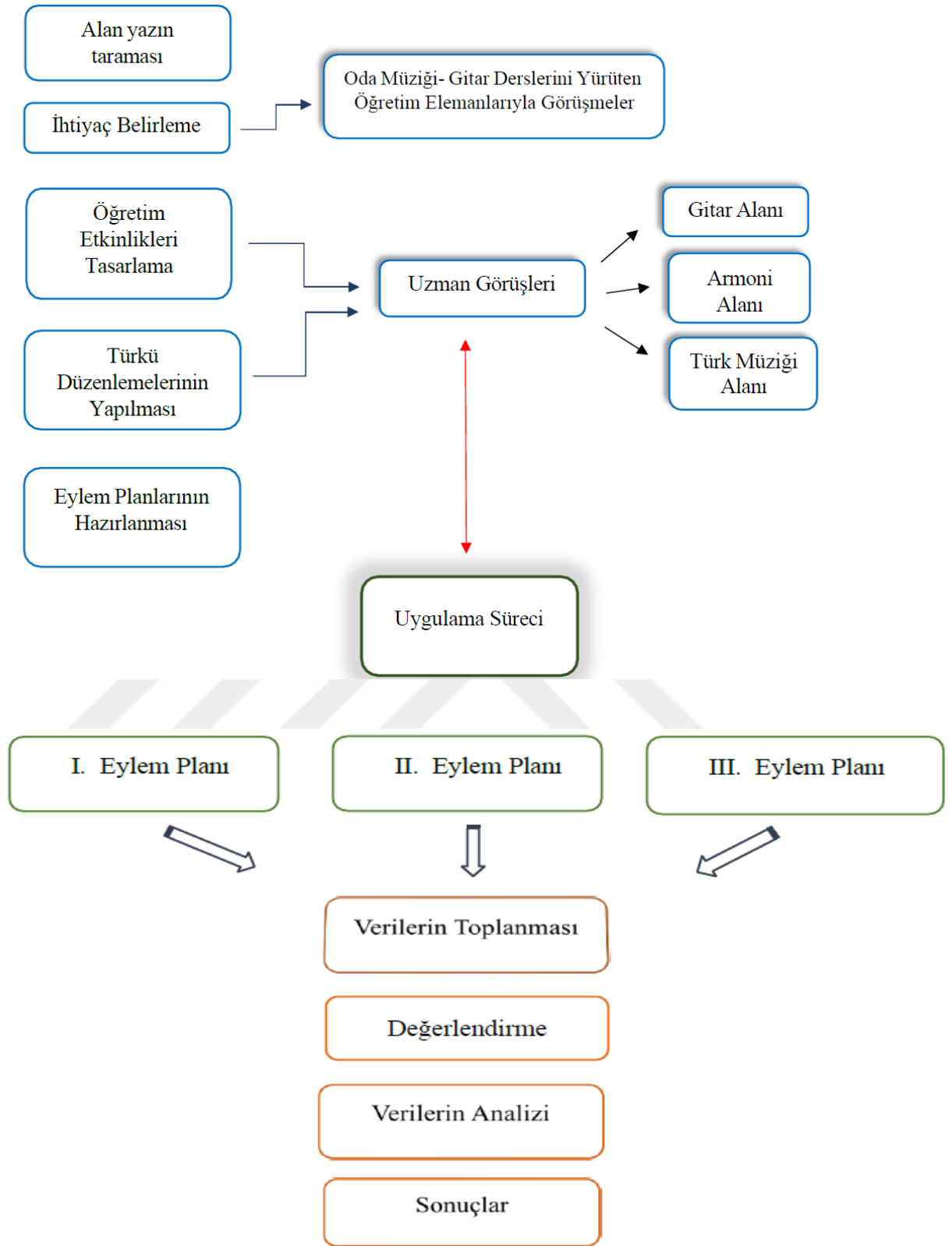
Eylem araştırmasına ilişkin çok sayıda anlayış ve tanım olmasına rağmen, geniş bir uzlaşının olduğu belirli noktalar vardır. Özellikle, eylem araştırmasının uygulayıcılar tarafından kendi uygulamalarını geliştirmek amacıyla yapılan bir araştırma olduğu konusunda araştırmacıların hemfikir olduğu söylenebilir. Eylem araştırmaları, bir grup insanın bir problemi tanımlayıp çözmek için bir şeyler yaparak öğrenme sürecini içeren bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Bu süreçte, problemi çözmek için belirlenen adımların etkililiği değerlendirilir ve gerektiğinde yeniden çözüm yolları aranır (O'Brien, 2001). Eylem araştırması, çalışılmak istenen süreçle doğrudan ilgili kişiler için uygundur. Herhangi bir uzmanlık alanında çalışan her birey, mesleki sorunları çözmek veya yaptığı işin kalitesini artırmak amacıyla eylem araştırması yapabilir (Büyüköztürk, 2013).

Eylem araştırmasını diğer araştırmalardan ayıran çeşitli özellikleri vardır. Dick ve arkadaşları (1995), eylem araştırmasında öne çıkan özellikleri dört maddede ele almıştır:

- *Döngüsellik*: Benzer adımların uzunlamasına bir zaman dilimi içinde benzer bir sıra ile tekrar etme eğilimi.
- *Katılımcılık*: Katılımcılar ve araştırmacı ortak araştırmacılar olarak iş birliği yapar ya da en azından aktif katılımcılar olarak yer alırlar
- *Niteliksellik*: Sayılardan ziyade nitelik, anlatımla daha fazla ilgilenilir. Verilerin nicel ölçümüne çoğu zaman gerek yoktur. Nitel bilgilerin kullanımı ön planda ve hızlı çözüm üretmeyi artırır. Katılımcıların arasında anlam oluşturmada, anlayış geliştirmede dil bir araç olarak iş görür.
- *Yansıtıcılık*: Süreç ve sonuçların eleştirel yansıması her döngünün önemli parçaları olmakla birlikte sonraki adımları ve etkinlikleri tasarlamak için kullanılırlar (aktaran, Başarır, 2019).

Eylem araştırmasının tanımı, özellikleri ve süreci değerlendirildiğinde, bu araştırmada eylem araştırmasının tercih edilme sebeplerine aşağıda yer verilmiştir:

- ✓ Oda müziği çalışmaları, ikili üçlü ya da dörtlü gibi küçük gruplarla yapılmaktadır. Eylem araştırmasının daha küçük gruplarla derinlemesine çalışma imkânı veren bir yöntem olması,
- ✓ Eylem araştırmaları, öğretim sürecini değiştirme, iyileştirme ve geliştirmeye ilgilidir. Bu araştırmada temel amaçlarından biri olan Türk müziği içerikli uygulamalara yönelik eğitsel materyal oluşturma, oda müziği gitar çalışmalarını geliştirmeye ve iyileştirmeye yönelik olması,
- ✓ Eylem araştırmalarında, eğitimciler kendine özgü durumlardan yola çıkarak problemi belirler ve araştırma sürecini uygulayıcı olarak yürütebilirler. Araştırmacının da gitar eğitimcisi olması ve uygulayıcı olarak yer alması,
- ✓ Hem içerik oluşturma süreci (düzenlemeler) hem de öğrencilerin müzikal performansına yönelik ilerleyen uygulama sürecinde, geribildirimlerle sürekli değişkenlik gösteren yapıda tasarlanan öğretim sürecinin eylem araştırmasının döngüsel, esnek ve yansıtıcı yapısına uygun olması.

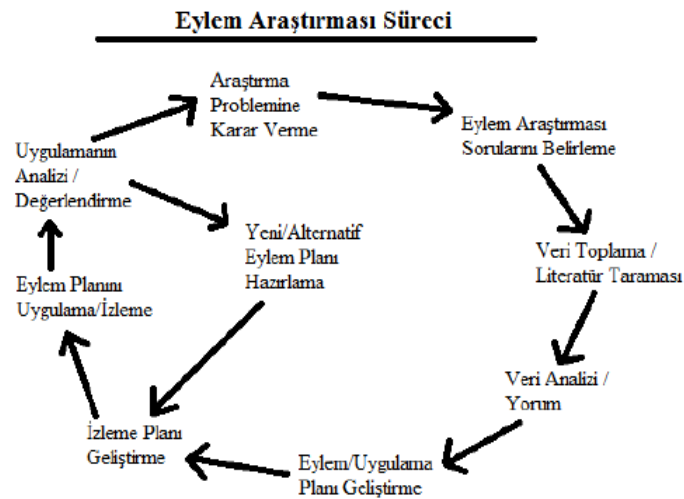
Şekil 4. Araştırma Şeması

3.1.1. Eylem Araştırması Süreci

Eylem araştırması, öğretmenleri sınıf araştırmacılarına dönüştürerek, araştırma ve uygulamayı entegre eden bir stratejik yaklaşımı benimser. Bu yaklaşım, uygulayıcılar tarafından tasarlanan ve hayata geçirilen araştırma sürecini içerir ve özellikle öğretmenlere daha etkili öğretim ve değerlendirme için yeni fırsatlar sunar (Mills, 2017). Eylem araştırması süreci, planlama, harekete geçme, gözlemleme (veya değerlendirme) ve yansıtma şeklinde tekrar eden bir sarmal olarak yürütülür (Cain, 2010). Eylem araştırma süreciyle ilgili literatürde farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Örneğin; Johnson (2019), Eylem araştırma sürecini beş temel adımdan oluştuğunu ifade etmiştir. Bunlar;

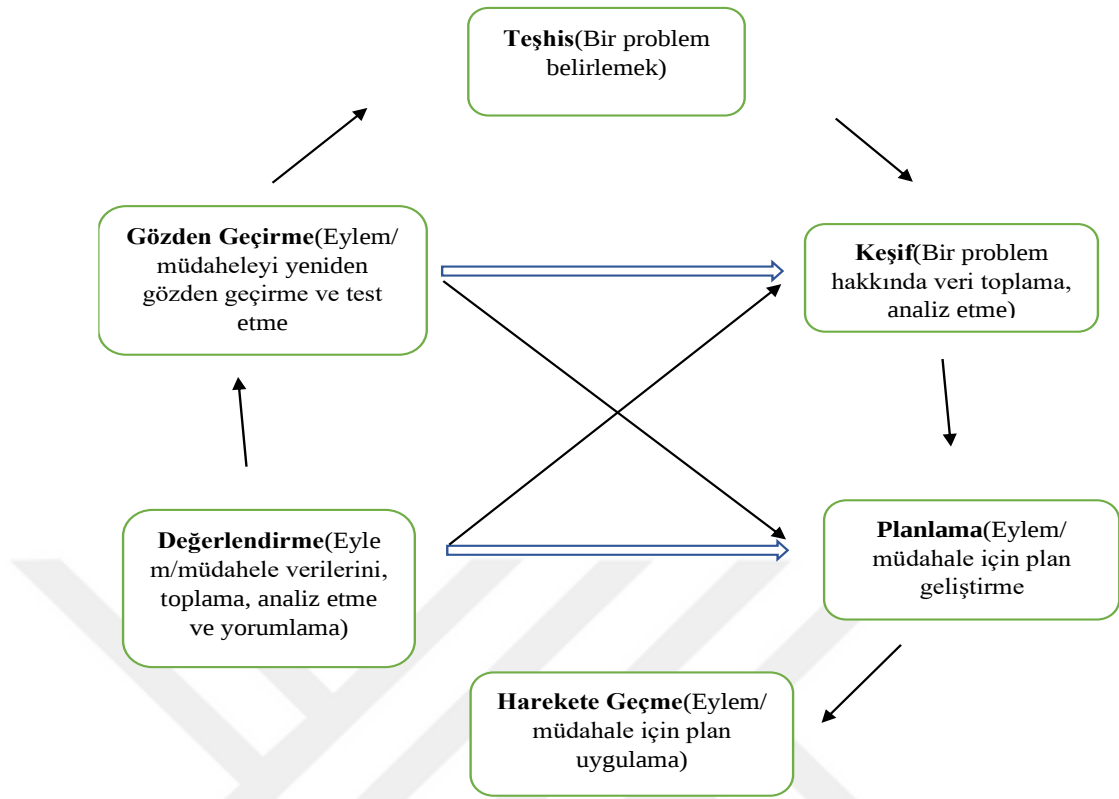
1. Soru sormak
2. Veri toplamayı planlamak
3. Verileri toplamak ve analiz etmek
4. Bir eylem planı yapmak
5. Eylem planını ve bulgularını paylaşmak

Eylem araştırma sürecini araştırmacılar, farklı görseller ve yaklaşımlarla ele almıştır. Örneğin; Yıldırım ve Şimşek (2018), eylem araştırma sürecini şu şekilde görselleştirmiştir:

Şekil 5. Eylem Araştırma Süreci

Eylem araştırması döngüsel ve esnek bir yapıda ilerler., döngü sonunda yeni bir döngü başlangıcıyla sürekli bir iyileştirme süreci devam eder. Ivankova (2015), eylem araştırma sürecinin basamaklarını döngüsel olarak şu şekilde görselleştirmiştir:

Şekil 6. Eylem Araştırma Sürecinde Basamaklar

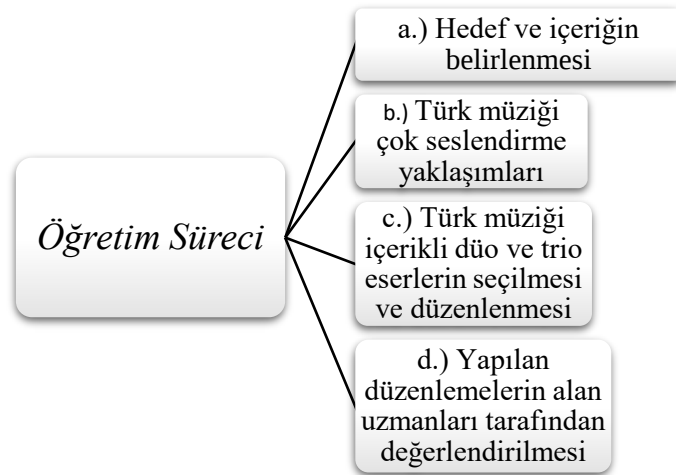
Beyhan ise (2013), eylem araştırması aşamalarını; *problemin tanımlanması, bilgi toplama, bilginin yorumlanması, eylem planının hazırlanması ve uygulanması, sonuçların değerlendirilmesi* olarak beş maddede ele almıştır. Bu beş maddeye göre bu araştırma süreci aşamalar halinde açıklanmıştır:

1. Problemin tanımlanması

Araştırmanın problem durumunu kısıtlı sayıda çalışma ve repertuarın yer aldığı oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli uygulamalar oluşturmaktadır.

Ayrıca bu teze ilişkin sorunsalın çerçevesinin daha belirgin bir şekilde oluşturulabilmesi müzik eğitimi ana bilim dallarında oda müziği gitar derslerini yürüten öğretim elemanlarıyla ders içerikleri, karşılaştıkları sorunlara ilişkin ön görüşmeler yapılmıştır.

Problemin tanımlanmasına ilişkin görsel aşağıda yer almaktadır:

2. Bilgi toplama

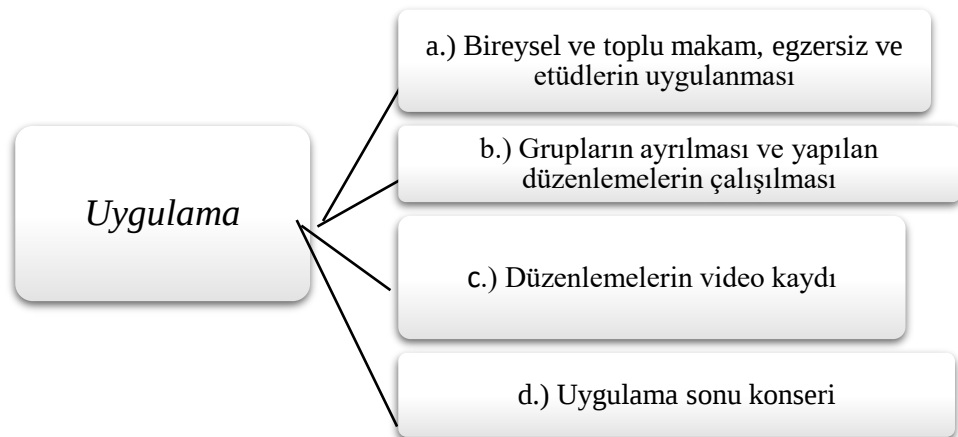
Araştırmaya Orkestra/oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli düzenlemelere yönelik alan yazın taraması yapılmıştır. Ardından uzman görüşleri alınarak hedef, içerik ve öğretim süreci tasarlanmıştır.

3. Bilginin yorumlanması

Düzenlemelerin hangi makam ve eserlerden oluşacağı, Türk müziği çok seslendirme yaklaşımları gibi konularda alan uzman görüşleri alınmış, görüşme ve değerlendirmeler sonucu düzenlemeler yapılmıştır.

4. Eylem planının hazırlanması ve uygulanması.

Elde edilen bilgiler ışığında düzenlemeler ve etkinliklerin son hali verilecektir. Planlanan ve hazırlanmış öğretim etkinlikleriyle çalışma grubuyla oluşturulan eylem planları uygulanmıştır.

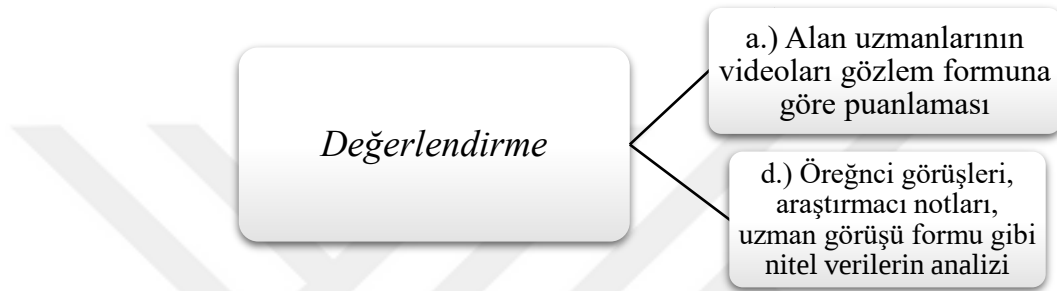

5. Sonuçların değerlendirilmesi.

Değerlendirme aşamasında araştırma sürecinden bağımsız olarak son aşamayı değerlendirmek üzere üç alan uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve gözlem formlarının doldurulması istenmiştir.

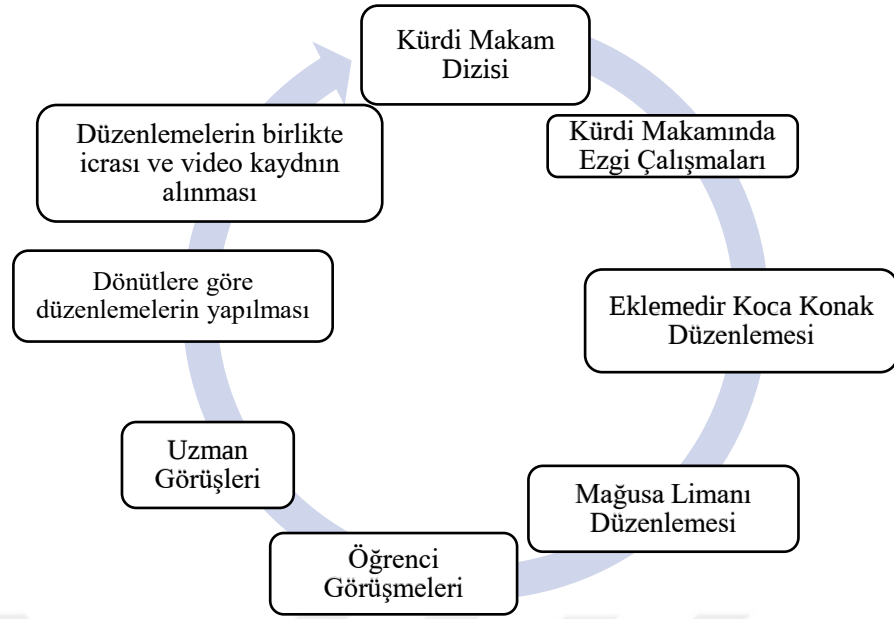
Araştırma süreci boyunca toplanan verilerin de analizi yapılmış, değerlendirme için araştırmaya katılan uzman görüşleriyle de birleştirilerek değerlendirme süreci tamamlanmıştır.

Sürece ilişkin özet görsel şu şekildedir:

3.1.2. Eylem Planları

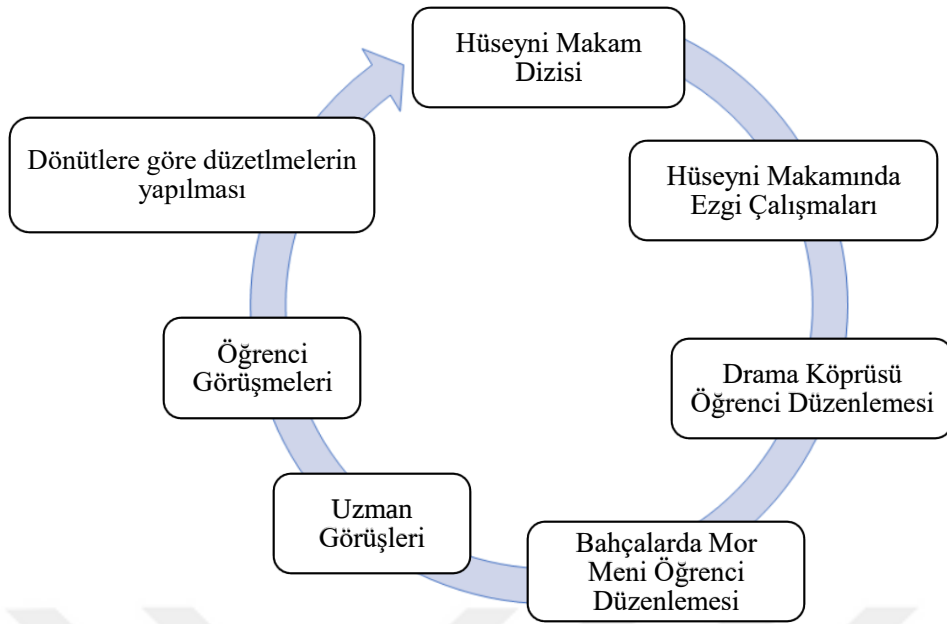
Eylem araştırmasında uygulama sürecinin detaylarının ayrıntıları net ve döngüsel olarak planlanması oldukça önemlidir. Araştırmada kullanılan her bir makam esas alınarak planlar oluşturulmuştur. Bu eylem planları döngüsel ve esnek olarak geliştirilmiştir. Her eylem planında, verilerle birlikte uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiş, yeniden yapılandırılma süreciyle devam edilmiştir.

Şekil 7. Birinci Eylem Planı

Şekil 8. İkinci Eylem Planı

Şekil 9. Üçüncü Eylem Planı

Eylem planı şemalarında da görüldüğü gibi her bir makam esas alınarak üç eylem planı belirlenmiştir. Döngüsel olarak oluşturulan eylem planları kendi içerisinde sarmal bir yapıya sahiptir. Eylem sürecinin haftalara ayrılmış tabloları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 6.
Birinci Eylem Plan Süreci

I.Hafta	La karar Kürdi makam dizisinin gitarda etüt edilmesi. La Karar Kürdi makam dizisinde yazılan ezginin icra edilmesi Eklemedir Koca Konak(la karar) türküsünün deşifresi
II.Hafta	<i>Tekrar</i> Eklemedir Koca Konak(la karar) türküsünün icra edilmesi
III.Hafta	Mi karar Kürdi makam dizisinin gitarda etüt edilmesi. Mi Karar Kürdi makam dizisinde yazılan ezginin icra edilmesi Mağusa Limanı(mi karar) türküsünün deşifresi
IV.Hafta	<i>Tekrar</i> Mağusa Limanı(mi karar) türküsünün icra edilmesi

Tablo 7.
İkinci Eylem Plan Süreci

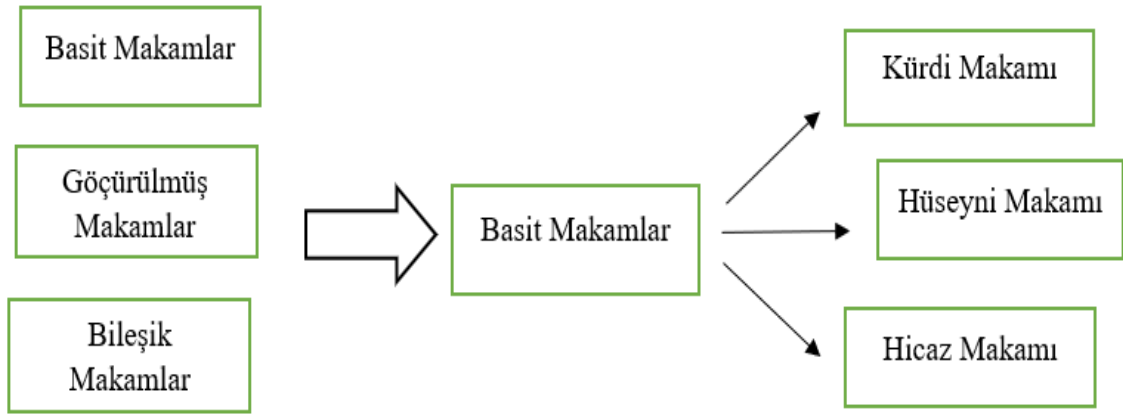
V.Hafta	La karar Hicaz makam dizisinin gitarda etüt edilmesi. La Karar Hicaz makam dizisinde yazılan etüdün icra edilmesi Fincanı Taştan Oyarlar (la karar) türküsünün deşifresi
VI.Hafta	<i>Tekrar</i> Fincanı Taştan Oyarlar (la karar) türküsünün icra edilmesi
VII.Hafta	Mi karar Hicaz makam dizisinin gitarda etüt edilmesi. Mi Karar Hicaz makam dizisinde yazılan etüdün icra edilmesi Ada Sahillerinde Bekliyorum(mi karar) türküsünün deşifresi
VIII.Hafta	<i>Tekrar</i> Ada Sahillerinde Bekliyorum(mi karar) türküsünün icra edilmesi

Tablo 8.
Üçüncü Eylem Plan Süreci

IX.Hafta	La karar Hüseyini makam dizisinin incelenmesi. Öğrenciler tarafından Bahçalarda Mor Meni Düzenlemesinin yapılması
X.Hafta	<i>Tekrar</i> Öğrencilerle Bahçalarda Mor Meni Düzenlemesinin son halinin verilmesi
XI.Hafta	Mi karar Hüseyini makam dizisinin incelenmesi. Öğrenciler tarafından Drama Köprüsü(mi karar) türküsünün yazılması
XII.Hafta	<i>Tekrar</i> Drama Köprüsü(mi karar) türküsünün son halinin verilmesi

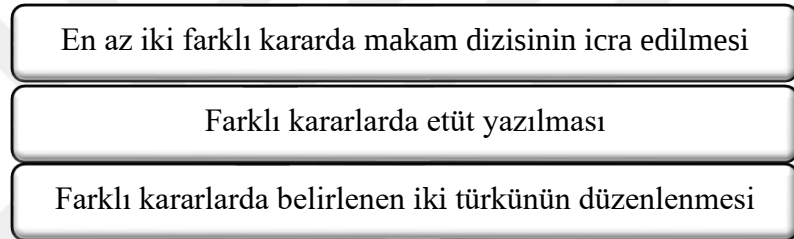
3.1.3. İçerik ve Öğretim Sürecinin Tasarlanması

Türk müziğinde makamlar, basit makamlar, göçürülmüş makamlar ve bileşik makamlar üzere üç grupta incelenmektedir. İnceleme ve görüşler doğrultusunda öğretim programında basit makamlara yer verilmesine karar verilmiştir. Basit makamlar içerisinde ise gitara uygulanabilirlik açısından Hüseyini makam dizisi, Hicaz makam dizisi ve Kürdi makam dizileri belirlenmiştir.

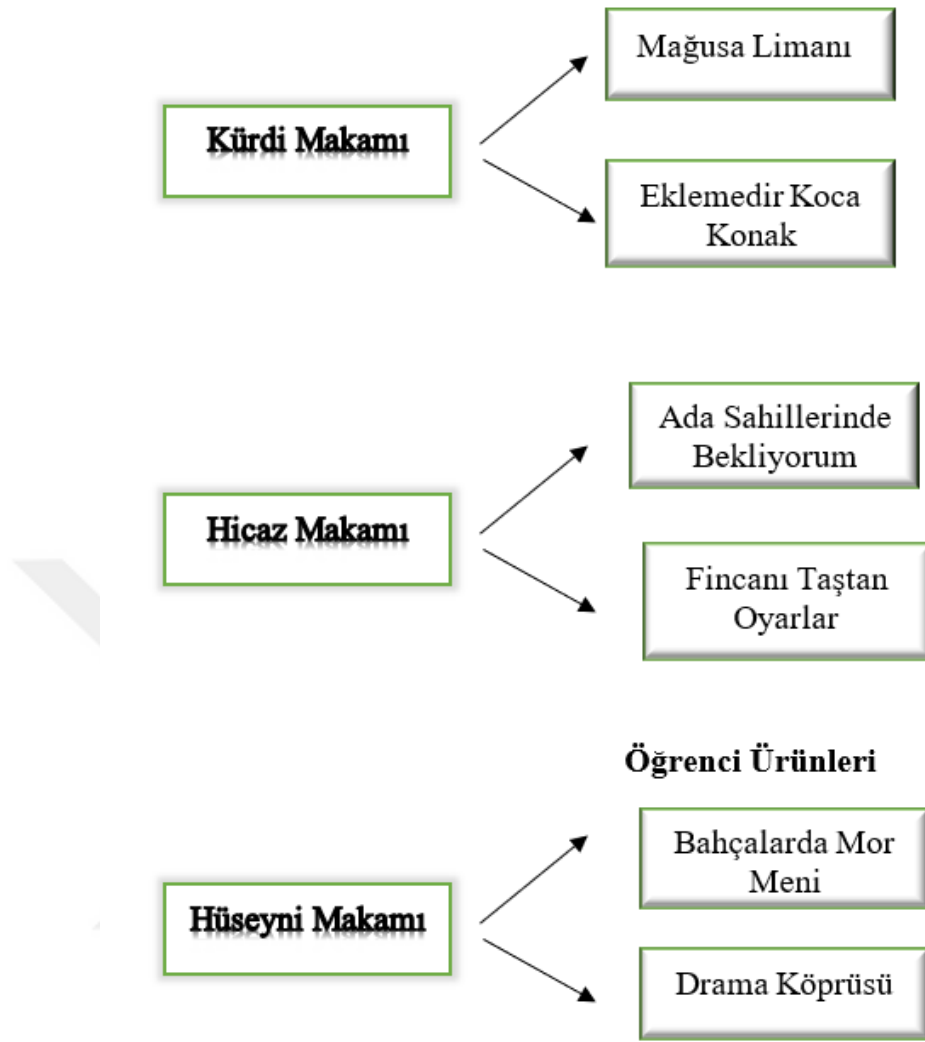

Şekil 10. Makam Şeması

Belirlenen makamlar doğrultusunda araştırmacı tarafından izlenecek yol aşağıdaki görselde yer almaktadır:

Türk Müziği içerikli öğretim uygulamalarını amaçlayan bu araştırmada içeriğin kapsam ve sınırlılığın nasıl olması gerektiği konusunda uzman görüşleri alınmıştır. Türkü seçimi yapılırken solo gitar ve oda müziği gitar çalışmaları incelenmiş olup daha önce düzenlemeleri yapılmamış türküler seçilmeye özen gösterilmiştir. Makamlara göre türkü seçimleri aşağıdaki görsellerde sunulmuştur.

Şekil 11. Seçilen Türküler ve Makamları

Araştırmanın ana hedefi; kürdi, hicaz ve hüseyini makam dizileriyle oda müziği dersi öğretim uygulamalarını gerçekleştirmektir. Kürdi ve hicaz makam dizileriyle hazırlanacak olan eğitsel materyaller araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Bir diğer hedef ise Türk müziği içerikli oda müziği çalışmalarında öğrencilerin kendi içeriğini üretmeye teşvik etmektir. Hüseyini makamında yapılan çalışmalarda öğrenciler kendi içeriklerini üretmiştir.

Araştırmada yer alan makam dizilerine göre belirlenen hedef ve öğrenme çıktılarına yönelik yapılan çalışmalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9.
Makam Dizilerine Göre Öğrenme Çıktıları

Kürdi Makam Dizisi	
✓ Mi Kararda dizi çalışmaları yaparak klavye üzerinde tanıma	✓ La Kararda dizi çalışmaları yaparak klavye üzerinde tanıma
✓ Mi kararda yazılan ezgi çalışmalarıyla makamın özelliklerini tanıma	✓ La kararda yazılan ezgi çalışmalarıyla makamın özelliklerini tanıma
✓ Mi kararda yapılan Mağusa Limanı Düzenlemesi türkü düzenlemesini birlikte icra edebilme	✓ La kararda yapılan Eklemedir Koca Konak türkü düzenlemesini birlikte icra edebilme
Hicaz Makam Dizisi	
✓ Mi Kararda dizi çalışmaları yaparak klavye üzerinde tanıma	✓ La Kararda dizi çalışmaları yaparak klavye üzerinde tanıma
✓ Mi kararda yazılan ezgi çalışmalarıyla makamın özelliklerini tanıma	✓ La kararda yazılan ezgi çalışmalarıyla makamın özelliklerini tanıma
✓ Mi kararda yapılan Ada Sahillerinde Bekliyorum türkü düzenlemesini birlikte icra edebilme	✓ La kararda yapılan Fincanı Taştan Oyarlar türkü düzenlemesini birlikte icra edebilme
Hüseyni Makam Dizisi	
✓ Mi Kararda dizi çalışmaları	✓ La Kararda dizi çalışmaları
✓ Mi kararda öğrenciler tarafından ezgi yazılması	✓ La kararda öğrenciler tarafından ezgi yazılması
✓ Mi kararda belirlenen Drama Köprüsü türkü düzenlemesinin öğrenciler tarafından yapılması	✓ La kararda belirlenen Bahçalarda Mor Meni türkü düzenlemesinin öğrenciler tarafından yapılması

Tablo 10.
Öğretim Planı

ÖĞRETİM PLANI		
KÜRDİ MAKAMI	Mi Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çalışmaları Mağusa Limanı - Türkü Düzenlemesi
	La Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çalışmaları Eklemedir Koca Konak - Türkü Düzenlemesi
HİCAZ MAKAMI	La Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çalışmaları Fincanı Taştan Oyarlar - Türkü Düzenlemesi
	Mi Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çalışmaları Ada Sahillerinde Bekliyorum - Türkü Düzenlemesi
HÜSEYİNİ MAKAMI	La Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çok Seslendirme Çalışmaları Bahçalarda Mor Meni - Türkü Düzenlemesi (Öğrenci Düzenlemesi)
	Mi Karar	Dizi Çalışmaları Ezgi Çok Seslendirme Çalışmaları Drama Köprüsü - Türkü Düzenlemesi (Öğrenci Düzenlemesi)

İçerik oluşturma sürecinin önemli bir aşaması olan düzenlemelerin yapılmasında araştırmacı, uzmanlarla görüşerek seçilen makamlara yönelik türkü listesi oluşturmuştur. Ardından araştırmacı tarafından yapılan düzenlemeler, uzmanlara sunulmuş; düzey,

armonik yapı, eğitsel özellikler dikkate alınarak son hali verilmiştir. Düzenlemeler yapılırken izlenen yol şu şekilde betimlenmiştir:

Uygulama Öncesi

- Araştırmacı tarafından ilk taslak oluşturulması
- Uzmanlara sunulması
- Görüşler doğrultusunda değişikliklerin tamamlanması

Uygulama Sürecinde

- Çalışmalar sırasında öğrencilerin de görüşleriyle duate, müzikal ifadeler, artikülasyon unsurlarının netleştirilmesi
- Ses ve video kaydının alınması
- Uzmanlara Sunulması
- Görüşler doğrultusunda yapılan değişikliklerle çalışılması
- Son haliyle video kaydının alınması

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemi esas alınarak oluşturulmuştur. Amaçlı örnekleme, toplanan veri miktarının en üst seviyeye taşımak için en uygun örneklemin seçilmesi ve kuram temellendirmek için en katı koşulların sağlanmasıdır (Aydın ve Bayazıt, 2021).

Araştırmanın çalışma grubunu, İnönü üniversitesi müzik eğitim ana bilim dalında ana çalgısı gitar olan öğrenciler oluşturmaktadır. Uygulama sürecine başlamadan önce çalışma grubu öğrencileriyle tanışılmış, katılımcı bilgilendirme formu sunulmuştur. Süreçle ilgili detaylardan bahsedilmiştir. Ayrıca ilk iki hafta öğrencilerle genel gitar çalışması yapılmış olup öğrencilerin gitar düzeyine yönelik gözlem yapılmıştır. Orkestra/oda müziği dersleri müzik eğitimi lisans programında dört dönem olarak üçüncü ve dördüncü sınıfta yer almaktadır. Üç ve dördüncü sınıflarda beş gitar öğrencisi, bir ve

ikinci sınıflarda altı gitar öğrencisi toplamda on bir öğrenci bulunmaktadır. Hedef kitlenin dışında yer alan çalışma grubunun sayısının artırmak için bir ve ikinci sınıf öğrencileri de sürece dahil edilmiştir.

Tablo 11.
Çalışma Grubu

Sınıf	Sayı
Lisans I	4
Lisans II	2
Lisans III	1
Lisans IV	4

3.3. Araştırmacının Rolü

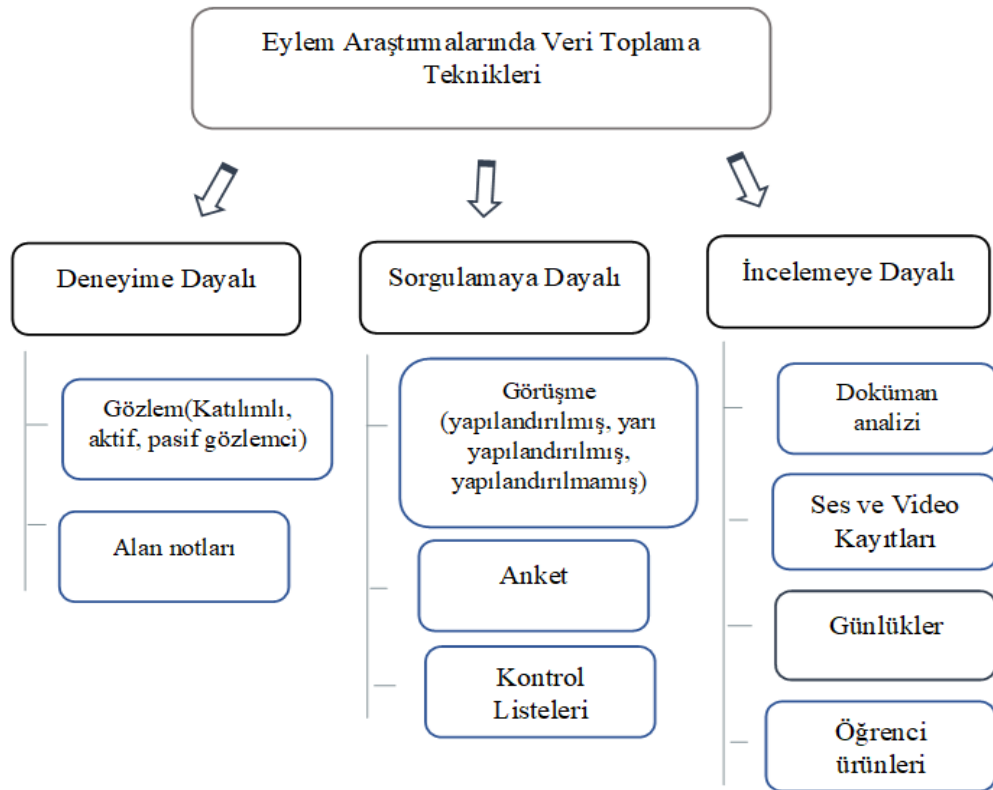
Eylem araştırması, araştırmanın odak noktası ve amacına göre farklı türlere ayrılmaktadır. Literatürde eylem araştırması türlerini farklı yaklaşımlarla kategorize eden birçok araştırma bulunmaktadır. Sözelimi; Newton ve Burgess (2008), eğitim bilimlerinde eylem araştırmasını özgürleştirici, pratik ve bilgi üreten üç türe ayırmıştır. Mills ise (2003), iki temel eylem araştırması türü olduğunu ifade etmiştir. Bunlar; uygulamalı eylem araştırması ve katılımcı/iş birlikli eylem araştırmasıdır.

Dudu (2023)' e göre uygulayıcı eylem araştırması, uygulamaları daha iyi anlamak ve geliştirmek amacıyla o uygulamayı aktif olarak sürdüren uygulayıcılar tarafından sürdürülen araştırmacılar tarafından yapılabilmektedir. Bu araştırma, uygulamalı eylem araştırması türüne uygundur. Creswell (2019)' a göre uygulamalı eylem araştırması, küçük ölçekli bir araştırma projesi içeren, belirli bir probleme veya konuya odaklanan, tek bir öğretmen veya okul idaresi ile birlikte yürütülebilen, araştırmacıları çalıştıkları okullarda ilgilerini çeken sorun veya konuları incelemek üzere öğretmenleri araştırmaya dahil etmeyi amaçlayan bir türdür. Uygulamalı eylem araştırması genel anlamda, eğitimcilerin, araştırmacıların ve diğer paydaşların aktif katılımıyla eğitim ortamlarındaki sorunlarına yönelik çözümleri iş birliği içinde belirleme, uygulama ve değerlendirmeyi içerir. Bu araştırmada da araştırmacı uygulayıcı olarak yer almakta ve daha küçük ölçekli bir grupta (oda müziği-gitar topluluğu) tek bir eğitimciyle, uzman denetiminde yürütülmüş bir araştırmadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Eylem araştırması tek bir yöntemden ziyade, problem çözmeye bütüncül bir veri toplamak ve analiz etmek için birden çok veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı araştırma yöntemidir. Çeşitli nitel araştırma paradigmasında genellikle ortak olan yöntemler, şunları içerir: bir araştırma günlüğü tutmak, belge toplama ve analiz etmek, katılımcı gözlem kayıtları, anketler, yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler ve vaka çalışmalarıdır (O'Brien, 1998). Bu araştırmanın veri toplama araçları; görüşmeler, gözlem, gözlem formu ve araştırmacı notlarından oluşmaktadır.

Eylem araştırmalarında kullanılacak veri toplama teknikleri araştırmacılar tarafından farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Kuzu (2009), eylem araştırmasında kullanılacak olan veri toplama tekniklerini deneyime, sorgulamaya ve incelemeye dayalı olmak üzere üç grupta sınıflandırmıştır. Kullanılabilecek veri toplama teknikleri aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

Şekil 12. Eylem Araştırmasında Veri Toplama Teknikleri (Kuzu, 2009).

Bu araştırmada verilerin toplanmasında:

- *deneyime dayalı olarak*; gözlem ve alan(araştırmacı) notları,
- *sorgulamaya dayalı olarak*; görüşme,
- *incelemeye dayalı olarak*, video kayıtları ve öğrenci ürünleri gibi teknikler kullanılmıştır.

3.4.1. Gözlem

Gözlem eylem araştırmasının dayanak ve en önemli veri toplama araçlarındandır. Araştırmacılara doküman ve sınıf içerisinde olan olayları sistematik bir şekilde yansıtmaya olanağı sağlar. Gözlemlerde toplanan bilgiler, araştırma sorularını cevaplamak için temel sağlar ve ulaşılan yorumları destekler (Ocak ve Baysal, 2021).

Müzik eğitiminde performans testlerinde üç farklı ölçme aracı kullanılmaktadır: çeteleme ölçekli araçlar, dereceleme ölçekli araçlar ve hem çeteleme hem de dereceleme ölçekli araçlar. Dereceleme ölçekli araçlarda, gözlenen davranışın yetkinlik düzeyi, sayılar, sözcükler, betimleyici ifadeler veya bunların bir kombinasyonu kullanılarak belirtilir. Bu tür araçlar, performansa ilişkin kapsamlı ve hassas bilgiler sağlayarak ölçüm yapmayı mümkün kılar (Uçan, 1994). Araştırmada düzenleme çalışmalarının son hali video kaydına alınmıştır. Videolar aracılığıyla uzmanlar, birlikte çalma performans gözlem formunu puanlara dönüştürmüştür. Ayrıca nitel değerlendirmeler de alınmıştır.

3.4.2. Görüşme

Eylem araştırmalarında görüşme tekniği oldukça yaygın kullanılmaktadır. Görüşmeler bireylere ya da gruba sorular sormayı ve ondan sözlü cevap alma sürecini kapsamaktadır. Eylem araştırması sürecinde görüşmelerin nasıl yapılacağına karar verilirken araştırma konusu, eylem döngüleri ve katılımcılar göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır (Ocak, 2021). Bu araştırmada eylem öncesi, uygulama süreci ve eylem sonrasında görüşmeler yapılmıştır.

Eylem öncesi yapılan görüşmeler

Bu teze ilişkin sorunsalın çerçevesinin daha belirgin bir şekilde oluşturulabilmesi için müzik eğitimi ana bilim dallarında oda müziği gitar derslerini yürüten 20 öğretim elemanı ile ders içerikleri ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Toplam 17 üniversiteden 19 öğretim elemanı görüşmeye katılmıştır. Araştırmaya katılan üniversitelerin tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 12.

Görüşmeye Katılan Eğitimcilerin Çalıştıkları Üniversiteler

Marmara Üniversitesi	Mersin Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Uludağ Üniversitesi
Yakın Doğu Üniversitesi	Harran Üniversitesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Kafkas Üniversitesi
Gazi Üniversitesi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi	

Uzman Görüşleri

Uzmanlarla yapılacak olan görüşmeler üç uzmanlık alanı perspektifinde ele alınmıştır:

1. *Türk Müziği alan Uzmanları*

Türk Müziği düzenlemelerinde çok seslendirme yaklaşımları, makam bilgisi, eser seçimi gibi konularda görüşmeler yapılmıştır.

2. *Gitar Alan Uzmanları*

Teknik, çalım, müzikalite, gitar armonisi ve düzey gibi boyutlarda yapılmış olan görüşmelerdir.

3. *Armoni Alan Uzmanı*

Yapılan düzenlemelerin Türk müziği çok seslendirme ve genel armoni yapısının incelenmesi ve önerilerin alınması adına alan uzmanından alınmış görüşlerdir.

Eylem Sürecinde Yapılan Görüşmeler

Eylem sürecinde öğrenci ve uzman görüşleri alınmıştır. Öğrencilerle ders sonlarında yapılan görüşmeler araştırmacı notlarına dahil edilmiş, sohbet havasında ve öğretim uygulamalarına yönelik yapılmıştır. Uzmanlarla yapılan görüşmeler öğrenci performanslarını ve eylem planlarını değerlendirmeye yönelik yapılmıştır. Çalınan düzenlemelerin video ve ses kayıtları uzmanlarla paylaşılmış verilen dönütler doğrultusunda düzeltmeler ve eklemeler yapılarak öğrencilerle tekrar çalışılmıştır. Eylem

sürecinde yapılan görüşmeler, eylem döngüsüne yön veren bir yapıda devam etmiş ve döngünün “sürekli iyileştirme” amacına hizmet etmiştir.

Eylem Sonrası Yapılan Görüşmeler

Çalışma grubuyla yapılan görüşmeler

Çalışma grubu öğrencileriyle uygulama sonunda yapılacak olan görüşmeler; uygulama sürecine ilişkin değerlendirmelerde bulunmalarına yönelik yapılmıştır. Bu süreçte “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Yaşanan deprem felaketinden dolayı görüşmeler video konferans aracılığıyla yapılmış ve ses kaydı alınmıştır. Araştırmacı ses kayıtlarını yazıya aktarmıştır.

Alan uzmanlarıyla Yapılan Görüşmeler

Uygulama sonlandıktan sonra eylem sürecini değerlendirme için üç adet gitar alan uzmanına yapılan tüm çalışmalar sunulmuştur. Videolara göre birlikte çalma gözlem performans formu doldurulması istenmiştir. Araştırma sürecinin değerlendirmesi için yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

3.4.3. Araştırmacı Notları

Araştırmacı notları, araştırmacının eylem planının icrası sırasında kaydettiği ve çeşitli oturumlarda derlediği notlardır. Bu notlar, araştırmacının gözlemlerini, toplantılardaki katılımcı görüşlerini ve ilgili diğer bilgileri içermektedir. Araştırmacılar, bu notları eylem planının ilerleyişini değerlendirmek, gözden geçirmek ve anlamak için kullanmaktadırlar. Araştırmacı notları, araştırma sürecinin bir parçası olarak elde edilen verilere destek sağlamak ve onları zenginleştirmek amacıyla kullanılabilir. Bu notlar, araştırmacının saha çalışması sırasında karşılaştığı durumları, katılımcıların tepkilerini, etkileşimleri ve diğer önemli detayları içermektedir. Creswell (2012), araştırmacı notlarını araştırma sürecinde önemli bir araç olarak kabul edilmekte ve araştırmacıların veri toplama ve analiz süreçlerini desteklemek için kullanılan bir kaynak olarak değerlendirilmektedir. Bu notlar, araştırmacının kalitesini artırmak ve sonuçlarına derinlik kazandırmak için değerli bir katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda araştırmacının kendi gözlemleriyle birlikte toplantılarda dile getirilen görüşlerden türetilerek oluşturulur ve eylem planının değerlendirilmesi açısından araştırmacının bakış açısını yansıtır.

Bu araştırmada, araştırmacının aynı zamanda uygulayıcı olması nedeniyle uygulama süresince düzenli olarak ders sonlarında ya da aralarında sürecin yansımalarına

ilişkin alan notları tutulmuştur. Araştırmacı, eylem planlarının öğrenme-öğretme sürecine yansımalarını aşağıda yer alan boyutlarda gözlemlemiş ve notlarını oluşturmuştur:

- Düzenlemelerin birlikte seslendirilmesindeki zorluklar,
- Düzenlemelerin birlikte çalma etkinliklerinde kullanışlılığı ve işlevselliği,
- Düzenlemelerin seslendirilmesinde ortaya çıkan sorunların belirlenmesi,
- Öğrencilerin Türk müziği uygulamalarına yönelik bilgi düzeyi ve isteği,
- Türk müziği uygulamalarının birlikte çalma etkinliklerine yansıması,
- Öğretim sürecinde oluşan ya da oluşabileceği düşünülen eksiklerin belirlenmesi,
- Eğitsel materyallerin kullanışlılığı,
- Öğrencilerin derse ilgisi ve motivasyonu.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada nitel veri toplama araçları, verilerin toplanmasının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Nitel veriler, insanların ne söylediğini, araştırmacının ne gördüğünü ve okuduğunu birleştirme, tümevarım ve tümdengelim arasında yorumlamayı içeren bir dışa aktarımını içeren analiz sürecini içerir (Merriam, 2013). Araştırmacılar, nitel verileri analiz ederken, alandan topladığı bilgilerden yola çıkarak bu veriler içerisinde yer alan saklı bilgiyi keşfetmeye ve ortaya çıkarmaya çalışır (Özdemir, 2010). Eylem araştırmalarında amaç ve konuya göre farklı analiz yöntemleri kullanılabilir. Bu araştırmada görüşme soruları ve amacına göre hem betimsel hem de içerik analizinden yararlanılmıştır.

İhtiyaç belirlemede, eğitimcilerle yapılan görüşmede sorulan konulara göre tümdengelimsel yaklaşımla ele alınmış ve betimsel olarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz yönteminde tümdengelim yaklaşımıyla ilgili alan yazın doğrultusunda önceden belirlenen temalara göre veriler düzenlenir ve ilgili temalar altında yorumlanarak analiz süreci desteklenir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu süreçte üniversitelerde oda müziği gitar derslerini yürüten yirmi akademisyenle görüşülmüştür. Görüşmede; oda müziği gitar çalışmalarına yönelik ders içerikleri, genel uygulamaları, hangi türlere ağırlık verildiği, Türk müziği içerikli çalışmalara ye verilme oranı gibi önceden belirlenen ölçütlere göre sorular oluşturulmuştur. Bu ölçütlere göre temalar belirlenmiş, altı tema ve her bir temaya ait iki alt tema olmak üzere toplamda on iki alt tema ortaya çıkmıştır. Görüşme sorularının değerlendirilme aşamasında her bir öğretim elemanı için katılımcı gizliliğini sağlamak

adına kod isim kullanılmıştır. Katılımcılar, K(1), K(2), K(3), K(4), K(5),...ve K(19), şeklinde kodlanmıştır.

Eylem sürecinin tamamlanmasından sonra yapılan yarı yapılandırılmış öğrenci görüşlerinin analizleri yapılırken tümevarım yaklaşımına dayalı olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Tümevarımcı bir analiz türü olan içerik analizi, araştırılan olgu veya olayın kökenlerine odaklanır, verilerin altında yatan kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkiler kodlama yoluyla ortaya çıkarılır (Baltacı, 2019; Yıldırım ve Şimşek, 2018). İçerik analizinin amacı, metinlerde yer alan sözcüklerin, cümlelerin, kavramların, yapıların ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerinin incelenerek, metnin bütününde iletilen mesajın ne olduğunu belirlemektir. Bu yöntem, metnin içeriğini anlamak için sözcüklerin ve yapıların bağlamını ve ilişkilerini analiz eder (Kızıltepe, 2015). Öğrenci görüşmelerinin analizi sonucunda dört tema ve dokuz alt temaya ulaşılmıştır. Öğrenci görüşleri değerlendirilirken her bir öğrenci için katılımcı gizliliğini sağlamak adına Ö(1), Ö(2), Ö(3) gibi kod isimler kullanılmıştır.

3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenilirliği

Bu araştırma, yöntem ve veri toplam araçları özellikleri bakımından nitel olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırmalarda ve eylem araştırmalarında geçerlik ve güvenilirlik kavramları, nicel araştırmalarda olduğundan daha farklı yaklaşımlarla ele alınmaktadır. Nicel araştırmalardaki iç geçerlilik, dış geçerlilik, güvenirlik ve nesnellik gibi kavramlar nitel araştırmalara doğrudan uygulanamamaktadır, çünkü nitel araştırmalar yerel bazda gerçekleştirilir, verileri kendine özgü ve bağlamsaldır (Guba, 1981).

Johnson (2019), eylem araştırmasında güvenilirliği, güven duyulabilecek ya da inandırıcılığı yüksek bir veri toplama ve analiz etme süreci olarak geçerliği ise, yapılan gözlemlerle, en ince ayrıntısına kadar doğru bir resim oluşturacak biçimde veri toplama süreci olarak açıklamıştır. Lincoln ve Guba (1985), bir çalışmanın güvenilirliğini, inandırıcılık, aktarılabilirlik, güvenilebilirlik ve onaylanabilirlik gibi terimlerle açıklamıştır. Bu araştırmada geçerlilik ve güvenilirlik; geçerlilik bağlamında *inandırıcılık* ve *aktarılabilirlik*; güvenilirlik bağlamında ise *tutarlılık* ve *doğrulanabilirlik* kavramlarıyla ele alınmıştır (Arslan, 2022).

Tablo 13.

Geçerlilik ve güvenilirlik veya güven duyulabilirlik ölçütleri (Arslan, 2022)

Geçerlilik		Güvenirlilik	
İç geçerlilik	Dış geçerlilik	İç tutarlılık güvenirliliği	Dış güvenilirlik
✓ İnandırıcılık	✓ Aktarılabilirlik	✓ Tutarlılık	✓ Doğrulanabilirlik

Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliği, yukarıda sunulan tablo esas alınarak açıklanmıştır. Kavramlara yönelik detaylı açıklamalar ve buna yönelik araştırmada yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

3.6.1. İnandırıcılık

İnandırıcılık, araştırma bulgularının gerçeklikle uyumluluğunu ve örtüşme düzeyini değerlendiren ve araştırmacıların gerçekten ölçtükleri veya gözlemledikleri fenomeni ne kadar doğru bir şekilde yansıttığını sorgulayan sorularla ilgilidir. Nitel bir araştırma sürecinin ve sonuçlarının, açık, tutarlı ve anlaşılır bir şekilde sunulması, diğer araştırmacılar tarafından tekrarlanabilir olması ve böylelikle teyit edilebilir olması, inandırıcılık kavramı açısından oldukça önemlidir (Arslan, 2022; Merriam, 2013; Lincoln ve Guba, 1985). Nitel araştırmalarda araştırma bulgularının gerçekliğine, benzer ortamlardaki sonuçların teyit edilebilir olmasına, verilerin nesnel bir yaklaşımla toplanıp nesnel olarak çözümlenmesinin araştırmanın inandırıcılığını arttıran en önemli faktör olduğu söylenebilir. Bulguların doğruluğunun araştırıldığı inandırıcılık için araştırmalarda; veri üçlemesi(çeşitleme), uzman incelemesi, katılımcı onayı, derin odaklı veri toplama ve uzun süreli etkileşim gibi teknikler kullanılmaktadır. (Johnson, 2019).

Bu araştırmada inandırıcılığı sağlamak için yapılan uygulamalar aşağıdaki gibidir.

Uzun Süreli Etkileşim

Araştırmacının, katılımcılarla belirli bir süre geçirerek güven oluşturmaları, katılımcıların doğal çevrelerini, kültürel kimliklerini ve benzeri faktörleri anlamasını, potansiyel yanlış anlaşılımları düzeltmesini ve daha sağlıklı bir değerlendirme süreci sağlamayı amaçlar. Böylelikle veri kaynağını ve araştırmacının veri kaynağına olan yaklaşımını daha iyi tanımlar ve araştırmaya etki edebilecek kendi öznel algılarından kaynaklı etkiyi azaltabilir (Arslan, 2022; Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Yapılan araştırmada öğrencilerle uygulama öncesi öğrenciler ile tanışılmış, araştırma sürecinden bahsedilmiş, öğrencilerin seviyelerine yönelik detaylı gözlemlerde bulunulmuştur. Bu araştırmada 2 hafta ön gözlem, 10 hafta yüz yüze uygulama ve 3 hafta uzaktan eğitim süreci olmak üzere toplam 15 hafta ile uzun bir araştırma süreci gerçekleştirilmiştir. Bu süreç içerisinde araştırmacı yaptığı uygulamaları uzun süre gözlemleyebilmiş, öğrencilerle eylem planları değerlendirilmiş, öğrencilerin de eylemlere aktif katılımıyla çalışma grubu ve araştırmacı arasında güven sağlanmaya çalışılmıştır.

Sürekli Gözlem

Burada amaç; araştırmaya derinlik kazandırmak, incelenen problem veya konunun en önemli özelliklerini ve unsurlarını belirlemek ve bunlara detaylı bir şekilde odaklanmaktır. Sürekli gözlem süreci, dikkate değer ve yaygın nitelikleri anlamayı ve bu nitelikler hakkında ayrıntılı bilgi edinmeyi sağlar (Lincoln ve Guba, 1985). Araştırmacı aynı zamanda uygulayıcı olarak yer almasından kaynaklı uygulama süreci boyunca gözlemlerini not etmiştir. Uygulamada, öğrenme-öğretme sürecinin yansımaları araştırmacı tarafından detaylı olarak aktarılmıştır. Her eylem plan ve döngüsünde bu gözlem sonuçları değerlendirilmiştir.

Uzman İncelemesi

Nitel araştırmalarda, alanında uzman kişilerle değerlendirme yapılarak inandırıcılığın arttırılması sağlanır. Uzmanlar, süreçte doğru ve yanlış olan noktaları belirtir. Uzman incelemesi, araştırma sürecinin dürüstlüğüne, araştırmacının iç görülerini uzmanların görüşleriyle test edebilmesine, araştırmanın metodolojik sürecine, doğru ve yanlış olan noktalara ilişkin araştırmacıya tavsiyelerde bulunur. Bunun yanı sıra bir denetim oluşturulmasına, araştırmacının endişe ve kaygılarının giderilmesine, araştırmacının yansız bakış açısına sahip olmasına katkı sağlar. Böylece araştırmacı, kendi düşüncelerini ve yaklaşımını uzmanın görüşleriyle birleştirerek araştırmanın niteliğinin artmasını sağlar. (Lincoln ve Guba, 1985; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bu araştırmanın problem durumu açıklanırken alan yazından yararlanılmış soruna muhatap olan 20 adet gitar eğitimeciyle görüşülmüştür. Problemin desteklemesine katkıda bulunmasının yanı sıra yapılacak olan çalışmalara ilişkin ilk öneriler alınmıştır. Bu araştırmada; eğitsel materyallerin(düzenlemeleri) oluşturulması, öğretimin planlanması, öğretimin hangi kapsam ve sınırlılık ele alınabileceği gibi uygulama öncesi

hazırlıklarında alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Eylem sürecinde çalışmaların video kayıtları uzmanlara sunulmuş ve görüşler doğrultusunda düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca eylem öncesi ve sürecindeki uzmanlar dışında uygulama sürecinin bitiminden sonra üç gitar alan uzmanına yapılan çalışmalar sunulmuş, nitel görüşmelerle uygulamanın değerlendirilmesi yapılmış ve çalışmadan elde edilen videolar, performans gözlem formuna göre doldurulmuştur. Uzmanlar, araştırmanın her aşamasında etkin bir şekilde yer almıştır.

Çeşitleme

Nitel araştırmalarda çeşitleme, veri toplama ve veri analizinde çoklu bakış açısına dayalı, farklı veri kaynaklarından yararlanmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Çeşitleme; görüşme, gözlem, anket, test, gibi farklı türden tekniklerle verilerin toplanarak sonuçların zenginleşmesine ve geçerliliğin yüksek olmasına katkı sağlar. Veri toplama araçlarının çeşitlendirilmesi, araştırmacının karşılaştırma yaparak elde edilen verilerin birbirlerini ne ölçüde desteklediğini değerlendirmesine olanak tanır (Arslan, 2022; Lincoln ve Guba, 1985). Bu araştırmada veri toplamada, gözlem, görüşme, araştırmacı notları, uzman görüşleri gibi birden fazla yöntem kullanılmıştır. Verilerin analizinde tümdengelim ve tümevarım yaklaşımlarıyla betimsel ve içerik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanmasında birden fazla araştırmacı yer almıştır. Araştırmanın veri toplama süreci bittikten sonra başka bir araştırmacı tarafından görüşmelerin analizi temalar birleştirilmiştir. Bulgularda farklı veri toplama araçları birbirleriyle ilişkilendirilerek çeşitleme sağlanmıştır.

3.6.2. Aktarılabilirlik

Nicel araştırmalarda, araştırma sonuçlarının evrensel düzeyde genellenebilir olması beklenirken, nitel araştırmalarda ise benzer koşullar altında elde edilen bulguların farklı ortamlara aktarılabilirliği önem kazanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Aktarılabilirlik, çalışma bulgularının diğer bağlamlara ne ölçüde uygulanabilir olduğuyla ilgilidir (Ivankova, 2015). Nitel araştırmalarda olay ve olgular, derinlemesine incelenerek bir bakış açısı elde edilmeye çalışılır. Verilerin sağlandığı ortamın, diğer örneklemeler ile benzer özellikler gösterecek şekilde temsil edilmesinin zor bir durum olmasından kaynaklı nitel araştırmalarda, nicel araştırmalarda olduğu gibi bir genelleme yapmak mümkün değildir. Ancak aktarılabilirlik kavramıyla, çalışma grubundan elde edilen sonuçların diğer gruplara uygulanabilir olma durumu açıklanmaya çalışılır.

Aktarılabilirliği sağlamak için çalışmanın belirli bağlamlarının, katılımcılarının, çalışma ortamının ve koşullarının ayrıntılı tanımlamasını yapması gerekmektedir. Böylelikle, araştırma sonuçlarının diğer bağlamlara veya katılımcılara uygulama potansiyelini değerlendirilebilir (Braun ve Clarke, 2013; Arslan, 2022).

Yapılan araştırmada eylem araştırma süreci, nitel veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizleri detaylı bir şekilde betimlenmiştir. Uygulama ve öğretim sürecinin tüm aşamaları ayrıntılı bir şekilde açıklanmış, özetleyen görseller ve tablolarla desteklenmiştir. Görüşlerle elde edilen bulgulara, katılımcıların söylemleri, her bir tema ve alt tema için doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilerek ayrıntılı bir şekilde yorumlanmıştır.

3.6.3. Tutarlılık

Nitel araştırmalarda iç güvenirlik, tutarlılık kavramıyla ifade edilmektedir. Tutarlılık, elde edilen sonuçlar ile aynı prosedürler takip edilerek yapılan başka bir araştırma sonuçlarının benzer olacağı anlamına gelmektedir. Eylem araştırmasının esnek yapısı gereği araştırma süreci içerisinde yapılan revizyonlar ve değişiklikler, dışarıdan bir araştırmacının anlayabilmesi için ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır. Tutarlılık, bir araştırma sürecinin gerektirdiği tüm prosedürlerin ne düzeyde takip edildiğinin değerlendirilmesi ile sağlanabilir (Sevim ve Ekşi, 2021). Tutarlılık, araştırmacının benzer ya da aynı grupta tekrar edildiğinde elde edilen bulguların benzer yeni bulgulara ulaşılabilirliğini göstermelidir (Johnson, 2019). Nitel araştırmalarda farklı ölçümün her seferinde aynı sonucu vermesi beklenmemektedir. Bu sebeple eylem araştırmalarında tutarlı sonuçlar yani dışarıdan bakan göz ile araştırmacının ortak bulduğu kodlamalar tutarlılığı sağlamaktadır (Ceylan, 2021).

Araştırma süresince nitel verilerle elde edilen bulgular, iki farklı kodlayıcı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacının, tüm süreçler tez danışmanı, tez izleme üyeleri ve belirlenen alan uzmanlar tarafından izlenmiş ve tutarlılık ilkesine dikkat edilerek yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama araçlarından, verilerin toplanması ve analiz süreçlerine kadar tüm aşamalar izlenmiş, değerlendirilmiş ve tüm bu süreçlerin amaç ve araştırma sorularına ulaşmada tutarlı bir şekilde sürdürülmesi sağlanmıştır.

3.6.4. Doğrulanabilirlik

Doğrulanabilirlik, aynı zamanda güvenirlik olarak da adlandırılan bir nitel güvenirlik ölçütüdür ve araştırmacının tarafsızlığı, nesnelliği ve etik ilkelere uygun

davranışı ifade eder. Nicel araştırmalardaki nesnelliğin bir göstergesi olarak da kullanılan doğrulanabilirlik, araştırmanın sonuçlarının başka araştırmacılar tarafından tekrarlanabilir ve doğrulanabilir olmasını amaçlar (Tutar, 2022). Elde edilen verilerin tarafsızlığının ve nesnelliğinin değerlendirilmesine yardımcı olan doğrulanabilirlik, araştırma verilerinin nasıl desteklendiğini sorgular (Ivankova, 2015). Lincoln ve Guba (1985), doğrulanabilirliği; genel ölçütün özneler arası anlaşma olduğunu, birden fazla araştırmacının bir olay üzerinde hemfikir olduğu durumda kolektif yargılarının nesnel olduğunun kabul edileceğini ifade etmiştir.

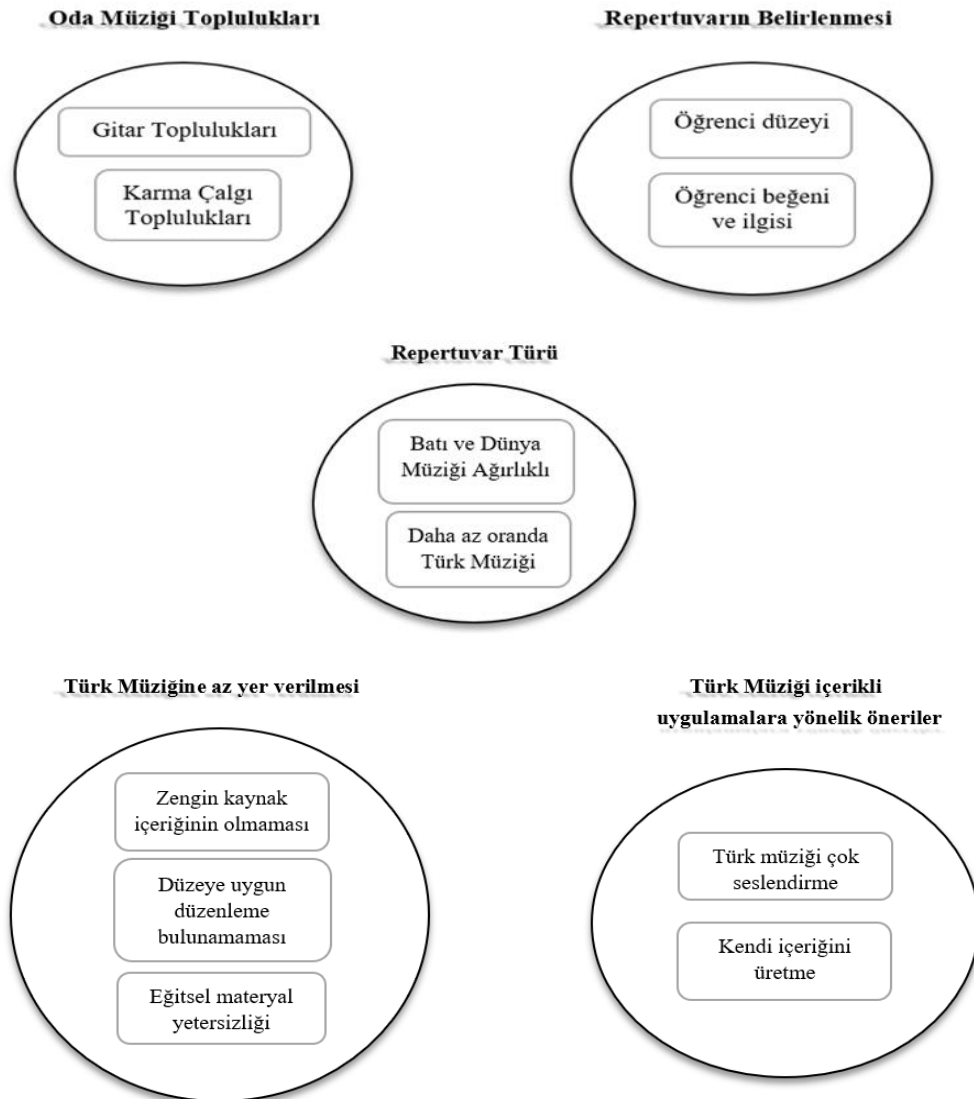
Alan yazınla açıklanan araştırma problemi eğitimcilerin görüşleriyle desteklenmiştir. Araştırmacının uygulayıcı olarak üstlendiği rol, ayrıntılı bir biçimde açıklamıştır. Yapılan tüm görüşmeler, araştırmacı notları, gözlemler, video kayıtları, notalar kayıt altına alınmıştır. Verilerin analizinde doğrulanabilirlik için araştırmacı tarafından saklı tutulan kayıtlara ihtiyaç duyulduğunda başvurulmuştur. Uzmanlar ve kodlayıcılar, ses kayıtları ve video kayıtlarını incelemiş, elde edilen bulgularla değerlendirerek doğrulanabilirliğin sağlanmasına katkıda bulunmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1.Gitar Eğitimcilerinin Görüşleriyle Elde Edilen Bulgular

Gitar eğitimcilerinin görüşleri temalara ayrılmış, görüşlerden alıntılar verilerek yorumlanmıştır. Tema ve alt temalara ait şema aşağıda yer almaktadır.

Şekil 13. Eğitimci görüşleri tema ve alt tema şeması

4.1.1.Oda Müziği Toplulukları

Akademisyenlerle yapılan görüşmelerde orkestra/oda müziği gitar derslerinde, uygulamaların hangi oda müziği topluluklarıyla gerçekleştirdiklerine yönelik cevaplarda iki alt tema ön plana çıkmıştır:

1. Temel olarak gitar topluluklarıyla (duo-trio-kuartet) gerçekleştirilen dersler

Eğitimcilerin çoğunluğu, oda müziği derslerinde duo-trio-kuartet gibi gitar grubundan oluşan topluluklarla çalışmalarını yürüttüklerini ifade etmiştir.

“Bu derste çalgılar kendi içinde ayrılıyor. Flüt, bağlama, gitar ve yaylı grupları kendi içerisinde gruplar oluşturuyoruz. Biz de gitar gurubumuzla çalışıyoruz. Ancak tabi repertuvara göre farklı çalgılarla flüt gitar, keman gitar gibi oda müziği gruplarıyla da çalışıyorum. Ancak çoğunlukla gitarcılarla duo, trio ya da kuartet olarak çalışmalarımızı yürütüyoruz” K(6)

“Bu ders üçüncü ve dördünü sınıfta yer alıyor. Ben bütün sınıflardaki gitar öğrencilerini dahil ediyorum. Çoğunlukla gitar grubuyla çalışıyorum. Ama tabi ki farklı çalgılarla çalışmalarda yaptığımız oluyor” K(16)

2. Karma çalgılardan oluşan grup

Ders uygulamalarının diğer bir stili ise çoğunlukla gitarın eşlik çalgısı olarak kullanıldığı zaman zaman da solo çalgı olarak yer aldığı farklı çalgı gruplarıyla oluşturulan topluluklardır.

“Eskiden gitar öğrencimiz sayımız daha fazlaydı ve sadece gitar öğrencileriyle çalışıyordum. Son yıllarda öğrenci sayımız azaldığından farklı çalgılarla oluşturulan gruplara yöneldim (bağlama, gitar, şan gibi) Karma çalgılarla çalıştığım söylenebilir” K(4)

Farklı çalgılara göre sınıfları ayırıyoruz. Ben bütün çalgılarla çalışma yapıyorum. Batı ve Türk müziği çalgılarını birlikte çalıştırıyorum. Gitar grubuyla da ayrı çalışmalar yapıyorum” K(13)

“Gitar grupları çoğunlukla çalıştırıyorum. Ama tabi ki gitar-flüt, gitar-keman gibi farklı çalgılarla da çalışıyoruz. Gelen öğrenci grubuna göre değişiyor” K(19)

4.1.2. Repertuvarın belirlenmesi

Bu tema, eğitimcilerin, oda müziği derslerinde repertuvarın belirlenmesinde ne gibi kriterleri olduğuna yöneliktir. Bu cevaplarda iki alt tema ortaya çıkmıştır:

1. Öğrenci düzeyi
2. Öğrenci beğeni ve ilgisi

Eğitimciler, repertuvarın belirlenmesindeki temel kriterin, **öğrenci düzeyi** olduğunu ifade etmiştir.

“Ben bu oranı biraz öğrencilerin ihtiyacına göre planlıyorum. Çalma düzeylerine, geçmişte ki hazırbulunuşluluk seviyelerine göre bilmedikleri ve zayıf taraf ne ise o tarafa yönelik bir repertuvar yapıyorum.” K(9)

“Öğrenciler arasında seviye farkları olduğu için ona göre repertuvar oluşturunuyorum.” K(12)

“Gruba göre değişiyor. Dersi alan öğrencilerin dağılımına ve seviyesine göre repertuvar belirliyorum.” K(17)

“Öğrenci seviyesine göre repertuvar belirleyip dönemsel çalışmalar yapıyorum.” K(3)

Öğrenci düzeyi temel kriteri dışında **öğrenci beğeni ve ilgisine** göre de repertuvarın belirlendiğine yönelik ifadeler yer verilmiştir.

“Repertuvarımda, yıllar boyunca biriktirdiğim arşivimde yer alan düzenlemeleri çalıştırıyorum. Derslerde kullanacağım çalışmaları öğrencilerin ilgisine göre belirliyorum” K(5)

Repertuvarımı, öğrencilerin sevdikleri, ilgilendikleri müziklere göre de şekillendiriyorum. K(11)

4.1.3. Repertuvar türü

Eğitimcilerin, ders içeriklerinde kullanılan repertuvarın çoğunlukla hangi müzik türlerinden oluştuğuna yönelik cevaplarda iki alt tema ile yorumlanmıştır.

1. Batı ve dünya müziği ağırlıklı çalışmalar
2. Daha az oranda Türk müziğine de yer verilmesi

Eğitimcilerin, oda müziği gitar derslerini, çoğunlukla batı müziği ağırlıklı repertuvar içeriğiyle yürüttükleri ifade edilmiştir.

“Ağırlıklı olarak batı müziği çalıştırıyorum. Önceden düzenlemeleri yapılmış bilinen bestecilerin eserlerini tercih ediyorum (Bach-Scarlatti vs.) Elimizde bu tarz materyaller daha çok olduğu için tercihim bu yönde oluyor” K(8)

“Genel olarak batı müziği içerikli tabi ki. Latin müzikleri gibi farklı dünya müziklerinden eserler de kullanıyorum. Kendim de film müzikleri ve popüler müziklerden de düzenlemeler yapıyorum” K(16)

“Batı müziğinde farklı içerikler bulabiliyoruz. Latin, Brezilya, İtalyan vs gibi dünya müziklerinden ezgiler barındıran çalışmaları daha çok bulabiliyoruz. Bu yüzden çoğunlukla repertuvar batı müziğinden oluşuyor” K(1)

“Elimdeki repertuvarın çoğunluğu batı müziğinden oluşmakta. Bundan dolayı ağırlıklı olarak Batı müziği içerikli işliyorum derslerimi” K(18)

Eğitimcilerin repertuvarında çoğunlukla batı müziği ağırlıklı olduğu görülmüştür. Eğitimcilerin **daha az oranda Türk Müziğine de yer verilmeye** çalışıldığı ifade edilmiştir. Bu durumun sebepleri bir sonraki temada detaylandırılmıştır.

“Nadiren de Türk müziği içerikli düzenlemeler yaptığım oluyor. Ama yüzde 80 batı müziği” K(16)

“Çoğunlukla batı müziği içerikli işliyorum. Eğitsel amaçlı yazıldığı için klasik-barok dönemdeki eserleri seslendiriyoruz. Onun haricinde de Türk müziği eserlerinden yine gruba ve seviyeye uygun eserler eklemeye çalışıyoruz. Nadiren de olsa popüler müzik düzenlemelerine yer vermeye çalışıyorum. Batı müziği içerikli hazır yazılmış ve basamaklı eğitsel olarak seviyeye uygun eserlere çoğunlukla yer veriyorum” K(6)

“Türk müziği çalışmalarına çok az yer verebiliyorum. Yeterli kaynak olmadığı için tabi ki bu” K(5)

4.1.4. Türk müziğine az yer verilmesi

Bu temada, bir önceki temada ortaya çıkan derslerin çoğunlukla batı müziği içerikli işlenmesi bulgusu dikkate alınarak; Türk müziği içerikli çalışmalara neden daha

az yer verildiği ve eğitimcilerin Türk müziği içerikli çalışmalara yönelik düşüncelerinin neler olduğuna yönelik görüşler alınmıştır.

Türk müziği içerikli çalışmalara derslerde yer verilme oranının oldukça düşük olduğu ifade edilmiştir. Bunun sebebi üç alt tema altında toplanmıştır:

1. Zengin kaynak içeriği olmaması
2. Düzeye uygun düzenleme yetersizliği
3. Eğitsel materyal bulunamaması

Verilen cevaplardan yola çıkılarak görülen en büyük sorunun yeterli sayıda düzenleme ve kaynak olmadığı yönündedir. Öğrenci düzeyine uygun yeteri kadar çalışma olmaması ve eğitsel amaçla yazılmış Türk müziği içerikli kaynakların yok denecek kadar az olduğu ifade edilmiştir.

“Türk müziği içerikli eserler bulmada yeterli kaynak bulmakta zorlanıyorum. Çalışmalar yetersiz. Gün geçtikçe öğrenci seviye farkları oluşuyor. Seviye farkları oluştukça düzeye uygun eserler bulmakta zorlanıyorum. Mevcut çalışmalar kişisel çabalarla ortaya konmuş çalışmalar. Sadece düzenlemeden ziyade seviye olarak kategorilenmiş toplu kaynaklara ihtiyacımız var ciddi anlamda” K(3)

“Zengin bir Türk müziği içeriği yok. Hocaların kendi aralarında yazdığı elden ele ulaşabildiğimiz bazı düzenlemeler var. Bunu dışında batı müziğinde çok farklı içerikler bulabiliyoruz. Orada da farklı Latin Brezilya İtalyan ezgilerini barındıran çalışmaları daha çok bulabiliyoruz. Bu yüzden çoğunlukla içerik olarak batı müziği oluyor” K(1)

“Türk müziği ağırlıklı çalışmalar sayıca az. Solo gitarda bu düzenlemeler hatırı sayılır bir düzeye geldi. Ancak oda müziğinde durum böyle değil” K(20)

“Türk müziğindeki repertuvar yetersizliğinden ve düzeye uygun eser bulma zorluğundan kaynaklı çok kullanamıyorum” K(19)

“Oda müziğinde gitara yönelik Türk müziği düzenlemeleri az sayıda da olsa var. Ancak burada da seviye yüksek oluyor. Öğrencilerimize çaldıramıyoruz” K(13)

Eğitimciler, Türk müziği düzenlemelerinin sayıca az olmasından kaynaklı oda müziği derslerinde Türk müziği içeriğine yeteri kadar yer veremediklerini ifade etmiştir.

Buna yönelik ihtiyaçların belirlenmesinde ilk olarak öne çıkan temanın düzeye göre aşamalandırılmış eğitsel kaynakların gerekliliğidir.

“Türk müziği içerikli çalışmalara kesinlikle eğitim müziği amaçlı basamak basamak yapılandırılmış materyallere kesinlikle ihtiyaç var. Daha fazla yayın içerik üretilmesi gerekli. Yapılan çalışmaları bir platformda toplayıp materyalleri inceleyip derslerde kullanabiliriz. Yayın sayıları çoğaldıkça derslerde kullanabilmemiz için güzel eserler mutlaka olacaktır” K(6)

“Sadece düzenlemeden ziyade seviye olarak kategorilenmiş, eğitsel toplu kaynaklara ihtiyacımız var” K(5)

“Genel olarak eğitim amaçlı Türk müziği düzenlemeleri az ve ihtiyaç var. Farklı seviyelerde tüm grubu dahil edecek çalışmalar olmalı. Kaynaklar zenginleştirilmeli” K(12)

“Birlikte çalma alışkanlığını geliştirecek etütler, çalışmalar yapılmalı. Türk müziği düzenlemeler gerekli. Yerelden evrensele gitmek daha doğru olacağı kanaatindeyim” K(3)

“Birlikte çalma, anında deşifre yapabilme becerisini geliştirmek için Türk müziği içerikli kaynaklar çoğalmalı düzenlemelerin sayısı artmalı ve ulaşılabilir olmalı. Türk müziğinde yeterli eğitsel materyal olduğu söylenemez. Özellikle konser repertuarı oluştururken Türk müziği düzenlemelerine yer vermeli. Genelde konserlerde en çok ilgi gören çalışmalar oluyor” K(16)

Ayrıca, katılımcılar, solo gitara yönelik Türk müziği içerikli çalışmaların tatmin edici çeşitlilik ve sayıya ulaştığının söylenebileceği ancak oda müziğinde bu durumun tersi olduğu ve solo gitarda olduğu gibi çalışılması gereken bir alan olduğunu vurgulamıştır.

“Solo eserleri bayağı yazıldı. Ancak aslında daha kolay olan duo-trio çalışmalar az. Sadece Türk halk müziği ya da sanat müziği değil Türk bestecilerinin yaptığı (Ulvi Cemal Erkin gibi) eserler de gitara aktarılabilir” K(10)

“Bu dersi alan öğretmenin bir kere kendini beslemesi gerektiğini düşünüyorum. Eğer orkestra oda müziği dersi ile ilgileniyorsa özel olarak bir çaba gerekiyor. Özel bir arşivinin olması gerekiyor. Ülkemizde epey bir şekilde solo çalışmalar

yapıldı. Türk bestecilerinin orkestra eserleri gitara uyarlanması şeklinde yapılabilir” K(7)

Eğitimci görüşlerinden ve ilgili literatürden yola çıkılarak oda müziği gitar derslerinde Türk müziği içerikli çalışmaların sayıca yetersiz olduğu görülmüştür. Buna yönelik bir repertuvar ihtiyacının olduğu, tüm akademisyenler tarafından ifade edilmiştir.

4.1.5. Türk müziği içerikli uygulamalara yönelik öneriler

Bir önceki temada Türk müziği içerikli çalışmalara ilginin artması ve düzenlemelerin çoğalması yönünde görüşler yer almaktadır. Bu konudaki eksiklik için neler yapılabilir ve eğitimcilerin konuyla ilgi çalışmaları ve önerileri bu temada ele alınmıştır. Görüşler iki alt temada toplanmıştır.

1. Kendi içeriğini üretme

Eğitimcilerin kısıtlı repertuvardan dolayı kendi içeriğini üretme yoluna gittiklerini, öğrencilerin de bu yönde teşvik edildiği görülmüştür.

“Öğrencilerle birlikte düzenlemelerini yapıyoruz. İnteraktif olarak işliyorum. Hazır içerikler sunmaktan ziyade kendimiz öğrencilere göre içerik ürettiğimi söyleyebilirim. Tabi ki düzenlenmiş hazır eserlerden de yararlanıyorum. Ama çoğunluk kendimiz üretiyoruz. Türk Halk müziği çalışmalarına da mutlaka yer veriyorum. Bizler repertuvara katkı sağlamakla sorumlu insanlarız. Hazır repertuvar içeriği nerdeyse yok diyebilirim. Farklı gruplarla dörtlü, üçlü, ikili kaç tane hazır eser az sayıda. Yazılanlar da var kullandığım oldu ama düzeye uygun eser bulma zorluğu net olarak bir sorun. Sonuç olarak repertuvar kısıtlı bundan dolayı da kendimiz içeriğimizi üretmeye yönleniyoruz” K(11)

“Ben Türk müziği konusunda kendi içeriğimi oluşturunuyorum. Her sene gelen öğrenci seviyesindeki farklılıklar içerik üretmeye ister istemez yöneltiyor. Düzey değiştikçe kendimizi adapte etmemiz gerekiyor” K(4)

2. Türk müziği çok seslendirilme

Bu alt temada armoni konusunda öneriler ön plana çıkmıştır. Türk müziğini çok seslendirme çalışmaları yapma ve gitar üzerinde uygulayabilme için çalışmalara önem vermekten bahsedilmiştir.

“Çalgımızın kapasitesi oldukça geniş. Perküsyon çalgılarını da tınlatabiliyoruz. Trompet trombon gibi üflemler Kemanlar gibi yaylı çalgılar hepsini tınlatabiliyoruz. Ancak armoni çalışmak çok önemli. Makam ve tavır çalışmadan olmaz. Gitara özgü bağlantılar kurulması lazım. Gitar tampere bir çalgıdır. Biz bazı makamları rahat çalabiliyoruz. Ancak bazı makamları hakkıyla tınlatamıyoruz. Burada mikrotal ya da perdesiz gitar gibi çalgıları dışarıda bırakırsak bu konu öznel bir konu. Ama akıllı bir gitarci Türk müziği dizilerine ve armonilerini akor yapısını çözerse buram buram Türk müziği kokan icralar çıkarabilir. Önemli olan global olarak bütün dünyada çalınması” K(7)

“Türk müziği armonisi kullanılma durumunda karma yapılmasından yanayım. Dörtlü ya da üçlü armoni tek başına bir şeyi desteklemiyor. Hepsi birlikte amaca uygun olarak kullandığında daha orijinal duyuluyor” K(17)

4.2. Birinci eylem planı ve uygulama sürecine ilişkin bulgular

Kürdi makam dizisindeki uygulamaları içeren bu eylem planında öncelikle makam dizisi teorik olarak tanıtılarak başlanmıştır. Ardından gitar üzerinde dizi çalışmalarına başlanmıştır. Farklı pozisyonlarda makam dizisi iyice etüt edilmiştir. Devamında yazılan ezgiler bireysel olarak çalışılmış ve makam dizisine gitar üzerinde aşinalık sağlanmıştır. Yapılan dizi çalışmaları mi karar ve la karar olarak etüt edilmiştir.

Mağusa Limanı Düzenlemesi

Uygulama Süreci

Kürdi makam dizisinde mi karar olarak yazılan Mağusa Limanı Türküsünün notaları dağıtıldıktan sonra nota çıktıkları üzerinde makamın özellikleri ve genel olarak akor yapılarından bahsedilmiş, derece olarak da incelenmiş ardından gitar üzerinde uygulamalı olarak gösterilmiştir. Eserin deşifre sürecinde öğrenciler seviyelerine göre gruplara ayrılmıştır. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinden sadece ezgi partiyonlarının çalınması istenmiştir. Dördüncü sınıf öğrencilerini ikiye bölerek gitar 1 ve gitar 2 olarak gruplara ayrılmıştır. Pozisyon ve parmak numaralandırma (duate) süreci öğrencilerin de görüşleriyle uygun şekilde not edilmiştir. Düzenlemede trafik ile ilgili değişiklikler yapılmıştır. Birlikte icra sürecine başlanmıştır. Uygulayıcı öğretmen gitarıyla önce eşlik ederek çalıştırmış ardından sadece tempo vererek performansı gözlemlemiştir.

Şekil 14. Mağusa Limanı Düzenlemesinin Son Bölümde Yer Alan Üçlü Aralıklar

Ek çalışma: Eserin sonunda yer alan şekilde de görülen üçlülerin öğrencilerin tarafından daha çok beğenildiği ifade edilmiştir. Uygulayıcı, üçlülerin flajöle tekniğiyle çalınmasını istemiştir. Biraz deneme yapıp verimli bir dönüt alınamayınca ayrı olarak flajöle tekniği üzerinde durulmuştur.

Not: Düzenlemenin son video kaydında flajöle tekniğine yer verilmemiştir. Yapılacak olan konserde flajöle ile çalışılması istenmiştir, ancak konser verilemediği için bu kısım belirtilen teknikle çalınamamıştır.

Gözlem

Öğrencilerin deşifre çalışmalarında, performans sürecini beklenenden daha hızlı tamamladığı görülmüştür.

Genel olarak Mağusa Limanı türkü düzenlemesinin çalımının rahat olduğu ve öğrencilerin istekli olduğu gözlenmiştir.

Eklemedir Koca Konak Düzenlemesi

Uygulama Süreci

Çalışma öncesinde Mağusa Limanı türküsü performansı tekrar edilmiştir. Çalımın daha müzikal duyulması için birlikte icra ederken dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulmuştur.

La karar makam dizi ve ezgi çalışmaları yapılmıştır. Eklemedir Koca Konak türkü düzenlemesinin notaları dağıtılmış, eserin genel armonik yapısı, teknik özellikleri ve trafiğinden bahsedilmiştir. Modülasyon ve tremolo olan kısma kadar birlikte performans edilmiş, müzikal ifade ve unsurlar belirtilmiştir.

Şekil 15. Eklemedir Koca Konak Düzenlemesi Tremolo Kısmı

Ek çalışma: Şekilde de görüldüğü gibi düzenlemede tremolonun yer alması öğrencilerin bu teknikle ilgili eksiklerini de görmesine neden olmuştur. Bunun için ayrıca çalışmalar yapılmış ve hafta içinde de pekiştirilmesi gerektiği söylenmiştir. Tremolo çalışmasında öğrencilerle ayrı ayrı çalışılmış, bu tekniğin dana nitelikli çalınması için önerilerde bulunulmuştur. Tremolo kısmının bir sonraki derste tamamlanması istenmiştir. Devam eden derslerde tremolo teknik çalışmalarının nasıl yürütüldüğü öğrencilerle ayrı ayrı konuşulmuş ve incelenmiştir.

Gözlem

Eklemedir Koca Konak türküsü çalışmalarında öğrencilerin bir önceki çalışmaya göre daha zorlandığı görülmüştür. Modülasyona hızlı geçişin ve tremolo tekniğini bütünlük içinde duyurmanın biraz zorlu olduğu öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Bunu aşmak için modülasyon öncesi, sonrası ve tremolo kısımları ayrı ayrı çalışılmış ve performe edilmiştir. Özellikle birlikte çalmada notaları aynı anda ve aynı müzikal ifadelerle çalınmasının ve bir bütünlük içinde duyulması gerektiğinin önemi vurgulanmıştır.

4.2.1 İ.Eylem Planı Genel Değerlendirme

Değerlendirmeden elde edilen bulgular; öğrenci görüşleri ve araştırmacı notlarıyla birlikte raporlaştırılarak maddeler halinde sunulmuştur.

Öğrencilerin:

- Türk müziği çalışmanın bilindik ezgiler olduğundan daha rahat ve daha istekli şekilde çaldıkları,
- Daha önce oda müziği çalışmalarının batı müziği ağırlıklı olduğundan Türk müziğiyle bu dersin işlenmesinin kendileri açısından daha ilgi çekici olduğu,
- Gitar üzerinde makam dizilerini ve armonik yapıları incelemenin Türk müziğinin gitara uygulanabilirliği konusunda farklı bakış açısı kazandırdığı,
- Özellikle Eklemeler Koca Konak düzenlemesinde yer alan tremolo tekniğinin bu tekniği pekiştirmeye yardımcı olduğu gibi görüşler ön plana çıkmıştır.

Değerlendirme sonrasında bir sonraki eylem planına yönelik öğrencilerin önerileri alınmıştır. Bunlar:

- Türk müziğinin doğaçlamaya imkân veren yapısının bu çalışmalarda da kullanılabileceği,
- Aksak ritimlerde çalışmalara da yer verilebileceği,
- Farklı tekniklerin de yer almasının teknik gelişim açısından daha iyi olduğu ve buna devam edilmesinin olumlu olacağı şeklinde olmuştur.

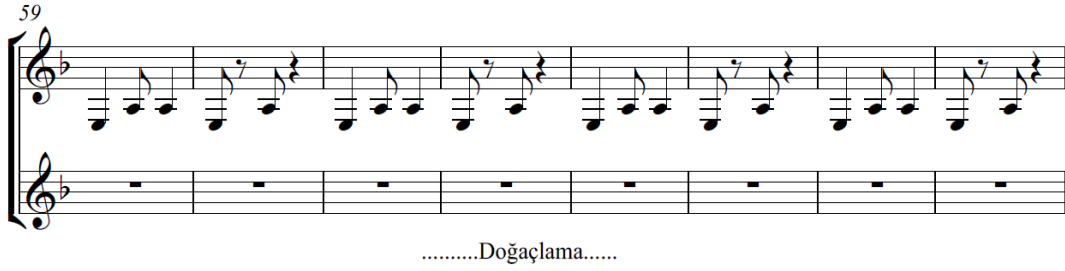
4.3. İkinci Eylem Planı ve Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular

Hicaz makam dizisi çalışmalarının yer aldığı ikinci eylem planı, öğretim planına uygun şekilde öncelikle makam dizisi teorik olarak tanıtılmış ve gitar üzerinde farklı pozisyonlarda dizi çalışmaları yapılmıştır. Ezgi çalışmalarıyla makam dizisi gitar üzerinde pekiştirilmiştir.

Fincan Taştan Oyarlar Düzenlemesi

Uygulama Süreci

Fincan Taştan Oyarlar düzenlemesi deşifre çalışmalarına başlanmıştır. Öncelikle genel yapısı, trafiği ve armonik unsurlar üzerine konuşulmuştur. Öğrencilerin ve uzmanların önerisi doğrultusunda bu planda aksak ritme yer verildiği ve düzenlemenin son kısmının doğaçlama çalışmalarına ayrıldığı bilgisi verilmiştir. 5/8' lik çalışmalarda icra edilirken dikkat edilmesi ve vurgulanması gereken notalar üzerinde durulmuştur.

Şekil 16. Fincanı Taştan Oyarlar Düzenlemesi Doğaçlama Kısım

Ek çalışma: Türk müziğinde, doğaçlama/taksimın öneminden bahsedilmiş, örnekleri üzerinde durulmuştur. Makam dizisi üzerinde doğaçlama yapma çalışmaları yapılmıştır. Son kısımdaki doğaçlamanın nasıl yapılacağı ve öğrencilerden beklenen şeyler üzerinde durularak bir sonraki derse kadar herkesin doğaçlama çalışmaları yaparak derste sunması istenmiştir.

Gözlem

Öğrencilerin aksak ritim olmasından kaynaklı ilk başta birlikte çalışmada ritmik birliktelikte zorlandığı görülmüştür. Ancak tempo ağırdan alınarak yapılan çalışmalarla önemli ölçüde aşılmıştır.

Ortaya çıkan sonuç, oldukça güzel ve etkileyiciydi. Öğrenciler için de hem aksak ritimle çalışmanın hem de bu doğaçlama unsurunun eklenmesinin pozitif ve hevesle karşılandığı, bu durumun birlikte icraya da yansıdığı gözlemlenmiştir.

Öğrencilerden ilk eylem planında çalışılan düzenlemelerin daha ağır türküler olduğu bu değişimin güzel olduğu dönütleri alınmıştır. Genel olarak öğrenme öğretme sürecine Türk müziğinin kendine has ritmik yapılarının bu çalışmalarda yer almasının olumlu yansıdığı görülmüştür.

Ada Sahillerinde Bekliyorum

Düzenlemesi

Derse başlamadan önce şimdiye kadar çalınan düzenlemeler icra edilmiştir. Ve eksiklik ya da gelişmesi gereken noktalara değinilmiştir. Ada sahillerinde düzenlemesinin akor yapıları ve nasıl oluşturulduğu üzerine konuşularak derse başlanmış, genel armonik yapısı teorik olarak açıklanmıştır.

Şekil 17. Ada Sahillerinde Bekliyorum Düzenlemesi Giriş Kısmı

Gözlem

Öğrencilerin yine ritmik olarak hareketli bir düzenlemeyle ve girişteki çifte telli açılışının ilgi ve hevesle karşılandığı görülmüştür. Öğrenciler bu düzenlemenin; akor yapılarını daha farklı bulduğu modülasyon geçişini beğendikleri ve ritmik yapısının güzel olduğu gibi yorumlarda bulunmuşlardır. Özellikle bu düzenlemenin armonik yapısının detaylı incelemek istedikleri ayrı ayrı konuşmak istedikleri belirtilmiştir. Öğrencilerin de armonik olarak farklı fikirler sunarak ilerlediği interaktif bir şekilde düzenleme çalışmaları icara edilmiştir.

4.3.1. II. Eylem Planı Genel Değerlendirme

Değerlendirme süreci sohbet havasında hicaz makam dizisiyle ilgili çalışmaların nasıl geçtiği ve şimdiye kadarki sürece yönelik görüşler alınarak yapılmıştır.

- İki eylem planı arasında düzenlemelerin ilk eylem planında daha ağır ve hüzünlü türkülere yer verildiği ikinci eylem planında ise daha canlı, aksak ve oryantal ritmik yapılara yer verildiğini temel fark olduğu belirtilmiştir.
- Bu değişimin olumlu etkisi olduğunu ikinci eylem planında yer alan ritmik yapıların daha ilgi çekici olduğu ifade edilmiştir.
- Bir önceki plana göre daha fazla armonik incelemelere yer verilmiş, öğrencilerin de daha meraklı ve kendi fikirlerini de sundukları görülmüştür.
- Eylem planı çalışmaları devam ederken öğrencilere; hüseyini makam dizisinde yürütülecek olan çalışmalarda *Drama Köprüsü* ve *Bahçalarda Mor Meni* türkülerinin düzenlemelerinin birlikte yapılacağı söylenmiştir. Öğrencilerin bu

aşamadan sonra kendi içeriklerini üretecekleri düzenleme yapmaları isteneceği belirtilmiştir. Öğrencilerin bu durumu olumlu karşıladığı bu süreçte yapılan çalışmaların da örnek olacağı dönüşleri alınmıştır.

Eylem planı çalışmaları devam ederken öğrencilerden düzenleme yapma amacıyla farklı türkü önerileri gelmiştir. Örneğin; Ö(1), Aşık Mahsuni Şerif'in, Mevlam İki Göz vermiş türküsünü çok sevdiği, kendi düzenlemesini kurguladığını söylemiş, öğretmenle ders sonunda ayrı olarak bu türkü düzenlemesine çalışılmıştır. Ö(1) tarafından yapılan düzenleme tamamlanmasa da notaya alınmış ve ses kaydı yapılmıştır. III. Eylem planı hedeflerinde yer alan bu çalışma, bir sonraki bölümde detaylı açıklanmıştır.

4.4. Üçüncü Eylem Planı ve Uygulama Sürecine İlişkin Bulgular

Bu planda amaç öğrencilerin kendi düzenlemelerini, kendi içeriklerini oluşturmaya teşvik etmektir. Daha önceki eylem planlarında yapılan uygulamalarda, düzenlemeler üzerinde armonik incelemeler ve nasıl düzenleme oluşturulabileceğine yönelik çalışmalar da içermiştir. Bu çalışmalar örnek teşkil edilerek öğrencilerden kendi içeriklerini oluşturması istenmiştir. Bu süreçte öğrenciler nota programlarıyla fikirlerini sunmuş, derslerde tartışılarak düzenlemelere son hali verilmiştir. Dolayısıyla bir öğrencinin düzenlemesi değil öğrencilerin birlikte yaptığı düzenleme çalışmaları olarak yer almıştır. Bunun dışında kendi düzenlemesini sunan öğrenciler de olmuştur.

Bu plan; bölgede yaşanan afetten dolayı yüz yüze eğitime ara verilmesinden kaynaklı uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmiştir. Hüseyini makam dizisinde yapılan çalışmalarda iki düzenleme yapılmıştır.

DRAMA KÖPRÜSÜ

Öğrencilerin Düzenlemesi

Şekil 18. 1. 5/8 'lik aksak ritimde üç gitar; Drama Köprüsü Düzenlemesi

BAHÇALARDA MOR MENİ

Düzenleme: Öğrenci Düzenlemesi

Şekil 19. 4/4'lük ağır tempoda yazılan Bahçalarda Mor Meni Türkü Düzenlemesi

Uzaktan gerçekleşen bu derslerde öğrenciler yaptıkları çalışmaları sunmuş, birlikte görüşler toplanarak ortak bir şekilde düzenlemeler sonlandırılmıştır. Ancak

seslendirilme imkânı olmadığından nota yazma programının el verdiği imkânlarla dijital olarak dinlenmiş ve nasıl duyulduğu hakkında fikir edinilmeye çalışılmıştır.

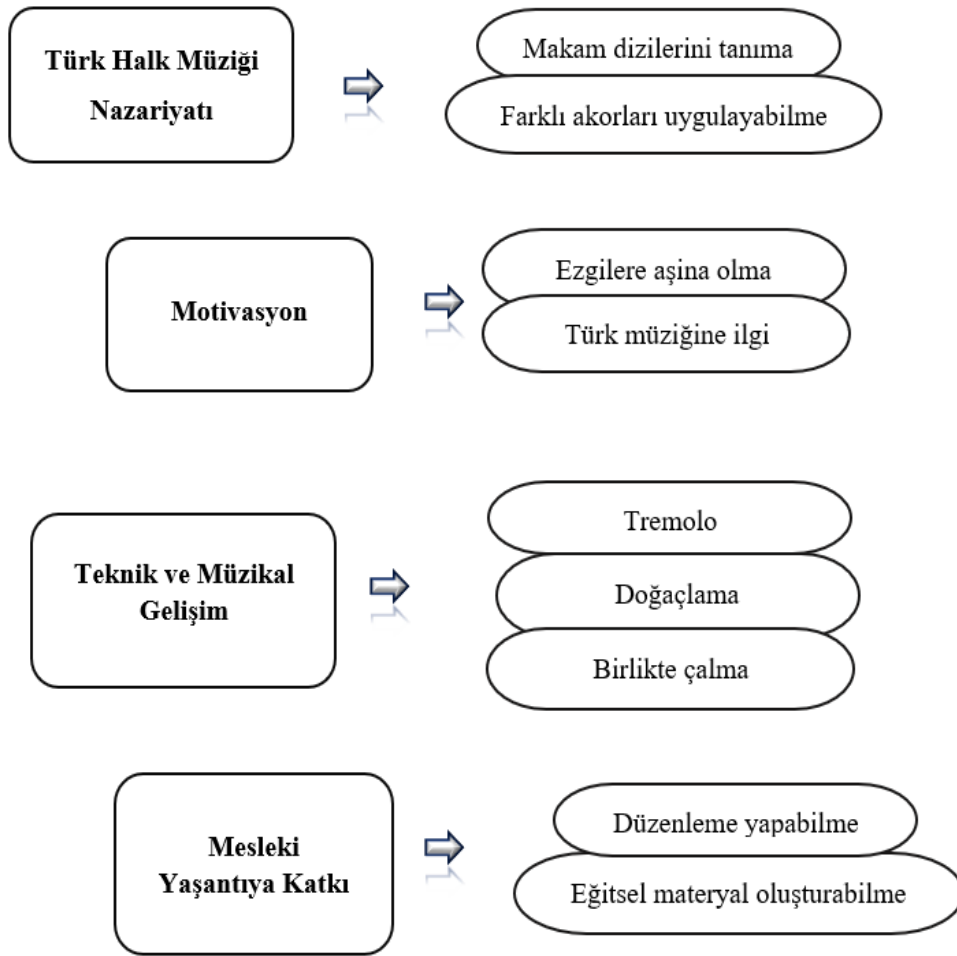
Bu eylem planı bir önceki eylem planıyla döngüsel olarak iç içe girmiştir. Hicaz makam dizisi çalışmaları yapılırken öğrencilerin kendi düzenlemelerine yönelik çalışmalar yapılacağı uygulamalar sırasında vurgulanmıştır. Örneğin Ö(1), Aşık Mahzuni Şerif'e ait uşşak makamı olan "Mevlam iki göz vermiş" türküsünü iki gitar olarak uyarlamaya çalışmış, ders çıkışlarında uygulayıcıyla birlikte çalışmalar yapmıştır. Bu süreçte ses kayıtları alınmıştır. Bu çalışma da üçüncü eylem planını teması olan "Öğrencilerin kendi içeriğini üretme" aşamasında bir veri olarak değerlendirilmiştir.

Bu eylem planına ilişkin öğrencilerle ayrıca bir değerlendirme yapılmamıştır. Uygulama sonrası için hazırlanan genel değerlendirme niteliğindeki yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış, bir sonraki bölümde sunulmuştur.

Eylem planlarının dönüşümü incelendiğinde; birinci eylem planı, kürdi makam dizisinde daha ağır tempoda icra edilen ve farklı tekniklerin kullanıldığı bir yapıya sahiptir. İkinci eylem planı ise Hicaz makam dizisinde aksak ritim ve daha hızlı bir tempoda çalınan, Türk müziği doğaçlama unsurlarına imkân veren bir yapıda oluşturulmuştur. Kendi içeriğini üretme temalı üçüncü eylem planı ise uygulama sürecindeki çalışmaların örnek alınarak bir aksak ritimde bir de ağır tempoda öğrenciler tarafından yapılan hüseyini makam dizisindeki çalışmalardan oluşmuştur. Bu şekilde eylem döngüleri tamamlanmıştır.

4.5. Öğrenci Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Uygulama sonunda yapılan öğrenci görüşmeleri uygulama sürecini betimleme ve değerlendirme niteliğinde olmuştur. Görüşlerin nitel analizi sonucunda, elde edilen bulgularda dört tema ve dokuz alt tema ortaya çıkmıştır. Temalar ve alt temalar aşağıdaki şekilde sunulmuştur.

Şekil 20. Öğrenci görüşleri tema ve alt tema şeması

4.5.1. Türk Halk Müziği Nazariyatı

Öğrenciler, Türk müziği nazariyatını hem teorik olarak hem de gitarda uygulamanın öğrenme çıktılarından bahsetmiştir. Bu çıktılar; makam dizilerini daha iyi tanıma, farklı akor yapılarını uygulayabilme olmak üzere iki alt temada ele alınmıştır. Tema ve alt temalara ilişkin öğrenci görüşlerinden altınlar aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin batı müziği odaklı bir eğitim aldığını ve makamlarla ilgili bilgi düzeylerinin sınırlı olduğu görülmüştür. Bu uygulama sürecinde, öğrencilerin **makam dizilerini daha iyi tanımaya** ve anlamaya yardımcı olduğuna yönelik görüşler ön plana çıkmıştır.

“Öncelikle işitsel olarak makamları daha iyi tanımama neden oldu. Teorik olarak alsak da gitar üzerinde uygulamak ve bunu oda müziği düzenlemeleriyle yapmak makamları daha iyi tanımamıza neden oldu.” Ö(1)

“Benim makamlara ilgi çok yoktu. Çoğunlukla batı müziği eğitimi olarak ilerledik. Dolayısıyla eksikliğini gördüğüm bir konuydu. Ben isim olarak biliyordum makamları. Ama gitar üzerinde uygulamalarını yapıp detaylandırdığımız için makam dizilerini daha detaylı öğrendiğimi söyleyebilirim” Ö(2)

Farklı akor yapıları uygulayabilme alt temasında öğrencilerin farklı akor yapılarının makamsal ezgilerde nasıl uygulandığını anlamaya çalıştığını ve bu sürecin kendisine farklı fikirler verdiğini belirtmektedir.

“Gitarda makamsal uygulamalara yönelik soru işaretlerim vardı zaman zaman bu konuyla düşünüyordum. Farklı akor yapılarının makamsal ezgilerde uygulanması açısından farklı fikirler verdi. Benim makamlarla ilgili belli düzeyde bilgim vardı. dizisel olarak biliyordum. Akor geçişlerini farklı akor yapılarını makamsal ezgilerde görmek ve uygulamak bana katkısı oldu.” Ö(4)

“Türk müziğinde farklı akor yapılarını görmek ve bunları uygulamak benim açımdan en eğitici kısmı oldu. Ben normalde türkülere eşlik yaparken ya bas olarak ya da temel akorlar üzerinden yapıyordum. Burada farklı akor stillerini uygulanabilirliğini görmek, armonik açıdan incelemenin farklı bir bakış açısı sunduğunu söyleyebilirim.” Ö(3)

“Akor geçişlerini, farklı akor yapılarını makamsal ezgilerde görmek ve uygulamanın bana Türk müziği çok seslendirme açısından katkısı oldu.” Ö(4)

4.5.2. Motivasyon

Araştırmanın alt sorularından biri olan uygulamaların öğrencilerin çalma motivasyonuna nasıl etkisi olduğuyula ilgili görüşlerde iki alt tema ön plana çıkmıştır. Birinci alt tema **ezgilere aşına olma**; öğrencilerin kendi kültürlerinden eserler çalışmasının olumlu etkisinden bahsedilmiştir. Öğrenciler, ezgilere aşına olmanın, Türk müziğine olan kültürel yakınlığın, çalışmalarda, deşifre ve icra sürecini kolaylaştırdığını ve motivasyona olumlu etkisi olduğunu ifade etmiştir.

“Ben kendi kültürümün müziğini seviyorum ve yaşatmak istiyordum tabi ki. Motivasyonum daha yüksekti. Aşına olduğumuz ve kendi kültürümüzden ezgiler çalmak çok daha verimli oldu.” Ö(3)

“Çaldığımız eserlerde halk müziğinden örneklerdi. Bildiğimiz, aşına olduğumuz ezgiler olduğu için benimseyerek çaldık ve bu anlamda daha kolay oldu deşifre süreci. Ben Türk müziğini batı müziğine kıyasla daha çok sevdiğimden bu çalışma süreci motivasyonumu olumlu yönde etkiledi.” Ö(2)

“Hepsi bizim kültürümüzden aşına olduğumuz kulağıma oturmuş ezgiler. Solo gitar değil de oda müziğinde birlikte çaldığımız için daha güzel oldu.” Ö(1)

Türk müziğine ilgi temasında ise motivasyona olumlu yönde etkilenmesinin nedeninin öğrencilerin Türk müziğine olan ilgilerinden kaynaklı olduğu görülmüştür.

“Türk müziği içerikli olması en başta hemen dikkatimizi çekti. Benim ekstra Türk müziğine ilgim olduğu için derslerde de bu çalışmaları yapmış olmak benim daha ilgimi çekti.” Ö(1)

“Ben Türk müziğini batı müziğine kıyasla daha çok sevdiğimden bu çalışma süreci motivasyonumu olumlu yönde etkiledim.” Ö(2)

4.5.3. Teknik ve Müzikal Gelişim

Teknik ve müzikal gelişim temasında öğrenciler solo olarak çalışılan tekniklerin birlikte çalma etkinliklerinde pekiştirilmesinin teknik çalışmalara olan katkısından bahsetmiştir. Bulgular;

1. Tremolo,
2. Doğaçlama ve
3. Birlikte çalma olmak üzere üç alt tema etrafında yorumlanmıştır.

Birinci alt tema olan **tremolo**, Eklemedir Koca Konak düzenlemesinde yer alan tremolo tekniği çalışmalarının sağladığı katkıdan bahsedilmiştir.

“Eklemedir Koca Konağı seviyordum. Tremolo tekniğine ekstra çalışmama sebep oldu. Bireysel olarak da çalıştığım bir teknikti burada birlikte çalma etkinliğinde de yer alınca ekstradan üzerine düşüp çalıştım ve teknik çalışmalarına katkı sağladı.” Ö(1)

“Özellikle Eklemedir Koca Konak’ta yer alan tremolo kısmı çalışmalarımı desteklemesi teknik çalışmalarıma da katkı sağladı.” Ö(4)

“Gitar tekniklerini örneğin tremolo, legato gibi bu düzenlemelerle pekiştirmeme sebep oldu. Ve birlikte çaldığımız için daha dikkatli ve net çalmak için çaba gösterdim. Özellikle ritmik unsurlara birlikte çalma uyumunu sağlamak başta zor oldu ama sonradan bu uyumu da sağladık.” Ö(3)

İkinci alt tema olan **doğaçlamada**, Fincanı Taştan Oyarlar düzenlemesinde yer alan doğaçlama çalışmalarından bahsedilmiştir. Türk müziğinin doğaçlamaya uygun yapısının bu uygulamalarda yer almasının katkılarına yönelik ifadeler yer verilmiştir.

“Batı müziğinde direkt notayı çalıyoruz ve üzerine eklemeler yapamıyorduk. Ancak Türk müziğinde doğaçlama imkân veren çalışmalar olması benim için çok daha iyiydi. Fincanı Taştan Oyarlar düzenlemesindeki doğaçlama kısmı doğaçlama çalışmalarına katkı sağladı. Ayrıca bu konulara ilgili olduğum için, Türk müziğinin daha özgür bir yapısının olması benim için çok daha iyi oldu.” Ö(1).

Doğaçlama unsurlarının olması ve Türk müziğine has ritmik unsurlar benim için daha dikkat çekiciydi.” Ö(2)

Birlikte çalma olan üçüncü alt temada ise müzikal olarak birlikte çalma etkinliklerinin geliştirici etkisine yönelik görüşlere yer verilmiştir.

“Birlikte çaldığımız için daha dikkatli ve net çalmak için çaba gösterdim. Özellikle ritmik unsurlara birlikte çalma uyumunu sağlamak başta zor oldu ancak sonradan bu uyumu da sağladık.” Ö(3)

“Solo gitar değil de oda müziğinde Türk müziği içerikli çalışmalar birlikte çalmak güzeldi. Türk müziğine has aksak ritimlerde zorlandığımız oldu ama birlikte çalma sürecini geliştirmeye katkısı olumlu yönde oldu.” Ö(1)

4.5.4. Mesleki Yaşantıya Katkı

Mesleki yaşantıya katkı temasında *eğitsel materyal oluşturabilme ve düzenleme yapabilme* olmak üzere iki alt tema ortaya çıkmıştır.

Birinci alt tema olan eğitsel **materyal oluşturabilmede**, öğrencilerin, eğitimcilik hayatında Türk müziği uygulamalarına yer verebilme farkındalığı ve kendi eğitsel materyallerini oluşturabilmesine yönelik görüşler ön plana çıkmıştır.

“Batı müziği ağırlıklı çalışan biriyim. Eğitim süresinde de bu şekilde oldu. Makamları kullanarak çalışmalarım ise genel olarak temel akor eşliği yapmaydı. Klasik gitar ve oda müziği içerisinde Türk müziği uygulamaları yapmak bizim için ciddi bir farkındalık oldu. Bize de ilerdeki eğitimcilik hayatımızda güzel eğitsel materyal örnekleri oldu. Bu çalışmalarla kendimizin katkıda bulunduğumuz düzenlemeleri de düşündüğümde düzeye göre kendi eğitsel materyallerimi oluşturabileceğimi düşünüyorum.” Ö(4)

“Gelecekte ben de gitar eğitimcisi olarak benzer çalışmalar yapmak isterim. Kendi öğrencilerimle kendi kültürlerine ait türküler çalmasını bu tarzda çalışmalar yapmak isterim. Derste yaptığımız bu uygulamalar güzel bir örnek oldu bize. Ben de Türk müziği içerikli eğitsel materyallerimi oluşturabilirim. Bu çalışmanın bu konuda bize ışık tuttuğunu ifade edebilirim”. Ö(3)

Uygulama sürecinin üçüncü eylem planında yer alan öğrencileri kendi içeriğini üretmeye teşvik etmenin, öğrencilerin kendi **düzenlemelerini yapabilme** becerisi ve özgüveni edinmesine katkı sağladığı görülmüştür.

“Kendi eğitimcilik hayatımda da seviyeye göre kullanabileceğim materyaller edinmiş oldum. Ancak kendim de bu süreçte böyle düzenlemeler yapabileceğimi görmüş oldum. Dolayısıyla Türk müziğini tanıtmak ve öğretmek amacıyla kendi materyallerimi oluşturabileceğimi düşünüyorum. Özellikle farklı akor yapıları ve makamsa ezgilere nasıl yazılabileceği hakkında birçok fikir sahibi oldum. Aynı zamanda yaptığımız çalışmalar bana güzel bir örnek oldu.” Ö(2)

“Öğretmenlik hayatımda çalıştığımız düzenlemeleri kullanırım tabi ki öğrenci seviyesine göre. Ama bu çalışmadaki en önemli katkı bana benim de üretebileceğim özgüvenini oluşturması. Yani ben de artık öğrenci grubuna göre düzenlemeler yapabilirim. Bunu yapabileceğimi görmek bu çalışmanın bana en önemli katkılarından biri olduğunu söyleyebilirim.” Ö(1)

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Eylem öncesi, ihtiyaç belirleme kapsamında üniversitelerde oda müziği gitar derslerini yürüten eğitimcilerle yapılan görüşmelerle elde edilen bulgular beş tema etrafında yorumlanmıştır. Eğitimcilerin dersleri çoğunlukla gitar topluluklarıyla gerçekleştirdiği ancak farklı çalgılarla oluşturulan topluluklara da yer vermeye çalıştığı, repertuvarın belirlenmesindeki temel kriterin öğrenci seviyesi olduğu ancak öğrencilerin ilgi ve beğenisine göre değişen içeriklere de yer verilmeye çalışıldığı görülmüştür. Turan, (2020), öğretim elemanları görüşlerine göre yüksek lisans oda müziği eğitiminde eserler belirleme kriteri temasında üç koda ulaşmış en yüksek frekansın öğrencilerin seviyeleri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da oda müziği gitar derslerinde içerik belirlemede temel kriterin öğrenci düzeyi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Eğitimcilerin, repertuvarlarında ağırlıklı olarak batı müziği içerikli eserlere yer verdikleri, Türk müziği içerikli çalışmalara ise daha az oranda yer verdikleri görülmüştür. Türk müziği içerikli çalışmalara daha az yerilmesinin nedenleri irdelendiğinde; düzeye uygun eğitsel materyal bulunulamaması ve zengin repertuvar içeriğinin olmamasından kaynaklı yeteri kadar yer verilemediği belirlenmiştir. Soytok (2017), oda müziği toplulukları için bestelenmiş olan ulusal eserlerin, müzik öğretmenliğindeki öğrencilerin seviyelerine uygun olmadığı, bu sebeple özellikle eğitim müziği için çok kullanışlı olan halk ezgileri temalı düzenlemelere ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da oda müziği çalışmalarında kullanılmak üzere Türk müziği içerikli düzenleme ve eğitsel materyallere ihtiyaç olduğu görüş birliğiyle net olarak ortaya konmuştur.

Eğitimciler, oda müziği gitar çalışmalarında; Türk müziği içeriklerine yönelik temelde iki ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Bunlar; Türk müziği içerikli aşamalandırılmış, düzeye göre uygulanabilecek eğitsel toplu kaynaklara ihtiyacın olduğu ve bu bağlamda

Türk müziği içerikli düzenlemelerin sayıca çoğalması yönündeki görüşlerdir. Şen ve diğerleri (2019), müzik eğitimi ana bilim dalında yürütülen orkestra/oda müziği derslerinin amaçları doğrultusunda eğitsel amaçla yeni eserler bestelenmeli ve düzenlemeler yapılması gerektiğini, özellikle Türk müziği kaynaklı eserlerin çoksesli düzenlemelerinin seslendirilmesi yönündeki ilgi ve beraberinde doğan ihtiyaç göz önüne alındığında yeni düzenlemelere gereksinim olduğunu vurgulamıştır. Öncel (2021), genel yargı olarak ulusal müziklerin klasik gitar eğitiminde bir ihtiyaç olduğu sonucuna varmıştır.

Eğitimcilerin Türk müziği çalışmalarına yönelik önerilerinde; “Türk müziği çok seslendirme” ve “kendi içeriğini üretme” üzere iki alt tema ortaya çıkmıştır. Bu öneri doğrultusunda eylem planlarına çok seslendirme çalışmaları ve öğrencilerin kendi içeriğini üretmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Uygulamalar çerçevesinde belirlenen makamlar bağlamında öğrencilerin kendi düzenlemelerini yapmaları öğrencilerin Türk müziğine ilişkin müziksel bilgilerini ve deneyimlerini pekiştirmeleri açısından yararlı olduğu söylenebilir. Uygulamalar kapsamında öğrencilerin doğaçlama yapmaları, oda müziği ders içeriklerinde de ifade edilen öğrencilerin “yaratma becerilerini” geliştirmeleri açısından katkı sağladığı söylenebilir. Ayrıca eğitimcilerle yapılan görüşmelerde Türk müziği içerikli çalışmalarda materyal yetersizliğinden dolayı eğitimcilerin kendi içeriklerini oluşturma yoluna gittiğini ve eğitimciler tarafından birçok düzenleme yapıldığı ortaya çıkmıştır. Ancak yapılan düzenlemelerin herhangi bir yerde yayımlanmadığından kaynaklı, haberdar ve ulaşılabilir olma probleminin olduğu görülmüştür. Yöndem (1998), klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerine yönelik gerçekte daha fazla çalışma yapılmış olmasına rağmen bu alanda çalışanların özel arşivlerinde olduğu ve nota basım zorluğu nedeniyle ilgililerin eline ulaşamadığı sonucuna ulaşmıştır. Günümüz dijital teknolojilerin gelişimi ve internet üzerinden paylaşım imkanlarının kolaylığı düşünüldüğünde haberdar ve ulaşılabilir olma probleminin bugünün sorunu olmaktan çıkması gerekmektedir. Rende (2022), Türk müziği kaynaklı düzenlemelerin, transkripsiyonların, orijinal bestelerin, etüt ve alıştırımların yıllar geçtikçe bir "Türk gitar müziği" ve "Türk gitar eğitimi müziği" dağarını oluşturduğu/oluşturacağını ifade etmiştir. Bu bağlamda gitar eğitimcilerinin yaptıkları düzenlemeler bir platform aracılığıyla toplanarak, paylaşılabilir. Bu araştırma sürecinde olduğu gibi makamlara göre ya da düzeye göre listelenerek oda müziği gitar içeriği oluşturulabilir. Böylece Türk müziği içerikli oda müziği gitar çalışmalarına yönelik repertuvar sayısı çoğalarak gitar eğitimcilerinin hem çalışmalarını paylaşabilme

hem de derslerinde kullanabileceği eğitsel materyaller zenginleşmiş olur. “Türk oda müziği gitar” dağarcığı oluşturulabilir.

Oda müziği gitar derslerini yürüten eğitimcilerle yapılan görüşmeler; alan yazınla açıklanan problem durumunu desteklemek ve genişletmek, eylem öncesi; planlama ve uygulama sürecine yol göstermesi gibi nedenlerle yapılmıştır. Sonuç olarak, oda müziği gitar derslerinde çalışmak üzere; Türk müziği içerikli düzenlemelerin sayıca azlığı vurgulanmış, özellikle müzik eğitimi ana bilim dallarına yönelik düzeye uygun yeterli sayıda eğitsel kaynak ve düzenleme bulunamadığından dolayı oda müziği derslerinde istenen oranda Türk müziği içerikli çalışmalara yer verilemediği görülmüştür. Rende (2022), güzel sanat liseleri çalgı topluluklarına yönelik araştırmasında, bu derse giren on dört alan uzmanıyla ihtiyaç analizi niteliğinde görüşmeler yapmış ve bu alanda ciddi bir kaynak ve eğitim materyali eksikliği olduğunu sonucuna ulaşmıştır.

Eylem planları sonlandıktan sonra uygulama sürecine ilişkin öğrenci görüşmelerinden elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; Türk müziğine olan kültürel yatkınlığın, aşinalığın; düzenlemeleri, çalışma ve seslendirmede benimseyerek çalmaya neden olduğu görülmüştür. Öğrencilerin çalışılan makam dizilerini teoride ve gitar üzerinde daha iyi tanımasına, çalışılan düzenlemelerdeki farklı akor yapılarını incelemenin bunları Türk müziği ezgileri üzerinde uygulayabilme pratiği edindikleri görülmüştür. Kaya (2014), öğrenci performanslarının makamsal melodilerde tonal melodilere göre daha yüksek olduğunu ve öğrencilerin makamsal melodileri daha rahat deşifre ettiğini, daha hızlı adapte olduğunu ve daha fazla çalışmak istediği sonucuna ulaşmıştır. Tabak (2016) ise öğrencilerin, makamsal içerikli etüt ve eserlerin müzikal gelişime etkilerine ilişkin görüşlerini değerlendirmiş ve icra edilen etüt ve eserdeki tınların kültürel olarak benimsemenin müzikal gelişimi ortaya çıkardığını, bu da teknik gelişimin artmasına bağlı olarak müzikalite artışına yol açtığını ortaya koymuştur.

Öğrencilerin; ezgilere aşina olmanın ve Türk müziğine ilgi duyuyor olmanın motivasyonlarına olumlu yönde etkisi olduğuna yönelik görüşler belirlenmiştir. Buzduğu (2016), düzenlenmiş halk türkülerinin oda müziği derslerinin temel ilkelerini yerine getirmeye ve öğrencilerin oda müziği derslerine olan motivasyonlarında anlamlı bir artışa katkı sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencileri oda müziği çalışmalarına teşvik ettiği ve oda müziği uygulamalarının daha işlevsel hale getirilmesine yardımcı olduğu bulunmuştur. Tabak (2016) tarafından yapılan bir başka çalışmada, öğrencilerin makamsal içerikli etüt ve eserlerin gitar performansına etkisine ilişkin görüşlerinin

değerlendirilmesi sonucunda motive olma ve ezberleme, teknik açıdan gelişim ve müzikalite gelişimi olmak üzere üç tema ortaya çıkmıştır. Öncel (2021), uzman görüşlerine dayanarak, ulusal müziklerin icrasının öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu sonucuna varmıştır. Bozyiğit ve Birel (2023) ise klasik gitar öğretmenlerinin Türk Halk Müziği düzenlemeleri konusundaki görüşlerini değerlendirerek, bu düzenlemelerin derslerde kullanılmasının gerekliliği ve öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, düzenlemelerin gitar derslerinde kullanılmasının ulusal bir gitar repertuvarının oluşumuna katkı sağlayabileceği ve müfredat ders içeriğinde yer alacak türkü düzenlemelerinin, yenilerinin yapılmasını teşvik edebileceği belirtilmiştir.

Öğrenciler, bireysel gitar derslerinde zaman zaman Türk müziği düzenlemeleri çalıştıklarını ancak bunların icradan öteye gitmediğini armonik ya da makamsal bir inceleme yapmadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin, lisans düzeyinde alınan Türk müziği çok seslendirme derslerindeki çalışmaları transfer etme sürecinde; bunları gitar üzerinde uygulayabilme konusunda yetersiz kaldıkları görülmüştür. Bu uygulamanın önemli öğrenme çıktılarından biri de öğrencilerin Türk müziği makam dizilerini ve armoni yapısını daha iyi tanımayı, bunları gitarda uygulayabilme farkındalığını sağlamasıdır. Tabak (2016), tarafından ele alınan çalışmada, "çalışma grubu öğrencilerinin geleneksel ve eşit tempore sistemine uyarlanmış makamlara ilişkin teorik bilgi seviyeleri ne ölçüde yeterlidir?" sorusu incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, çalışma grubundaki öğrencilerin konulara dair bilgi düzeylerinin düşük hatta yetersiz olduğu, ders öncesinde yapılan ön testlerde aldıkları puanların aritmetik ortalamalarıyla belirlenmiştir. Ancak, çalışma grubuna ikişer haftalık dönemlerde uygulanan beş makamın teorik bilgisinin artırılması sürecinde, öğrencilerin icra ettikleri etüt ve eserleri daha iyi anladıkları ve icra ya da çalışma esnasında farkındalıklarının arttığı gözlenmiştir. Süreç öncesindeki bilgi eksikliklerinin giderilmesiyle birlikte, öğrencilerin konuya olan ilgilerinin arttığı tespit edilmiştir.

Eylem sürecinde araştırmacı notları, gözlem formu, öğrenci ve uzman görüşleriyle elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, öğrencilerin genel anlamda Türk müziği içerikli çalışmalara istekli oldukları ve özellikle Türk müziğine özgü ritmik öğelerle yapılan çalışmaların performansla olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Ayrıca, Türk müziği makam dizilerinin teoride ve gitar üzerinde tanınması ve uygulanmasının faydalı olduğu, farklı gitar teknikleriyle ele alınan düzenlemelerin birlikte çalma etkinliklerinde teknik gelişimi desteklediği ve pekiştirdiği görülmüştür. Bununla birlikte, türkü

düzenlemelerinin farklı armonik yaklaşımlarla ele alınmasının öğrencilerin kendi içeriklerini oluşturma sürecine katkı sağladığı belirlenmiştir. Daşer (2007), gitar eğitimcilerinin gitar öğretiminde Türk halk müziği ezgilerinden yararlanma durumlarını incelediği araştırmasında üniversitelerde gitar derslerini yürüten eğitimcilerin yüzde altmış birinin klasik gitar ile makamsal ezgileri icra etmenin, gitar eğitimini daha dinamik, zevkli ve verimli hale getirerek öğrencilerin çalışma ve öğrenme sürecinde olumlu değişikliklerin meydana gelmesini büyük ölçüde anlamlı bulmuşlardır.

5.2. Sonuç

Gitarın ülkemizdeki gelişim sürecinde yerelden evrensele anlayışı zamanla benimsenerek, gitaristler ve gitar araştırmacıları tarafından gitar ve Türk müziği araştırmaları, uygulamaları ve adaptasyonları ilgi çekici bir hal almıştır. Yapılan çalışmaların büyük oranda solo gitar perspektifinde ilerlediği alan yazınla ve gitar eğitimcilerinin görüşleriyle desteklenerek açıklanmış, bu çalışmaların oda müziği gitar araştırmalarına yansımalarının aynı oranda olmadığı görülmüştür. Araştırmanın problem durumu, oda müziği ve Türk müziği uygulamalı gitar çalışmaları olmak üzere iki konu alanından yola çıkarak açıklanmıştır. Temelde oda müziği ve Türk müziği uygulamalı gitar çalışmalarını birleştirmeyi hedefleyen bu araştırma uygulamalı bir eylem araştırması olarak planlanmış ve yürütülmüştür.

Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan oda müziği dersleri içeriği göz önüne alındığında bu araştırmada gerçekleştirilen uygulamaların; öğrencilerin Türk Müziğini anlama, anlatma, dinleme becerilerini geliştirme ve Türk Müziğine ilişkin bir eser dağarı oluşturma ve çalma becerilerinin geliştirmesine katkı sağlayıcı nitelikte olduğu söylenebilir. Uygulamada çalışılan düzenlemelerde, gitara özgü farklı tekniklerin yer almasının, öğrencilerin solo gitarda yapılan teknik çalışmalara pekiştirdiği ve destek olduğu bundan dolayı teknik gelişime katkı sağladığı görülmüştür. Ayrıca bu çalışma için yapılan düzenlemelerin oda müziği gitar repertuvarına katkı sağladığı, öğretim uygulamalarına kaynak oluşturduğu söylenebilir.

Oda müziği gitar tarihi, solo gitar çalışmalarına paralel olarak gelişim göstermiştir. Oda müziğinde yapılan çalışmaların, solo gitar çalışmalarının bir yansıması, birbirini destekleyen dersler olduğu unutulmamalıdır. Müzik eğitimi ana bilim dallarında ilk dört dönem bireysel çalgı derslerinden sonra oda müziği derslerine son dört dönemde

yer verilmiştir. Solo gitar çalışmalarında yapılan Türk müziği uygulamaların, oda müziği çalışmalarıyla paralel olarak yer verilmesinin; birbirini tamamlayacağı ve Türk müziği içerikli gitar çalışmalarında öğrencilerin, bütünlük içinde daha nitelikli bir öğretim süreci gerçekleştirmelerine yardımcı olacağı söylenebilir.

Son olarak, bugün gitar stillerinden bahsedilirken; Latin gitar stili, İspanyol gitar stili, İtalyan gitar stili gibi gitaristler ve gitar eğitimcilerinin ulusal müziklerine özgü stiller oluşturduğu bilinmektedir. Güzel (1994), Türk müziğinin ezgileri ve dizi yapısıyla uyumlu gitar etütleri ve teknik egzersizlerin geliştirilebileceğini, bu çalışmaların gitar eğitimine katkı sağlayıcı nitelikte olması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, İspanyol, Alman ekollerine benzer şekilde, Türk gitar ekolünün de oluşabileceğine işaret etmiştir. Ülkemizde de Türk gitar stili olarak adlandırabileceğimiz çalışmalar artarak devam etmektedir. Yapılacak her çalışma, bu stilin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu araştırma da Türk gitar stili çalışmalarına oda müziği perspektifinde katkı sunmuş alandaki eksikliği ortaya koymuştur. Müzik eğitiminin önemli bir parçası olan oda müziğine yönelik gitar çalışmalarının göz ardı edilmemesi ve Türk müziği uygulamalarının bu alanda da çoğalarak devam etmesi gerektiği söylenebilir.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda bundan sonrası için yapılacak araştırmalara ve uygulayıcılara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Araştırmada Türk müziği içeriği olarak, halk müziği makam dizileri ve türkülerine yer verilmiştir. Farklı Türk müziği türlerine ve Çağdaş Türk müziğine yönelik düzenleme ve uygulamalar yapılarak Türk müziği içeriği genişletilebilir.
- Bu araştırmada basit makamlardan; hüseyini, kürdi ve hicaz makam dizilerine yer verilmiştir. Farklı makam türleri ve dizileri eklenerek düzenlemeler çeşitlendirilebilir.
- Araştırma nitel özellikte eylem araştırması olarak tasarlanmış, deneysel bir boyut içermemektedir. Kapsamlı sonuçlar elde etmek adına, daha büyük örneklemelerle ve deneysel uygulamalarla Türk müziği ve Batı müziği perspektifinde çalışmalara yapılabilir.
- Oda müziği derslerinde en az bir dönem, tamamen Türk müziği içerikli çalışmalara ayrılabilir. Ya da eş zamanlı olarak Türk müziğine yer verilebilir.

- Bu araştırma, sadece gitar topluluklarıyla yürütülmüştür. Ancak oda müziğinde farklı çalgılarla oluşturulan topluluklar önemli bir yere sahiptir. Gitarın da yer aldığı farklı çalgı gruplarının da dahil olabileceği Türk müziği içerikli çalışmalar yapılabilir.
- Araştırma, İnönü Üniversitesi'ndeki gitar öğrencileriyle sınırlı kalmıştır. Daha büyük öğrenci grupları ve daha uzun bir süreç boyunca yürütülen çalışmalarla, elde edilen sonuçların daha genel geçer ve kapsamlı olması sağlanabilir.
- Bu araştırma çalışmalarında gitar tampere bir çalgı olarak yer almıştır. Gitarın Türk müziğine adapte edilmiş mikrotonal gitar gibi farklı türlerine yönelik uygulamalar da gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Abbott, L. A. (2001). *Arranging music for the classical guitar/piano duo, including three arrangements by the author* (Order No. 3015558). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (251804121). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/arranging-music-classical-guitar-piano-duo/docview/251804121/se-2>
- Akbulut, F. (2001). *Gitar Eşlikli Okul Şarkılarının Müzik Eğitimindeki Önemi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Akbulut, F. (2014). *Gitar Eşlikli Okul Şarkıları*. Bemol Müzik Yayınları.
- Akyürek, R. (2009). *Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda orkestra/oda müziği eğitimi ve orkestra yapılanmalarının incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Akyürek, R. (2018). Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitiminin Program Yönünden İncelenmesi. *International Journal Of Social And Humanities Sciences Research (Jshsr)*, 5(24), 1359–1365. <https://doi.org/10.26450/Jshsr.482>
- Alves, J. R. (2015). “The History of the Guitar:Its Origins and Evolution” A Handbook for the Guitar Literature Course at Marshall University, Marshall Digital Scholar. Retrieved From https://mds.marshall.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=1018&context=music_faculty
- Arslan, E. (2022). Nitel Araştırmalarda Geçerlilik ve Güvenilirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (51), 395-407. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1116878>
- Asan, H., Can, Ü. K., ve Günenç, B. C. (2023). Türk Klasik Gitar Sanatçılarının İcra Albümlerinin İncelenmesi. *Kesit Akademi*, 9(35), 399-433. https://kesitakademi.com/?mod=makale_tr_ozet&makale_id=69786
- Atay, G. (2015). *Türk müziği form ve makamlarında gitar uygulamaları*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yaşar Üniversitesi.

- Aydın, S., Bayazıt, I. (2021). Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik. İçinde Çelebi, M (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri* (s. 182-206, 1. baskı). Pegem Akademi.
- Ayyıldız, E.B. (2019). *Gitara uyarlanan okul şarkılarının müzik derslerinde kullanılabilirliği: Bir eylem araştırması*. [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Başarır, F. (2019). Eylem araştırmasına giriş. İçinde A.S. Saracaloğlu ve A.K. Eranıl, (Ed.), *Eğitimde eylem araştırmaları* içinde (s. 2-33, 1. baskı). Nobel Yayınları.
- Batstone, A. (2020). *The guitar duo: Interaction and group creativity* (Order No. 27665673). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2425880333). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/guitar-duo-interaction-group-creativity/docview/2425880333/se-2>
- Benedick, K. (2010). *An annotated guide to flute and guitar music* (Order No. 3464791). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (886785302). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/annotated-guide-flute-guitar-music/docview/886785302/se-2>
- Beyhan, A. (2013). Eğitim örgütlerinde eylem araştırması. *Journal of Computer and Education Research*, 1(2), 65-89.
- Bozyiğit, M. (2019). *Klasik gitar eğitiminde Türk halk müziği düzenlemelerinin kullanım durumu*. [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Bozyiğit, M., & Birel, A. S. (2023). Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Müziği Düzenlemelerinin Öğretim Elemanı Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(59), 56-79. <https://doi.org/10.53568/yyusbed.1241344>
- Braun, V., Clarke, V. (2013). *Successful qualitative research: A practical guide for beginners*. Sage.
- Brydon-Miller, M., Greenwood, D., & Maguire, P. (2003). Why Action Research? *Action Research*, 1(1), 9-28. <https://doi.org/10.1177/1476750303001100>
- Buzduğu, M. (2016). *Konservatuvarlarda yürütülmekte olan oda müziği derslerine yönelik eğitimci tutumları*. [Sanatta yeterlik]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.

- Büyüköztürk, Ş. Çakmak E. K. Akgün, E. Ö. Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cain, T. (2010). Music teachers' action research and the development of Big K knowledge. *International Journal of Music Education*, 28(2), 159–175. <https://doi.org/10.1177/0255761410362942>
- Can, A.A. ve Can, Ü.K. (2019). *Klasik Gitar Düetleri Kitap 1*. Gece Akademi.
- Can, A.A. ve Can, Ü.K. (2019). *Klasik Gitar Düetleri Kitap 2*. Gece Akademi.
- Clarke, R. P. (1983). *A Musical History Of The Guitar* (Order No. 1320674). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (303146263). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/musical-history-guitar/docview/303146263/se-2>
- Classicalguitarmagazine, (2022). Historical perspectives on the guitar ensemble. <https://classicalguitarmagazine.com/historical-perspectives-on-the-guitar-ensemble/>
- Conway, C. M., & Borst, J. (2001). Action Research in Music Education. Update: Applications of Research in Music Education, 19(2), 3–8. <https://doi.org/10.1177/87551233010190020102>
- Cornwell, T. (2001). *In praise of classical guitarists Alexandre Lagoya and Ida Presti*. Retrieved from <http://www.wsws.org/articles/2001/feb2001/guitf17.shtml>
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çiçek, D. (2007). *Fernando Sor ve Mauro Giuliani'nin Etütlerinin Gitar Müziğindeki Önemi ve Etkileri*. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Çiftçioğlu, S. (2021). *Gitar eğitiminde birlikte çalma müfredatına katkı amaçlı yeni düzenleme önerileri*. [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Çoğulu, T. (2010). *The Adaptation of Bağlama Techniques into Classical Guitar Performance*. [Doktora Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Çokoğullu, K. (2022). *Klasik Gitar ve Klasik Kemençe için Türk Müziği Düzenlemeleri*. Eğitim Yayınevi.

- Çokoğullu, K. (2022). *Klasik Gitar ve Yaylı Orkestrası için Beş Türkü Düzenlemesi*. Eğitim Yayınevi.
- Daşer, O. (2007). *Klasik Gitar Eğitiminde Makamsal Türk Halk Ezgilerinin Kullanımı*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Desmet, S. (2014). *A practical guide for composing and performing guitar-piano chamber music* (Order No. 3625798). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1557705625). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/practical-guide-composing-performing-guitar-piano/docview/1557705625/se-2>
- Doğru, L. (2022). *Güzel sanatlar lisesi klasik gitar eğitimine yönelik Türk halk ezgileri kaynaklı materyal öneri ve uygulamaları*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Dudu, S. (2023). Uygulayıcı eylem araştırması. İçinde Toraman Türk, S. (Ed.), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırmalar ve Eylem Araştırmaları: Yaklaşımlar, Yeni Arayışlar ve Uygulamalar* içinde (s. 145-167). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Elmas, Y. (1986). *Müzik Tarihinde Gitarın Biçim Evrimi*. [Doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Elmas, Y. (2003). *Sorularla gitar*. Pan Yayıncılık.
- Erdem, S., Ekşi, H. (2021). *Nitel Desenler: Eylem Araştırması*. Edam Yayıncılık.
- Eren, O. (2016). *Viyolonsel ve Gitar İçin Sayıklamalar*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Erim, A. (2005). *Türkiye’de Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan Başlangıç Kitaplarından Bazılarının Öğretme-Öğrenme Süreçleri Açısından Karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Fartach-Naini, O. (2017). *Ethnoclassicism in Guitar Chamber Music: A portfolio of four CD recordings and exegesis* [Doctoral dissertation]. <https://digital.library.adelaide.edu.au/dspace/handle/2440/128639>
- Ferrance, E. (2000). *Action research: Themes in education*. USA: Northeast and Islands Regional Educational Laboratory at Brown University. https://thecurrent.educatorinnovator.org/sites/default/files/files/23/act_research.pdf

- Flynn, S. P. (2005). *The revival of the classical guitar duet medium through ida presti and alexandre lagoya* (Order No. 3199463). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305345971). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/revival-classical-guitar-duet-medium-through-ida/docview/305345971/se-2>
- Foster, A. (2011). *Hans haug: The chamber works featuring the guitar—an evolution of style, texture, and form* (Order No. 3477226). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (897112376). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/hans-haug-chamber-works-featuring-guitar/docview/897112376/se-2>
- Gayretli, Ş. (2015). *Güzel sanatlar lisesi gitar ders kitaplarında yer alan Türk müziği makamlarının uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Gerçek, İ.H. (2023). *Türk musikisinde makam bilgisi ve tatbiki*. Nobel bilimsel.
- Gilboa, A. And Tal-Shmotkin, M. (2010). String Quartets as Self-Managed Teams: An Interdisciplinary Perspective. *Psychology of Music*. 40(1), 19-41. <https://doi.org/10.1177/0305735610377593>
- Görsev Kılıç G., ve Türkmen U. (2021). Türkiye’de Oda Müziğinin Gelişimi Ve “Nemeth Kuartet” Özelinde Bir Yaylı Kuartetin İncelenmesi. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 11(2), 516-537. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1049039>
- Guba, E. G. (1981). Criteria for Assessing the Trustworthiness of Naturalistic Inquiries. *Educational Communication and Technology*, 29(2), 75–91. <http://www.jstor.org/stable/30219811>
- Güzel, M. (1994). *Türk Müziği Ezgi ve Dizilerinin Gitara Uygulanabilirliği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Güzel, M. (2003). *Gitar tekniklerinin ülkemize özgü müzikal kaynaklardan yola çıkılarak öğretilmesi ve geliştirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Haşhaş, S. (2022). *Türk Halk Müziği-THM Bilgileri-Uzun Havalar- Kırık havalar*. Efe Akademi yayıncılık.

- Ivankova, V.N. (2022). *Eylem Araştırmasında Karma Yöntem Uygulamaları: Yöntemden Topluluk Eylemine*. (Çeviri Editörleri. Günbayı, İ. ve Karadağ, E), Vizetek.
- Johnson, A. P. (2019) Eylem Araştırması El Kitabı. (Çev. Edt. Yıldız UZUNER ve Meltem ÖZTEN ANAY), 3. Baskı, Anı yayıncılık.
- Kanneci, A. (2001). *Gitar için Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslararası Gitar Repertuarındaki Yeri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kanneci, A. (2005). *Türk Bestecilerinin Solo Gitar Sonatlarının Gitar Eğitimine Katkıları Yönünden İncelenmesi*. [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kaptan, Z. (2001). *Klasik gitarın Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarında kullanımı*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Karadeniz, M. E. (1983). *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kaya, A. (2012). *Gitar ve Flüt İçin Geleneksel Türk Müziği Düzenlemeleri*. Gece Kitaplığı.
- Kaya, M. (2014). “*Klasik Gitarın Halk Müziğinde Kullanımının Değerlendirilmesi*” [Yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Kaygısız, M. (2009). *Müzik Tarihi Başlangıcından Günümüze Müziğin Evrimi*, Kaynak Yayınları.
- Kıvrak, Y. (2003). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızda toplu çalma/söyleme derslerindeki repertuar sorunu. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu* içinde (ss. 59-61). Malatya İnönü Üniversitesi: Öncü Basımevi.
- Kızıltepe, Z. (2015). İçerik analizi. İçinde F. N.Seggie ve Y. Bayyurt (Ed.) *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımlar*, (s. 253-266), Anı Yayıncılık.
- Kramer, J. R. (2012). The Effects of Classical Guitar Ensembles on Student Self-Perceptions and Acquisition of Music Skills. *Texas Music Education Research*, 33, 44.
- Kuyumcu, K. (2017). *Türkiye'deki gitarist bestecilerin halk müziği eserlerini klasik gitara uyarlama yaklaşımlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.

- Kuzu, A. (2005). *Oluşturmacılığa Dayalı Çevrimiçi Destekli Öğretim: Bir Eylem Araştırması*. [Doktora Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen yetiştirme ve mesleki gelişimde eylem araştırması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(6), 425-433.
- Küçükay, B. (2011). *Klasik Gitar için Sevda Türküleri*. Bemol Müzik Yayınları.
- Liew, R. C. Y. (1983). *The Guitar Chamber Trio From 1780 To 1830--its Style And Structure* (Order No. 0552888). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (303192528). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/guitar-chamber-trio-1780-1830-style-structure/docview/303192528/se-2>
- Lignitz, K. (2013). *A survey of four original works for clarinet and guitar and their effect on compositional output for the repertoire* (Order No. 3579222). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1506547816). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/survey-four-original-works-clarinet-guitar-their/docview/1506547816/se-2>
- Lincoln, Y. ve Guba, E. (1985). *Naturalistic inquiry: Establishing Trustworthiness*, Beverly Hills.
- Lloja, V. (2014). *The quartets for violin, viola, cello, and guitar of niccolo paganini* (Order No. 3625897). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1556772603). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/quartets-violin-violoncello-guitar-niccolo/docview/1556772603/se-2>
- Madanoğlu, N. (2012). *Türk müziği çalgıları ve Viyolonsel için model bir oda müziği beste çalışması*. [Sanatta yeterlik]. Haliç Üniversitesi.
- Manfra, M. M. (2019). Action Research and Systematic, Intentional Change in Teaching Practice. *Review of Research in Education*, 43(1), 163-196. <https://doi.org/10.3102/0091732X18821132>
- Mantovani, L. (2019) Ferdinand Rebay and the reinvention of guitar chamber music. Doctoral thesis, Royal College of Music. <https://doi.org/10.24379/RCM.00000807>
- McNiff, J. (1995). *Action research for professional development* (pp. 137-151). Bournemouth, UK: Hyde. From https://kaye.ac.il/wp-content/uploads/2018/08/McNiff_Action_research11.pdf

- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber (Çev. Turan, S.). Nobel Yayıncılık.
- Michels, U., & Vogel, G. (2015). Müzik atlası. (Çev. Semih Uçar). Alfa Yayıncılık.
- Miles, M. B., Huberman, A. M., ve Saldaña, J. (2014). Qualitative data analysis: A methods sourcebook. (3. Baskı). Sage.
- Mills G. (2017). *Action research: A guide for the teacher researcher* (6th ed.). NY: Pearson Education.
- Mimaro, İ. (2014). *Müzik Tarihi*. Varlık Yayınları.ğlu
- Newton, P., & Burgess, D. (2008). Exploring Types of Educational Action Research: Implications for Research Validity. *International Journal of Qualitative Methods*, 7(4), 18-30. <https://doi.org/10.1177/160940690800700402>
- O'Brien, R. (1998). An Overview of the methodological approach of action research. R. Richardson (Ed.). *Theory and Practice of Action Research*. <http://www.web.net/~robrien/papers/arfinal.html>
- Ocak, G. (2021). Eğitimde Eylem Araştırmaları. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Orhan Y.Ş. (2012). “Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri” Mayıs Cilt:20 No:2 *Kastamonu Eğitim Dergisi* S.701-716.
- Orhan, Ş. Y., & Tunca, B. E. (2014). Türkiye’de Oda Müziği Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri. *Folklor/Edebiyat*, 20(80), 207-219.
- Öncel, M. B. (2021). *Klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesinin öğretim ilkeleri açısından değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Öz, N. B. (2001). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra-Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: Xiv, Sayı: 1.
- Özçakır, R. (1990). *Klasik Gitar Türk Okul Müziğinde Bir Eşlik Çalgısı Olarak Nasıl Kullanılabilir*. [Yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.

- Özdek, A. (2013). *Gitar eğitiminde makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırmaların performansa etkisi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özkan, İ. H. (1984). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri-Kudüm Velveleleri*. Ötüken Yayınevi.
- Özkan, S. B. (2014). *Türkiye’de Gitar Pratiklerinde Anadolu Müziksel Öğelerininin Kullanılması Süreci Üzerine Sosyo-Kültürel Bir Araştırma*. [Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Parıldar, G. (2006). *Okul Şarkılarının Gitar Eşliklemelerinde Şematik Yöntem Kullanımı*. [Yüksek lisans tezi], Gazi Üniversitesi.
- Phillips, R. M. (2002). *The influence of miguel llobet on the pedagogy, repertoire, and stature of the guitar in the twentieth century* (Order No. 3050736). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305591862). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/influence-miguel-llobet-on-pedagogy-repertoire/docview/305591862/se-2>
- Rende, E. (2022). *Klasik gitarın güzel sanatlar liseleri çalgı toplulukları dersinde geleneksel çalgılar ile birlikte kullanılması üzerine bir inceleme*. [Doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Sasser, W. G. (1960). *The Guitar Works Of Fernando Sor* (Order No. 6006995). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (301872919). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/guitar-works-fernando-sor/docview/301872919/se-2>
- Savijoki, J. (2019). ‘So That The Soul Would Dance In You’ The Guitar in Finland Before The Twentieth Century. DocMus Research Publications. https://taju.uniarts.fi/bitstream/handle/10024/7143/302731_Soul_that_the_PIEN_I.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Say, A (2001). *Müziğin Kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Schneider, J. (1985). *The contemporary guitar* (Vol. 5). Univ of California Press.

- Schroeder, L. M. (2015). *The flute and guitar duo: The development of an equal partnership* (Order No. 10016531). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1767779453). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/flute-guitar-duo-development-equal-partnership/docview/1767779453/se-2>
- Soytok, S.(2017). Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Flütlü Oda Müziği Gruplarında Karşılaşılan Sorunlar. *Afyon Kocaepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(5), 78-93. <https://doi.org/10.5578/amrj.29172>
- Şen, Ç., Şen, E., Kurtaslan, Z., Aydın, B. (2019). Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Orkestra/Oda Müziği Dersi Kapsamında Hazırlanan Konser Repertuvarlarının İncelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*(79), 69-82.
- Tabak, C. (2016). *Klasik gitar öğretiminin makamsal içerikli etüt ve eserlerle uygulanabilirliği*. [Doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Tan, Z. (2013). Eugene Bozza'nın Oda Müziği Eserlerinde Obuanın Yeri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (2) , 147-157 . Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Trakyasobed/Issue/30216/326177>
- Tanınmış, G.E., (2013). Oda müziği üzerine nitel bir çalışma. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Vol.2, No.8, 92-105.
- Tarman, S. (1996). *Bekir Küçükay'ın 'Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodu' nun hedef, hedef davranış ve içerik yönünden incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Tarman, S. (2016). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Taylor, A. M. (2016). *An exploration of late twentieth century american flute and guitar works with emphasis on robert beaser's mountain songs and lowell liebermann's sonata for flute and guitar* (Order No. 10195834). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1873043783). Retrieved from <https://www.proquest.com/dissertations-theses/exploration-late-twentieth-century-american-flute/docview/1873043783/se-2>
- Turan, H.S. (2020). *Türk Müziği Literatürü ile Oda Müziği Eğitimi ve Müzik Eğitimi Lisansüstü Programlarındaki Ders Kazanımlarına Yansımaları*. [Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi.

- Tutar, H. (2022). Nitel Araştırmalarda Geçerlilik ve Güvenilirlik: Bir Model Önerisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 117-140. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227323>
- Uçan, A. (2000). *Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uludağ, A.K. (2021). *Türk Müziği ve Popüler Müzik Eserlerinden Orkestra-Koro Düzenlemelerine*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Uluocak, D. S. (2015). Türkiye’de Cumhuriyet’in İlk Elli Yılında Klasik Gitar Eğitimi: Paleologos ve Öğrencileri . *Sahne ve Müzik* , (1) , 60-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/smead/issue/11324/135348>
- Uluocak, S. (2011). Klasik Gitar Tarihi-I. Doruk Yayınevi.
- Uluocak, S. (2014). Klasik Gitarın İlköğretim Müzik Eğitimde Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 109-123.
- Varış, Y.A. (2022). *Viyola için Gitar Eşlikli Popüler Ezgiler*. Eğitim Yayınevi.
- Yalçın, G. (2004). *Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretimi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Yeprem, S. (2008). *Türk Gitar müziği çalışmaları*. <http://www.safayeprem.com/wp-content/uploads/2013/07/turkiyede-gitar-muzigi-calismalari.pdf>
- Yeprem, S. (2013). *Klasik Gitar için İlahiler*. Bemol Müzik Yayınları.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. (2010). *Okul Şarkılarının Klasik Gitar ile Eşliklendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ve Okul Şarkıları İçin Eşliklendirme Örnekleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Yılmaz, S. (2020). *Antolian Traditional Music For Guitar Cilt I*. <https://www.serkanyilmaz.com.ar/Notalar.html?i=1>
- Yılmaz, S. (2021). *Antolian Traditional Music For Guitar Cilt II*. <https://www.serkanyilmaz.com.ar/Notalar.html?i=1>

- Yöndem, S. (1998). *Türkiye'deki Mesleki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yöndem, S. ve Ergül, M. (2023). *Üç Gitar için Düzenlemeler*. Nobel Bilimsel Eserler.
- Yungul, O. (2008). *Okul Şarkılarının Gitar ile Eşliklenmesinde Örnek Bir Model*. [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yurga, C. (2005). *Dünya coğrafyasından uluslararası sanat müziği türleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), (2018). *Müzik öğretmenliği lisans programı*. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf
- Zeteroğlu, E. (2019). *Gitar için Şan Eşlikli Türkü Düzenlemeleri*. Eğitim Kitabevi.

EKLER

EK 1- Etik Kurul Belgesi

EK 2- Araştırma İzin Belgesi

EK 3- Katılımcı Bilgilendirme Formu

EK 4- İhtiyaç Belirleme Görüşme Formu

EK 5- Öğrenci Görüşme Formu

EK 6- Uzman Değerlendirme Görüşme Formu

EK 7- Birlikte Çalma Performansı Gözlem Formu

EK 8- Kürdi Makam Dizisi, Ezgi ve Düzenleme Notaları

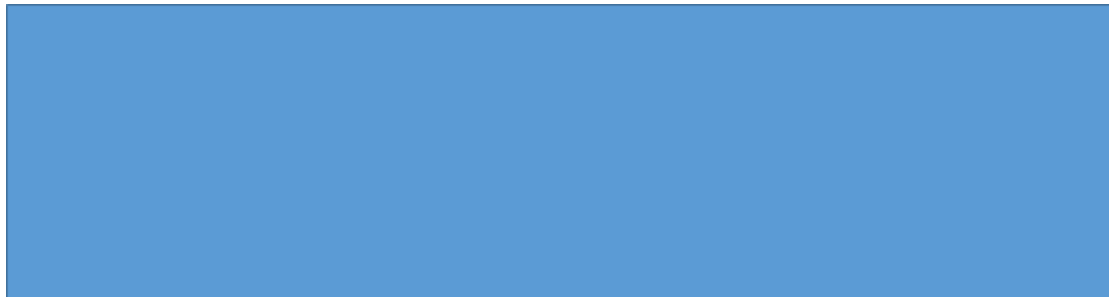
EK 9- Hicaz Makam Dizisi , Ezgi ve Düzenleme Notaları

EK 10- Hüseyini Makam Dizisi ve Öğrenci Ürünleri

Ek- 1: Etik Kurul Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 15/09/2022-E.223266

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE ETİK KURULU Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu		
Oturum Tarihi : 31/08/2022	Oturum Sayısı : 16	Karar Sayısı : 2022/16-7
Etik Açından Uygun		
Çalışma Adı	ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ GİTAR DERSLERİNE YÖNELİK TÜRK MÜZİĞİ İÇERİKLİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARLANMASI VE UYGULANMASI	
Araştırmacılar	Doktora Öğrencisi ENES BAHADIR AYYILDIZ (Yürütücü) Doç.Dr. Omur Zahal (Danışman)	
Başkan Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof.Dr. Yusuf BATAR Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR Kurul Üyesi Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK Kurul Üyesi Prof.Dr. Nesrin SİS Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÖNAL Kurul Üyesi Prof.Dr. Lütüye ÖZDEMİR Sekreter Hatice CİHAN		

Ek – 2: Araştırma İzin Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 01/12/2022-255382

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-50235129-730.08.03--255382
Konu : Öğr. Enes Bahadır AYYILDIZ
(Araştırma İznı)

01/12/2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

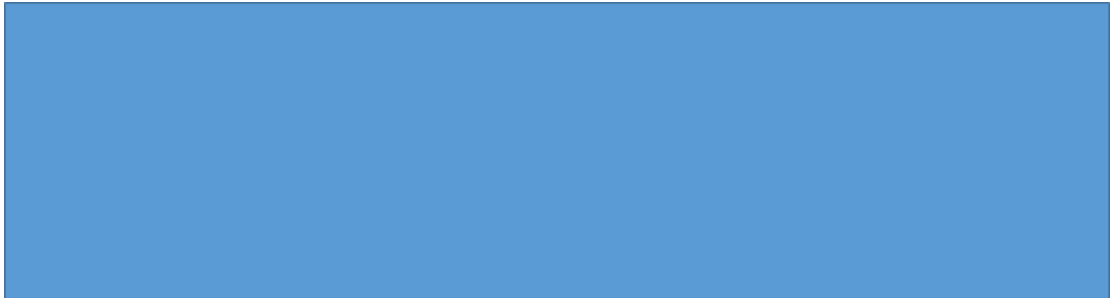
İlgi : 30/11/2022 tarihli ve 254645 sayılı yazı,

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora öğrencisi Enes Bahadır AYYILDIZ'ın, Doç. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında yürütmekte olduğu, "Orkestra/Oda Müziği Gitar Derslerine Yönelik Türk Müziği İçerikli Öğretim Programı Tasarlanması ve Uygulanması" konulu tez çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesinde uygulama isteğinin uygun görüldüğüne ilişkin ilgi yazı ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı.

Evrak Tarih ve Sayısı: 30/11/2022-254645

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı :E-92512750-730.08.03--254645
Konu : Öğr. Enes Bahadır AYYILDIZ
(Araştırma İzni)

30/11/2022

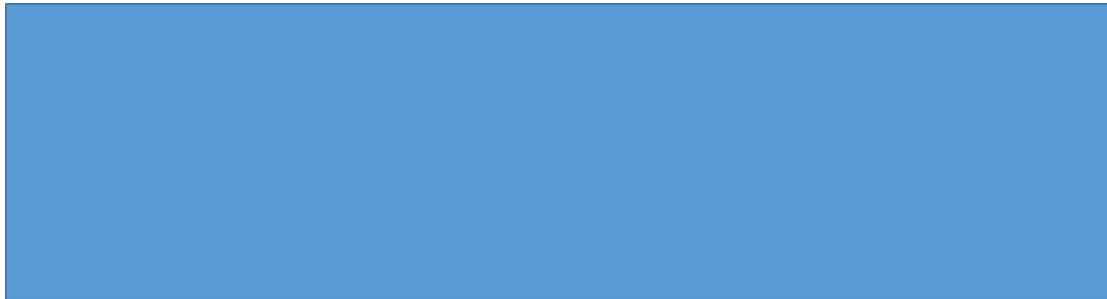
REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 22/11/2022 tarih ve 251156 sayılı yazısı.

İlgi yazı gereği, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora öğrencisi Enes Bahadır AYYILDIZ'ın, Doç. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında yürütmekte olduğu, "Orkestra/Oda Müziği Gitar Derslerine Yönelik Türk Müziği İçerikli Öğretim Programı Tasarlanması ve Uygulanması" konulu tez çalışmasını Fakültemizde uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr. Ali KIŞ
Dekan V.

Ek-3: Katılımcı Bilgilendirme Formu**GÖNÜLLÜ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU**

Bu araştırma, Prof. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında Enes Bahadır Ayyıldız tarafından yürütülmektedir

Bu araştırma müzik eğitimi ana bilim dallarındaki orkestra/oda müziği gitar derslerine yönelik Türk müziği içerikli öğretim programı tasarlanmasını, uygulanması ve değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Süreçte düzenlemesi yapılmış türkülerin oda müziği derslerinde kullanılarak araştırmacıyla birlikte planlanan dersler doğrultusunda araştırmacının da gözlem için katılımıyla uygulama yapılacaktır. Uygulama sürecinden sonra hazırlanan sorularla görüşme yapılacaktır. Ayrıca uygulama sırasında izniniz doğrultusunda olursa video ve ses kaydı alınacaktır.

Bu araştırmaya gönüllü olarak katılmaktasınız. Uygulama esnasındaki dürüstlüğünüz ve çabanız çok önemli olduğundan sizleri aramızda görmek bizler için büyük bir önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra uygulamanın istediğiniz anında, diğer katılımcıları etkilemeden araştırmadan ayrılmak istediğinizi uygulayıcıya herhangi bir neden veya koşul belirtmeden ifade edebilir ve ayrılabilirsiniz. Araştırmada size verilen uygulamalar dışında herhangi bir rahatsızlık hissettiğinizde araştırmayı bırakmanız da mümkündür. Bu konuda size olumsuz dönecek herhangi bir sorumluluğunuz yoktur.

Bu araştırmada, düzenlemeleri derslerde kullanmanız ve görüşme sorularını yanıtlamanız gerekecektir. Araştırmada sizi olumsuz etkileyebilecek herhangi bir durum söz konusu değildir.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ederseniz, müzik eğitimi alanına dolaylı bir katkınız olacaktır.

Araştırmada, uygulama esnasında sizin dışınızda doğabilecek herhangi bir maddi hasardan, herhangi bir şekilde sorumlu tutulmayacaksınız. Araştırma süresinde kullanılan bütün materyal, dokümanların masrafları araştırmacıya ait olup, sizden herhangi bir başlık altında ücret talep edilmeyecektir.

Araştırmada ters giden herhangi bir durum olursa, araştırma sorumlusu tarafından danışmanlık verilecek olup, her türlü sorumluluk araştırmacıya aittir.

Ayrıca araştırma süresince elde edilen tüm bilgiler ve kişisel detaylar gizli kalacaktır.

Araştırma sonunda, araştırma sonucu ile bilgi talep etmeniz durumunda, elde edilen bilimsel bilgiler paylaşılabilecektir.

Araştırma sonuçları, betimsel yöntemlerle analiz edip, işlenecek ve bunun sonucunda elde edilen bilgiler rapor edilecektir. Kabul görmesi halinde literatüre kazandırılacaktır.

Araştırma ile ilgili daha fazla bilgi ve soru için:

Araştırmamıza ayırdığınız zaman ve göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

GÖNÜLLÜ KATILIMCI:

Araştırmanın koşullarını anladığımı ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı taahhüt ederim.

İMZA:

TARİH:

Ek-4: İhtiyaç Belirleme Görüşme Formu**AÇIKLAMA**

Değerli hocam;

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Prof. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında yürütmekte olduğum “*Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Orkestra/Oda Müziği Gitar Dersine Yönelik İhtiyaç Belirleme*” başlıklı araştırmam için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır.

Gitarın müzik öğretmenliği bölümlerinde yer aldığı üç ders içeriklerine göre yapılan araştırmalar incelendiğinde; eşlik çalgısı olarak müzik eğitiminde kullanımı, önemi ve etkililiği; bireysel çalgı dersleri için teknik, müzikalite, eser çözümlemeleri, metot gibi içeriklere yönelik çalışmalar alan yazındaki gitar araştırmalarının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Ancak gitarın orkestra/oda müziği derslerindeki kullanımına ilişkin çalışmaların kısıtlı sayıda olduğu saptanmıştır. Bu araştırma, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki orkestra/oda müziği gitar dersine yönelik bir ihtiyaç analizi yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda; ders içeriğinize, genel uygulamalarınıza ve repertuvar seçiminize yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları cevaplanacaktır.

Ayıracağınız zaman, görüş ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

SORULAR

1. Orkestra/Oda müziği gitar derslerine yönelik uygulamalarınızı nasıl gerçekleştirmektesiniz?
2. Çalışma süreciniz ağırlıklı olarak gitar grubuyla mı (duo-trio), farklı çalgılarla oluşturulan oda müziği gruplarıyla mı gerçekleşmektedir?
3. Ders içeriğinde daha çok; Batı müziği içerikli, Popüler müzik içerikli veya Türk müziği içerikli eserler mi kullanıyorsunuz?
4. Türk müziği içerikli çalışmalara ne oranda yer veriyorsunuz?
5. Türk müziği içerikli çalışmalarda yararlandığınız düzenleme/kaynaklar nelerdir?
6. Bu derste Türk müziği içerikli çalışmaların kullanılmasına yönelik düşünceleriniz nelerdir?
7. Orkestra/oda müziği gitar derslerinde Türk müziği içerikli çalışmaların kullanılmasına yönelik genel değerlendirmeleriniz nelerdir?

GÖRÜŞME LİSTESİ

AKBULUT, Fatih. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doçent Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

ALYÖRÜK, Güray. Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doçent Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

BİLGE, Ender, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

BİNGÖL, Fatih, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 26.01.2023.

ERİM, Ali, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Profesör Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

GÜZEL, Melih, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 25.01.2023.

ÖZKASNAKLI, Ulaş, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi. Görüşme Tarihi: 23.01.2023.

RANJBARİ, Mohammad. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 21.01.2023.

SAĞLAM, Veysel Özgür, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

SATIR, Uğur Kartal, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi. Görüşme Tarihi: 31.01.2023.

SÜLÜN, Erkan, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi, Görüşme Tarihi: 25.01.2023.

TABAK, Cihan, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi Görüşme Tarihi: 25.01.2023.

TURHAL, Ersin, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 22.01.2023.

ULUÇAY, Taner, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi Görüşme Tarihi:23.01.2023.

ULUDAĞ, Ali Korkut. Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doçent Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 23.01.2023.

YALÇIN, Gökhan, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doçent Doktor. Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 31.01.2023.

YILMAZ, Hüseyin, Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktor Öğretim Üyesi. 23.01.2023

YOKUŞ, Tuba, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doçent Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 19.01.2023.

YÖNDEM, Sadık, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Profesör Doktor Öğretim Üyesi. Görüşme Tarihi: 24.01.2023.

Ek- 5: Öğrenci Görüşme Formu**YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU****Araştırma Konusu**

Oda Müziği Gitar Topluluklarına Yönelik Türk Müziği İçerikli Uygulamalar: Bir Eylem Araştırması

Yer:**Tarih:****Görüşmeci:**

Merhaba, Prof. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda doktora öğrencisiyim. “Oda Müziği Gitar Topluluklarına Yönelik Türk Müziği İçerikli Uygulamalar: Bir Eylem Araştırması” başlıklı araştırmamızda uygulama sonrası öğrenci görüşleri alma doğrultusunda formdaki sorular yanıtlanacaktır.

Ayıracağınız zaman, görüş ve katkılarınız için teşekkür ederim.

SORULAR

- Uygulama sürecine yönelik genel düşünceleriniz nelerdir?
- Uygulama sürecinin Türk müziği çok seslendirmeye yönelik ne gibi katkıları oldu?
- Oda müziği derslerinin Batı müziği içerikli ve Türk müziği içerikli olarak işlenmesinin ne gibi farkları var?
- Bu dersin Türk müziği içerikli olarak işlenmesi derse karşı motivasyonunuza ne gibi etkileri olmuştur?
- Düzenlemelerin çalınabilirliği, birlikte icra edilebilirliği yönünden düşünceleriniz nelerdir?
- Öğretim uygulamalarının size göre eksik ve eleştirilecek yönler var mıdır? Varsa nelerdir?
- Uygulamaların size sağladığı katkılar nelerdir?
- Birlikte düzenlenen çalışmalar hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Öğretmenlik hayatınızda bu çalışmaların size ne gibi katkılar sağlayacağını düşünüyorsunuz?

Ek-6: Uzman Değerlendirme Görüşme Formu**AÇIKLAMA**

Değerli hocam;

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Prof. Dr. Onur ZAHAL danışmanlığında yürütmekte olduğum *“Oda Müziği Gitar Topluluklarına Yönelik Türk Müziği İçerikli Uygulamalar: Bir Eylem Araştırması”* başlıklı araştırmam için öğretim sürecini değerlendirme formu hazırlanmıştır.

Gitarın müzik öğretmenliği bölümlerinde yer aldığı üç ders içeriklerine göre yapılan araştırmalar incelendiğinde; eşlik çalgısı olarak müzik eğitiminde kullanımı, önemi ve etkililiği; bireysel çalgı dersleri için teknik, müzikalite, eser çözümlemeleri, metot gibi içeriklere yönelik çalışmalar alan yazındaki gitar araştırmalarının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Ancak yapılan literatür taraması sonucunda gitarın orkestra/oda müziği derslerindeki kullanımına ilişkin çalışmaların diğer konu alanlarına nazaran çok daha az sayıda olduğu saptanmıştır. Ayrıca Türk müziği içerikli solo gitar çalışmaları Türk müziği ve gitar konulu araştırmaların çoğunluğunu oluştururken oda müziğine yönelik araştırmaların da oldukça kısıtlı sayıda olduğu görülmüştür. Bu araştırma müzik eğitimi ana bilim dallarındaki oda müziği gitar topluluklarına yönelik Türk müziği içerikli öğretim etkinlikleri ve eğitsel materyaller oluşturma, planlama ve uygulama; bu dersin Türk müziği içerikli işlenmesini amaçlamaktadır. Çalışmamızın uygulama aşaması sonrasında öğretim sürecini değerlendirmek ve uzman görüşlerinizi almak üzere aşağıda yer alan form doldurulacaktır.

Ayıracağınız zaman, görüş ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

SORULAR

1. Araştırmada kullanılan Türkü düzenlemelerine ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
 - Düzey
 - Uygulanabilirlik
 - Eğitsel özellikler
 - Armonik yapı
2. Öğretim sürecinin Türk müziği içeriğine yönelik düşünceleriniz nelerdir?
3. Kullanılan içeriğin yeterliğine yönelik düşünceleriniz nelerdir?
4. Öğretim uygulamalarının hedef, öğrenme-öğretme süreci ve sınav boyutuna yönelik düşünceleriniz nelerdir?
5. Öğretim sürecinin işlevselliği ve uygulanabilirliğine yönelik düşünceleriniz nelerdir?
6. Uygulamanın öğrenci ve eğitimci perspektifinden katkı sağlayacağını düşündüğünüz faydaları nelerdir?
7. Türk müziği içerikli oda müziği uygulamalarının güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?
8. Araştırma sürecini bir bütün olarak ele aldığınızda genel düşünceleriniz nelerdir?

Ek-7: Birlikte Çalma Performansı Gözlem Formu**BİRLİKTE ÇALMA PERFORMANSI GÖZLEM FORMU****Düzenleme:****Gözlemci:****Tarih:**.....

(yeterli) 1 (yetersiz) ←————→ 5

Gözlemlenen Davranışlar	1	2	3	4	5	Gözlem Notları
1. Türkünün ezgisini duyurabilme						
2. Makamsal karakteri yansıtabilme						
3. Ritim özelliklerine ve eserin temposuna uygun icra edebilme						
4. Bütünlük içinde birlikte icra edebilme						
5. Gitar tekniklerini yeterli düzeyde çalabilme						
6. Müzikalite özelliklerine(ifade, nüans, artikülasyon) uygun icra edebilme						
7. Müzikal dinamikler						

YÜRÜTÜCÜ/UZMAN GÖZLEMCİ NOTLARI

Mi Karar Kürdi Makam Dizisi

MAĞUSA LİMANI

Düzenleme: Enes Bahadır AYYILDIZ

4

EKLEMEDİR KOCA KONAK

Düzenleme: Enes Bahadır AYYILDIZ

Adagio ♩ = 80

The musical score is written for a piano and is in 4/4 time. The tempo is Adagio, with a metronome marking of 80 beats per minute. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into five systems, each consisting of two staves. The first system begins with a melody in the right hand and a complex arpeggiated accompaniment in the left hand. The second system continues the melody and accompaniment. The third system features a more active melody in the right hand and a simpler accompaniment. The fourth system shows a melody in the right hand and a complex arpeggiated accompaniment. The fifth system continues the melody and accompaniment.

2
18

Musical notation for measures 18-20. Measure 18: Treble clef has a whole rest, bass clef has a half note G. Measure 19: Treble clef has a half note A, bass clef has a half note G. Measure 20: Treble clef has a half note B, bass clef has a half note A. All notes are in a B-flat major key signature.

21

Musical notation for measures 21-23. Measure 21: Treble clef has a half note A, bass clef has a half note G. Measure 22: Treble clef has a half note B, bass clef has a half note A. Measure 23: Treble clef has a half note C, bass clef has a half note B. All notes are in a B-flat major key signature.

24

Musical notation for measures 24-25. Measure 24: Treble clef has a whole rest, bass clef has a half note G. Measure 25: Treble clef has a half note A, bass clef has a half note G. All notes are in a B-flat major key signature.

26

Musical notation for measures 26-28. Measure 26: Treble clef has a half note A, bass clef has a half note G. Measure 27: Treble clef has a half note B, bass clef has a half note A. Measure 28: Treble clef has a half note C, bass clef has a half note B. All notes are in a B-flat major key signature.

29

Musical notation for measures 29-31. Measure 29: Treble clef has a half note A, bass clef has a half note G. Measure 30: Treble clef has a half note B, bass clef has a half note A. Measure 31: Treble clef has a half note C, bass clef has a half note B. All notes are in a B-flat major key signature.

4
41

42

44

46

This musical score consists of four systems, each with a grand staff (treble and bass clefs).
System 1 (Measures 41-42): Measure 41 features a treble staff with a continuous eighth-note pattern and a bass staff with a single eighth note. Measure 42 continues the treble staff pattern, which is marked with a repeat sign and a first ending bracket, while the bass staff continues with eighth notes.
System 2 (Measures 43-44): Measure 43 shows the treble staff continuing its eighth-note pattern. Measure 44 features a treble staff with eighth notes and a bass staff with a half note.
System 3 (Measures 45-46): Measure 45 continues the treble staff pattern. Measure 46 features a treble staff with eighth notes and a bass staff with a half note, which is marked with a repeat sign and a first ending bracket.

Ek-9:Hicaz Makamı Dizisi, Ezgi ve Düzenleme Notaları

La Karar Hicaz Makam Dizisi

Hicaz Ezgi
(La Karar)

Mi Karar Hicaz Makam Dizisi

Hicaz Ezgi (Mi Karar)

FİNCANI TAŞTAN OYARLAR

Düzenleme: Enes Bahadır AYYILDIZ

Allegro

2

52

52

59

59

.....Doğaçlama.....

ADA SAHİLLERİNDE BEKLİYORUM

Düzenleme: Enes Bahadır AYYILDIZ

4

8

11

14

This musical score is for a piano piece, spanning measures 17 to 32. It is written in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The score is organized into six systems, each with a grand staff (treble and bass clefs). Measure numbers 17, 20, 23, 26, 29, and 32 are placed at the beginning of their respective systems. The notation includes various musical symbols: eighth and sixteenth notes, rests, accidentals (sharps, flats, naturals), and dynamic markings such as *p* (piano) and *pp* (pianissimo). The piece features a complex, rhythmic texture with frequent chord changes and melodic lines in both hands. The final measure (32) ends with a double bar line.

35 3

This musical score is for a piano piece, spanning measures 35 to 52. It is written in a key with one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The score is presented in a grand staff format, with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, as well as rests. The melody is primarily in the treble staff, while the bass staff provides a harmonic accompaniment. The piece concludes with a double bar line at measure 52.

38

41

45

49

52

Ek-10: Hüseyini Makam Dizisi ve Öğrenci Ürünleri**Hüseyini Ezgi
(La Karar)**

BAHÇALARDA MOR MENİ

Düzenleme: Öğrenci Düzenlemesi

Andante ♩ = 80

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It contains a whole rest followed by a half note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The middle staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a whole rest. The bottom staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a whole rest followed by a half note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. Below the bottom staff, there are three dashed lines with the word 'Harm.' written below them, indicating harmonic accompaniment.

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note G4. The middle staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a whole rest. The bottom staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note G4. Below the bottom staff, there are four dashed lines with the word 'Harm.' written below them, indicating harmonic accompaniment.

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note G4. The middle staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a whole rest. The bottom staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature, containing a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note G4. Below the bottom staff, there are two dashed lines with the word 'Harm.' written below them, indicating harmonic accompaniment.

2
14

18

22

25

28

System 1 (measures 28-30): The right hand plays a melody of eighth and sixteenth notes. The left hand plays a bass line with chords and single notes. The bass staff is empty.

31

System 2 (measures 31-33): The right hand continues the melodic line. The left hand plays a more active bass line with chords and single notes. The bass staff is empty.

34

System 3 (measures 34-36): The right hand features a rapid sixteenth-note run. The left hand plays chords and single notes. The bass staff is empty.

37

System 4 (measures 37-39): The right hand continues the sixteenth-note run. The left hand plays chords and single notes. The bass staff is empty.

4
40

43

45

48

This musical score is presented in four systems, each containing three staves. The first staff of each system is in treble clef, the second in treble clef, and the third in bass clef. The music is written in 4/4 time. The first system (measures 40-42) features a complex melody in the first staff with many beamed sixteenth notes and a steady eighth-note accompaniment in the second staff. The second system (measures 43-44) continues this pattern with similar rhythmic complexity. The third system (measures 45-47) shows a slight variation in the melody and accompaniment. The fourth system (measures 48-50) concludes with a more active bass line in the third staff, featuring eighth-note patterns. Measure numbers 40, 43, 45, and 48 are indicated at the beginning of their respective systems.

51 5

54

57

doğaçlama ezgi çalınır

DRAMA KÖPRÜSÜ

Ortak Düzenleme

Measures 1-6 of the musical score. The score is written for three staves (treble, alto, and bass clefs) in G major (one sharp). The time signature is 8/8. The melody in the treble staff features eighth and quarter notes. The alto staff provides harmonic support with chords and eighth notes. The bass staff is mostly empty, with some notes in measures 5 and 6.

Measures 7-12 of the musical score. The melody continues in the treble staff. The alto staff has more active accompaniment with eighth and sixteenth notes. The bass staff begins to play a steady eighth-note accompaniment starting from measure 7.

Measures 13-18 of the musical score. The melody in the treble staff includes a key signature change to A major (two sharps) in measure 14. The alto and bass staves continue their accompaniment patterns, with the bass staff maintaining the eighth-note accompaniment.

2
19

Measures 19-25: The first system contains measures 19 through 25. It features three staves in G major. The top staff has a melody with eighth and sixteenth notes. The middle staff provides harmonic support with chords and moving lines. The bottom staff has a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests.

26

Measures 26-32: The second system contains measures 26 through 32. The top staff continues the melody. The middle staff has more complex harmonic textures with some triplets. The bottom staff maintains the rhythmic pattern.

33

Measures 33-39: The third system contains measures 33 through 39. The top staff has a more active melody. The middle staff features some triplet figures. The bottom staff continues the rhythmic accompaniment.

40

Measures 40-46: The fourth system contains measures 40 through 46. The top staff has a melody with some grace notes. The middle staff has harmonic support with some triplet figures. The bottom staff continues the rhythmic accompaniment.

47

53

54

60

61

67

68

74

4
74

81

88

94

This musical score is written for three staves (treble, alto, and bass clefs) in a key with one sharp (F#). The score is divided into four systems, each starting with a measure number: 74, 81, 88, and 94. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and bar lines. The first system (measures 74-80) shows a complex melodic line in the treble staff and a more rhythmic accompaniment in the other two staves. The second system (measures 81-87) continues the melodic development with some syncopation. The third system (measures 88-93) features a more active bass line and a melodic line with some grace notes. The fourth system (measures 94-99) concludes the passage with a final melodic flourish and a sustained bass line.

MEVLAM İKİ GÖZ VERMİŞ

Aşık Mahzuni Şerif
Düzenleyen: Ö(1)

The musical score is written in 8/8 time. It consists of five systems of staves. The first system shows a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (treble and bass clefs). The second system continues the piano accompaniment. The third system introduces a vocal line. The fourth and fifth systems continue the vocal and piano lines. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines.

2
30

Measures 30-36: The right hand plays a series of eighth notes, while the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

37

Measures 37-43: The right hand continues with eighth notes, and the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

44

Measures 44-49: The right hand plays a series of eighth notes, and the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

50

Measures 50-53: The right hand plays a series of eighth notes, and the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

54

Measures 54-58: The right hand plays a series of eighth notes, and the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

59

Measures 59-64: The right hand plays a series of eighth notes, and the left hand plays a series of eighth notes with a descending line.

66

Measures 66-72. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes. The left hand plays a bass line with eighth notes and chords.

73

Measures 73-79. The right hand plays a melody with some rests. The left hand plays a bass line with eighth notes and chords.

80

Measures 80-86. The right hand plays a melody with some rests. The left hand plays a bass line with eighth notes and chords.

87

Measures 87-91. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes. The left hand plays a bass line with eighth notes and chords.

92

Measures 92-98. The right hand plays a melody of eighth and quarter notes. The left hand plays a bass line with eighth notes and chords.